

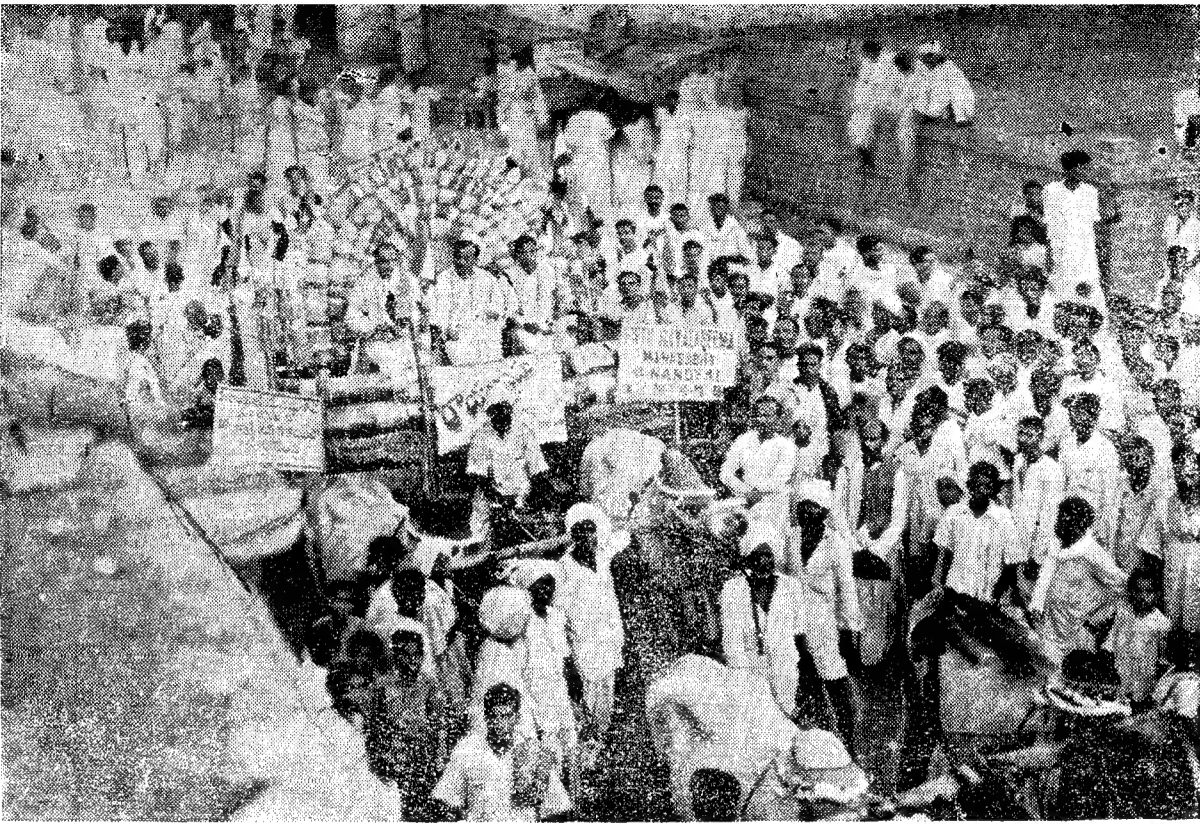
Saravali N. Venkatesa
VIZAPALEM

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

“కొండమొదలు”

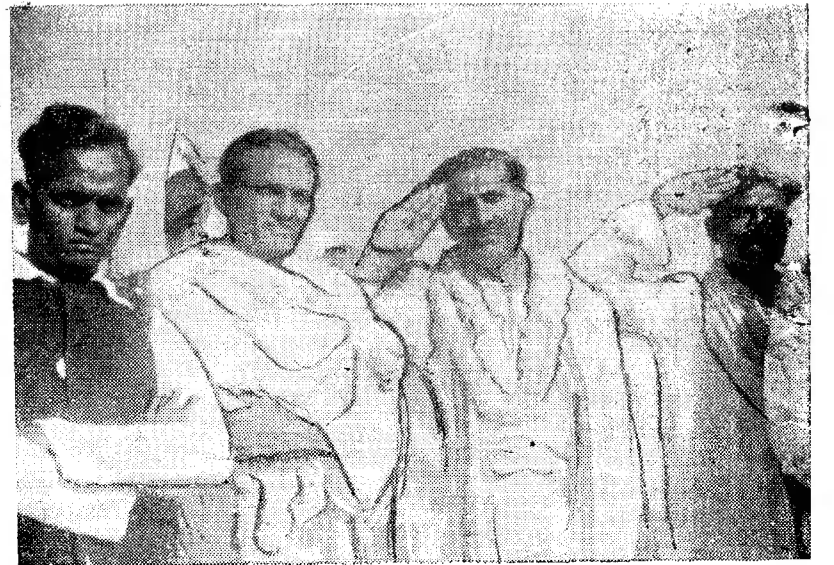

రాయలసీమ నంద్యాల మహాసభ దృశ్యాలు

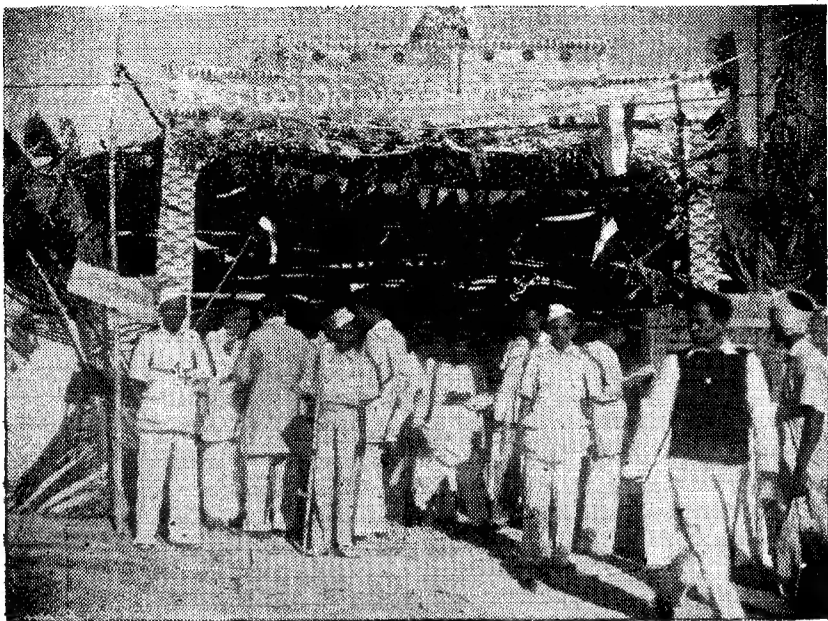
అయిదుజుల నాడు కట్టెల బంటిలో అగ్రభుమి శ్రీ సంతక-శిగార్లు ఊరేగింపు, అగ్రభుమికి కుత్తిప్రక్కనే సమావేశ
క్రాంతికుటుంబం, ఎఱుకు ప్రక్కనే ఆహ్వానసంఘ అగ్రభుమి కూర్చోని వున్నారు.

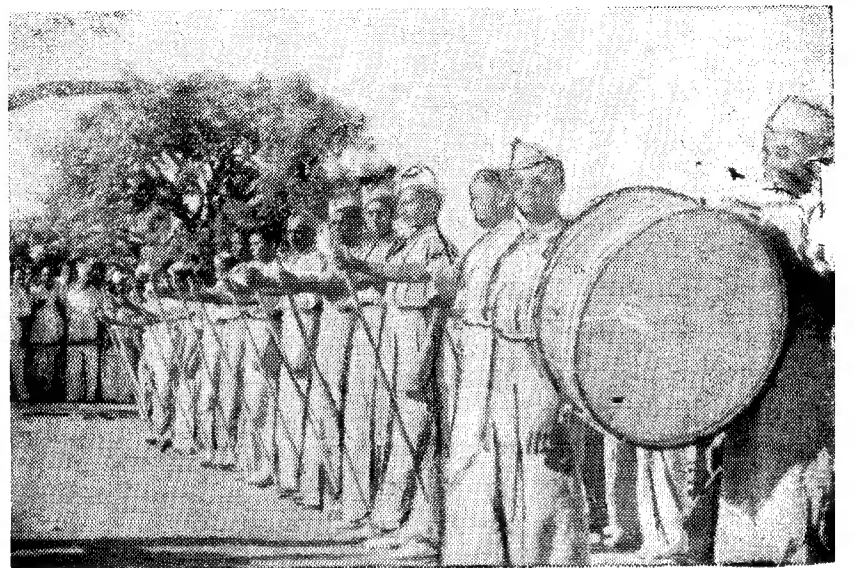
శ్రీ ఎల్. రంగాశిగారు పతాకారోహణ జరుపుతున్న దృశ్యం.

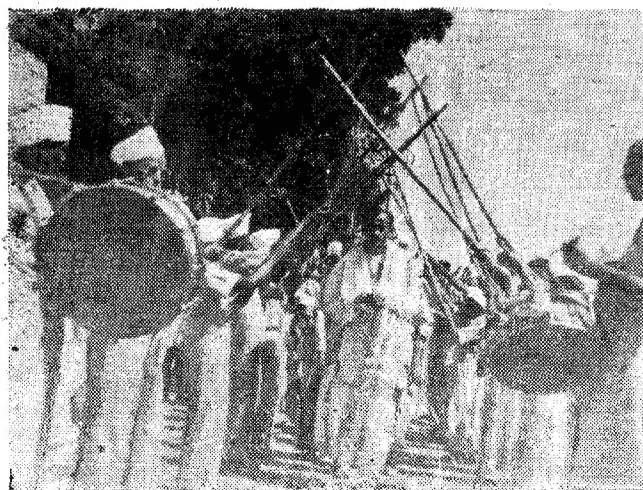
శ్రీ ఎల్. రంగాశిగారు (మెడలో దండపున్న వారు) పతాకవందనం జరుపుతున్న దృశ్యం.

సమావేశం జరిగిన పందిరి సింహద్వారం.

బాండ్ తో స్వచ్ఛంద సేవకులు బారుదీరి నిల్చున్న దృశ్యం.

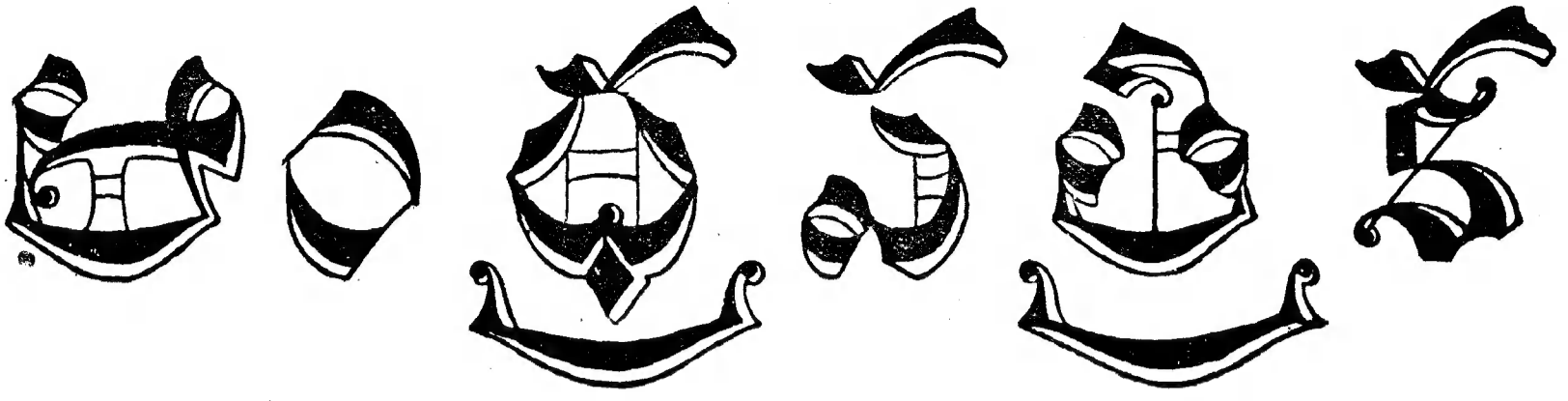
ప్రత్యేక ప్లాట్ ఫారమ్ అగ్రభుమికి స్వచ్ఛంద సేవకులు గారవ వందనం.

హెచ్. లింగాశిగారు, సంతకశిగారు, మృత్యుంజయ శాస్త్రి గారు

రాయలసీమ ధాన్యోత్పత్తి దారుల మహాసభ అగ్రభుమికి. తిమ్మారెడ్డి (కళ్ళకోడూ, చేతిలో పత్రికా ఉన్న వారు) ప్రభుకులు.

సంవత్సర చందా రు. 12-0-0

విడిపత్రిక అణాలు 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరవర! యస్మియము తన మనంబున కగు దా

. నొరులకు నవిసేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁ. (మహాభారతము)

సంపుటము 40

సంచిక 8

Founder: K. NAGESWARA RAO.

సర్వజిత్తు సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ సప్తమి బుధవారము

“ ము ని మా పు ”

ఆంధ్రపత్రిక

1947 నవంబరు 5-వ తేది బుధవారము

ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రం - నాయకుల బాధ్యత

దాదాపు నాలుగుదశాబ్దాల ఆంధ్ర శన ఫలించి, ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రం సంప్రాప్తమయ్యే సమయం వచ్చింది. భావల ననుసరించి రాష్ట్రముల ఘనర్షిరాణము, స్వతంత్ర భారతరాజ్యాంగం. పూర్తి అయినవారు వాతగాని జరగదనీ ఆంధ్రరాష్ట్రం విషయంలో మాత్రం కేంద్రప్రభుత్వం త్వరలోకి ఒక ప్రకటన చేస్తుందనీ మా న్యూఢిల్లీ విలేఖరి తెలియ జేస్తున్నాడు. సత్వర ఆంధ్రరాష్ట్ర నిర్మాణానికి ఎప్పడూ ప్రబల ప్రతిబంధకాలు ఏమీ లేవు. అధికారుల అక్రమ ఇంటివరకూ రాష్ట్రం ఏర్పడక పోవడానికి కారణం. మద్రాసురాజధానిలోని తెలుగు ప్రాంతాలను వేరు చేసి, ఒరిస్సా - ఆంధ్ర సరిహద్దును నిర్ణయించే విషయంలో ఇదివరకు జరిగియున్న అన్యాయాన్ని, పొరపాట్లను నవరించి, బల్లారిజిల్లాలో ఆంధ్ర - కర్నాటక సరిహద్దును సరిగ్గా నిర్ణయించడంతో ఆంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పాటువుతుంది. ఏరాష్ట్రనిర్మాణం విషయంలో అయినా కార్యక్రమం ఇదే అయినప్పటికీ, కేరళ, కర్ణాటక, మహారాష్ట్ర, గుజరాతు రాష్ట్రముల నిర్మాణం ఇంత సులభంగాదు. రెండు రాజధానులకూ, ఒకరాష్ట్రానికి ఏటి నిర్మాణం సంధించబడినది. మద్రాసు, బొంబే రాజధానులు, మధ్యరాష్ట్రములు విభాగమైతేగాని ఆయా రాష్ట్రముల నిర్మాణం సాధ్యంగాదు. నిర్మాణ కార్యక్రమమునకు ఎక్కువ వ్యవధి కావలసియుండును. ఈ రాష్ట్రముల నిర్మాణమును ప్రస్తుతానికి నిలిపివేయ భారతప్రభుత్వం నిశ్చయించుటకు ఇదే కారణమై ఉండవచ్చును.

ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర స్థాపనకు ఒక తేదీ నిర్ణయించి, ఈ లోపున సరి

హద్దు, ఆస్తి పాస్తుల సంపాదకం, సంఘముల సయమించి పని పూర్తిచేయ నుద్దేశించినో లేక, వెంటనే ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటుకొని, సరిహద్దును ఆస్తిపాస్తుల సంపాదకం క్రమేపీ జరుగ వచ్చునని ఉద్దేశించినో ఇంకా స్పష్టం కాలేదు. సరిహద్దుల సంఘం వెంటనే ఏర్పడాలనే విషయంలో భిన్నాభిప్రాయాలకు ఆస్కారం లేదు. కాని సరిహద్దుల నిర్ణయం, మద్రాసు భవిష్యత్తు, ఆస్తిపాస్తుల సంపాదకం ఖచ్చితంగా తేల్చి వేయడానికి కొంత వ్యవధి పట్టవచ్చును. మద్రాసు భవిష్యత్తు సమస్య అత్యంత క్లిష్టమైన సమస్యగా పరిణమించింది. కొందరు అది జాయింట్లు రాజధానిగా ఉండాలని వాదిస్తున్నారు. తమిళులు తమదే నంటున్నారు. ఆంధ్రులు చారిత్రకాధారములను పేర్కొని చెన్నపట్నం ఆంధ్రులదేనని ప్రకటించుచున్నారు. బొంబే విషయంలోనూ ఇదే సమస్య ఉత్పన్నం కాగలదు. కనుక మద్రాసు భవిష్యత్తును ఇప్పుడే నిర్ణయించి వేయడం సాధ్యంగాదు; వాంఛనీయమూగాదు. ఇలాంటి మహాసంగ్రామపురపు "గ్రీకు సిటీ ప్లేట్సు" ఏర్పాటు చేయడం ఉచితం. నూతన రాజ్యాంగ నిర్మాణంలో ఏటి విషయం విచారణకు రాక తప్పదు.

ఈ సమస్య పరిష్కారమగువరకు చెన్నపట్నం ఉమ్మడి రాజధాని నగరంగా ఉండవచ్చును. అట్లుగాక ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు వేరుగా రాజధానిని ఏర్పాటు చేసుకొనవలసిందే నన్న అది వెంటనే సాధ్యంకాదు. రాజధాని నగర నిర్మాణం, ప్రస్తుత పరిస్థితులలో, అధమం రెండుసంవత్సరములైనా పట్టవచ్చును. కనుక రాష్ట్ర నిర్మాణమును మరించి కేంద్రప్రభుత్వం ఉత్తరువులు చేయనవ్వదు రాజధాని

అనవసరమైన భయం

అవి దత్తమండలాలు; ఇవి సర్కారుజిల్లాలు అన్న విభేదం "బ్రిటిష్ మహాయుగం"లో వచ్చింది. సర్కారు జిల్లాలవారు ఈ భేదాన్ని ఎన్నడూ గణించలేదు. వైగా తమ జిల్లాలను సర్కారుజిల్లాలని గాక, కోస్తా జిల్లాలనే వాడుతూ వచ్చారు. కాని దత్తమండలాలు వారు మాత్రం తమ ప్రాంతాని కది గౌరవంగా లేదని దత్తమండలాలకు చిత్తురును కూడా చేర్చి 'రాయలసీమ' అని వ్యవహరిస్తూ వచ్చారు. రాయలు పాలించిన సీమ రాయలసీమ అయితే కటకంవరకూ రాయలసీమే. కనుక యావదాంధ్ర రాష్ట్రాన్ని 'రాయలసీమ' అనే పిలవవచ్చును. అవి రాయలసీమ జిల్లాలు, ఇవి సర్కారుజిల్లాలు అనే భావం ప్రబలడంవల్లనే ఈ వేరు, వేరు అనే తత్వం వృద్ధిపొందింది.

జానకాలంలో ఈ ఢంగానే ప్రాంతీయ విభేదాలు పాటించబడుతూ ఉండేవి. తూర్పు రమ్యా ప్రజలు ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, రాజకీయంగా ఎంతో వెనుకబడి యుండిరి. పశ్చిమ రమ్యా వారు వారిని తమదేశీయులుగానే పరిగణించేవారుగాదు. అక్టోబరు విప్లవానంతరం రమ్యా పాటకజన ప్రభుత్వం ఏర్పడగా, ఆ ప్రాంత అభివృద్ధి విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించగా ఆర్థిక, సాంఘిక నిమోక్షాన్నతులు సమమైనవి. రాయలసీమలోని అయిదు జిల్లాల్లోనే, అనంత పురం, కర్నూలు జిల్లాలు, కొంచెం వెనుకబడి ఉన్నవి. అదేవిధంగా కృష్ణా, గోదావరి డెల్టా ప్రాంతాలను తీసివేస్తే మిగతా కోస్తా ప్రాంతం అంతా చాలా వెనుకబడి ఉన్నట్లే చెప్పాలి. రాయలసీమ ఆర్థికంగా వెనుకబడి ఉండుట కోస్తాజిల్లాల వారికైనా ఊహకరం కాదు. ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రం ఏర్పడిన వెంటనే ఆ రాష్ట్రప్రభుత్వం రాయలసీమ సమస్యలనే ముందుగా పరిష్కరింపవలసి ఉం

విషయం ఆచరణ సాధ్యమైన ఏర్పాట్లకూడా చేయవలసి ఉంటుంది.

ముందుముందు ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ఏది రాజధానిగా ఉండాలి అనే విషయంలో, వెనుక విశ్వకళాపరిషత్తు కేంద్రం విషయంలో వివాదపడి వ్యవహారాన్ని విషమింపచేసినట్లు చేయక, బహుజనసమ్మతమైన నిర్ణయమునకు రావలసియుండును. రాజధాని విషయంలో అనవసరమైన విభేదాలను కల్పించుకొని నిర్భక్తమగు వాదోపవాదముల సాగించి సంకుచిత విధానమును అనుసరింపక, ప్రాస్పర్శదృష్టి ప్రదర్శింపక ఆంధ్రనాయకులు ప్రవర్తింతురనియే ఆశించుచున్నాము.

టుంది. పూర్వంలాగా, ఔమనివారణకు, ఔమబాధిశుల సహాయానికి కోట్ల రూపాయలను వెచ్చించగల స్థితిలో ఆంధ్రరాష్ట్రం ఉండదు. అందువల్ల ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్ర ప్రభుత్వం ముందుగా 'రాయలసీమ' ప్రాంతముల నిర్మాణానికి పూనుకొనవలసి ఉంటుంది.

ఇంక పరిశ్రమల స్థాపనవిషయంలో అన్ని పరిశ్రమలనూ ఒకేచోట కేంద్రీకరించడం సమంజసం కాదని భారత ప్రభుత్వ "పరిశ్రమల విచారణసంఘం" ఇదివరకే సూచించెను. ఆ యా పరిశ్రమలకు అనవసరమైన ముడిపదార్థాలు ఏ ప్రాంతంలో లభిస్తే, ఆ ప్రాంతంలో ఆ పరిశ్రమలను స్థాపించడం సాధారణంగా జరుగుతూ ఉంటుంది. రాయలసీమ విషయంలో ఇందుకు భిన్నంగా జరుగుతుందని భయపడవలసిన అవసరము లేదు. కాని గడ్డి నెయ్యిని తయారు చేసేటందుకు రాష్ట్రీయరులకు కర్నూలు జిల్లాలో యంత్రాలయ నిర్మాణానికి అనుమతి నిచ్చారని రాయలసీమ ప్రముఖులు విమర్శించి, దాని బాధ్యతను కోస్తాజిల్లాల వారి పై మోపుచున్నాడు. వారి విమర్శ సహేతుకమైనదే. కోస్తా జిల్లాల వారు నూతన ఆనందరభమున రాష్ట్ర ప్రభుత్వ చర్యను గర్హించిరి. ఈ సందర్భంలో రాయలసీమ నాయకు లొక విషయమును విస్మరించినారు. ఇట్టి అన్యాయము ఒక్క ఆ ప్రాంతమునకే జరగలేదు. పూర్వం బెజవాడనంద ఆంధ్ర సంస్థకు పోటీగా వేరొక సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని స్థాపించుటకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అనుమతించెను. ఇట్టి అన్యాయములు జరుగకుండ చూచుటకై ప్రత్యేక రాష్ట్రమును ఆంధ్రులు కోరుచున్నారు. బెజవాడ సమీపమున వేరొక సిమెంటు ఫ్యాక్టరీని స్థాపించుటకు ఒక రాయలసీమ ప్రముఖునకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అనుమతి ఇచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఇందుకు కోస్తా జిల్లాలవారెట్టి ఆక్షేపణను తెలిపియుండలేదు.

తుంగభద్రా ప్రాంతానికింద రాయలసీమేతరులు భూములను కొనుచుండిరి తెలియగానే రాష్ట్ర ప్రభుత్వము అట్టి కయవిక్రయముల నిషేధించుచు శాసనము చేసెను. కనుక ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రము తమకు నష్టదాయకమని రాయలసీమవారు భావింపరాదు.

ఇటీవల సంద్యాలో జరిగిన మహాసభ రాయలసీమవారికి అనవసరమైన రక్షణల గురించి 'సర్కారు' నాయకులతో సంప్రతించుట కొక ఉపసంఘమును నియమించెను. రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ సంఘము రాయలసీమ వారి సందేహముల నివృత్తి చేయుటకు, వారి భయముల తొలగించుటకూ ప్రయత్నించుచున్నది. ఈ ప్రయత్నములు ఫలించి, ఆంధ్రుల విద్యుత సాధ్యము కాగదలని ఆశించుచున్నాము.

సమిష్టి సమితిలో విషినీర్న ఉపన్యాసాలు;
అమెరికాకు ప్రతికూలంగా సోవియట్ ప్రచార
కాఖ చుట్టన్న ప్రచారము; కొమింటర్ను పున
గుర్ధరణ; ఇవి అన్నీ కూడా సోవియట్
విప్రరణ అనే నిరాఘాటమైన మహాశక్తి అమెరి
కకో క్రిటిక్, క్రొంచి నిరొధ మనే, అచల పదా
ర్థాన్ని ఢీకొనేటప్పటికి ఉద్భవించిన నిష్పరవ్వలు
మాత్రమే!

నవల

నారాయణభట్టు

శ్రీనారి నరసింహశాస్త్రి

౧౬

మోటుపల్లి

వేంగీరాజ్యమునకు విస్తారము విదేశీవ్యాపారము కలదు. తూర్పు సముద్రతీరమున పక్షిణమునుండి ఉత్తరమునకు వరుసగా విక్రమ సింహపుర సమీపమున కృష్ణా పట్టణము, కొత్త పట్టణము, మోటుపల్లి, వేలాపట్టణము, మోసల పట్టణము, విశాఖపట్టణము, భీమునిపట్టణము ముఖ్యమైనవి. ఇందులో విశాఖపట్టణము, భీముని పట్టణము కాళింగులకు వేంగీ ప్రభువులకు సరిహద్దు సమీపమున నుండుటచే నా రెండు రాజ్యముల పోరాటములలో వృద్ధిగా లేవు. వేంగీరాజ్యమున కంతయు మోటుపల్లియే ప్రధానము లేవుపట్టణము. ఇది చోళరాజుల నాగపట్టణముతోడను, ఉత్తరమున తామ్రలిప్పి తోడను వర్తక సంపదయందు తులతూనుచు మహా వైభవముతో నుండెను. రాజరాజనరేంద్రుని కోశములో నారవపాలు మోటుపల్లి వర్తకము నుండియే నిడుచుండెను.

మోటుపల్లి పట్టణము రెండు భాగములుగా నుండెను. ఈ రెండు భాగముల మధ్యను విశాల మగు నొక ఉప్పుతీరు ప్రవహించుచు, రెండు భాగములకు దక్షిణముగా సముద్రములో కలియుచుండెను. ఆ యుప్పుతీరు తూర్పున నుండు భాగమునకు వేలాపురి యనియు వాడరేవు అనియు సంజ్ఞలు కలవు. దానికి పడమట నుండు భాగమే మోటుపల్లి.

మోటుపల్లి వాడరేవు సమున్నత ప్రదేశములో నున్నది. సముద్రములో ప్రయాణము చేయుచు వేయిమంది యాత్రికులను తీసికొనిపోవు మహా నావలుకూడ తీరమునకు మిక్కిలి సమీపమునకు వచ్చి సురక్షితముగా నిలుచు నను వచ్చుట కలదు. రాత్రివేళల వచ్చు నావలు దారి తప్పక రేవు చేరునట్లు ఉపకరించుటకు తీర ప్రదేశమున రెండు చివరలను సమున్నతము లగు రెండు దీప స్తంభములు కలవు. ఆ స్తంభములే శత్రునావలు తీరము చేరుచున్న బరితీంచుటకు ఉపకరించుచుండెను.

నావలు చేరు రేవున సరకులపై సుంకములు వసూలు చేయుటకు అధికారులు రాత్రిం బవల్లండు కాపుండురు. మరియు వివిధ ద్రవ్యముల మీద సుంకము పరిమితియు రేవు శాసనములును స్పష్టముగా నందరు తెలిసికొనుటకు అనువుగా చెక్కిన శిలాస్తంభములును ప్రతిష్ఠ చేసియున్నవి.

వేలాపట్టణము వ్యాపారము భరత ఖండ నుండి ఇతర పట్టణములతోడనే కాదు; నిరంతరముగా చీనాదేశము, యవద్వీపము, సువర్ణ ద్వీపము, మలయద్వీపకల్పము, కదరము, శ్రీవిషయము, నక్కవరములనుండి రాకపోకలు కలవు. అప్పుడప్పుడు యవనులయు రోముకులయు, పారశీకులయు నావలు వచ్చును. అందు విశేషముగా నుత్తమ జాత్యశ్రేణులు వచ్చెడివి.

ఇంత విదేశీ వ్యాపారము కల వాడరేవును స్థిర వసతులు కల్పించుకొనిన దూరదేశీయులు కలరు. వారికి విశాలముగ, భవనములు సరకులు నిలువ చేసికొనుట కచ్చుట కలవు. బహు భావలు మాటాడ నేర్చిన చిత్ర చిత్ర జను లందు గాంచ నగుదురు.

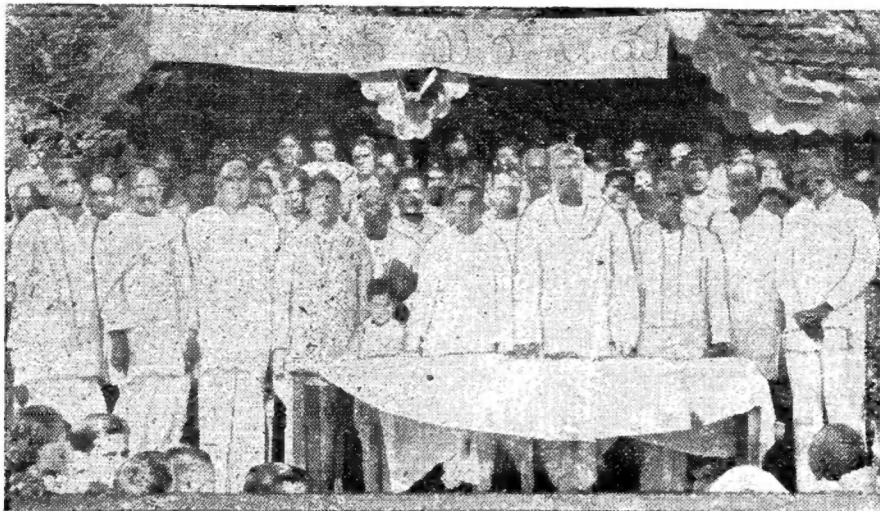
యవనుల వాడ యొకటి యందెల్ల జనుల నాకర్షించునది. మహాశ్వేత వర్ణముగల యచ్చటి బిలాసినుల శరీరములు నాగరికుల కన్నుల మీరు మిట్లు గొలుపుచుండెను.

ముత్యాల వర్తకులు, రత్న, సువర్ణ వర్తకులు,

సుగంధ ద్రవ్యము లమ్మనారు, కంచరులు, వడ్రంగులు, పద్మసాలెలు, తాంబూల విక్రేతలు, మాలాకారులు, బహుధాన్య వర్తకులు, నావికులు విశేషముగా వేలా పట్టణమునే నివసించుచుండిరి. కాని ఈ వేలా పట్టణము యథా సౌకర్యముగా పెరిగిపోయి నందున కొంత భాగము విశాలముగను మరికొంత భాగము క్రొక్కరిసి యిరుకుగను ఉండి నియమితముగా లేదు. మరియు నొకచోట జైన వసతియు. నొకచోట చిన్న బౌద్ధ సంఘారామమును, మరియొకచోట క్రైస్తవ మతమును, దాని సమీపముననే ఆరబ్బుల ప్రార్థనా మందిరమును నందున్నవి.

వేలా పట్టణము నందలి మాలిన్యము హరించుటకు మాత్రము సూత్రధారులు ఉప్పుతీరు ఉపయోగపడు నట్లుగా నిర్మాణము కావించుటతో తృప్తి పడిరి.

ఉప్పుతీటికి పశ్చిమముగా నున్న మోటు పల్లి యట్లుకాదు. అది పురనిర్మాణ కౌశలము

యేటుకూరు గ్రామంలో మంత్రులు, శ్రీ కళావేంకటరావు, శ్రీ కల్లూరి చంద్ర మౌళిగార్ల సన్మాన సందర్భంలో తీయబడిన ఛాయాచిత్రం.

కలసూత్ర ధారులు, శిల్పులు నిర్మించినది. అందు మధ్య భాగమున నొక జలదుర్గము కలదు. అందు 'నావధ్యక్షుడు' నివసించును. అతడే వేంగీ రాజ్యమున నున్న రేవుల కన్నిటికి ముఖ్యాధికారి. అతని యనుమతి లేనిదే సముద్ర యానములే కాక నదీ తరణమును చేయరాదు. రేవు రక్షణకు అతని యధీనమున నెన్నియో నావలు కలవు. సముద్రము నుండి శత్రువులు వచ్చినచో నెదిరించుటకు మహాసేన కలదు. నావధ్యక్షునికి మహామండలేశ్వరునితో సమానప్రతిష్ఠ కలదు.

ఈ దుర్గము లోపలను వెలుపలను సూర్య చంద్రవిగ్గులు మనోహరముగా తీర్చినట్లుండును. నియమిత స్థలములలో ఉద్యానవనములు, వాపులు, కూపములు, తీటకములు కలవు. కేంద్ర స్థానములలో కాపుండు రాజభిరుల మందిరము లున్నవి. పరిపూర్ణముగ వైద్యశాల లెన్నియో కలవు. ఈ వైద్యశాలలు రెండు విధములు: కొన్నిటిలో నరుల వ్యాధులకు చికిత్స చేయుదురు; మరికొన్ని 'సహజేనకాల'లను సంజ్ఞకల పుష్పవైద్యశాలలు. వానిలో గజములకు, ఆశ్వములకు, గోవులకు, వృషభములకు దేవతాభావముతో పూజాపురస్కరముగా చికిత్స చేయు నాచారము కలదు.

ఇందలి వాడలకూడ, కులభేదము ననుసరించియు, వృత్తిభేదము ననుసరించియు పేరు పేరుగ గలవు. దుర్గము చుట్టును ఆశ్వశాలలును గజశాలలును ఉన్నవి. దుర్గద్వారములందు ఘటికా

యంత్రములు కలవు. అందుండి నాళికుల కేకలు తరచు వివచ్చుచుండెను. గోపుర ద్వారము లందు వరాహాలంఘనములు కన్నుల పండువు చేయుచుండెను.

దుర్గమునకు సమీపమున నొక మనోజ్ఞముగ శివాయతనమును విష్ణ్వలయమును గలవు. శివాయతనము సముద్ర ముఖముగను, విష్ణ్వలయము మోటుపల్లి దుర్గ ముఖముగను నుండి యారెండును సర్వవిధముల నా దుర్గమును పరిరక్ష చేయుచుండెను.

మోటుపల్లి రెండు భాగములకును మధ్య రెండు విశాలముగ వారధులు కలవు. అనేక స్థలములలో దాని ను తరించుటకు తరులును గలవు.

మోటుపల్లిలో విశాల మగు రాజమార్గము లెన్నియో ఉన్నవి. ఒక దానివెంట నేగిన విక్రమసింహపురము మీదుగా దక్షిణమున కాంచి పురమునకు బోవచ్చును. మరియొక దాని వెంట నమరావతి, శ్రీశైలము, కందకోటల మీదుగా పశ్చిమమున కల్యాణ కటకము చేరవచ్చును. ఇంకొక దానివెంట ధనదుర్లోలు, భట్టి ప్రోలు, నెల్లూరు, శ్రీకాకుళము వేంగీ పురముల మీదుగా రాజమహేంద్ర పురమునకు ఈశాన్యముగా నేగవచ్చును. సైన్యము లీ మార్గములనే తరుచుగా నడుచు చున్నందున వీనికి దండు బాటలను పేరు వచ్చినది. సార్థవాహు లీ మార్గాల మీదుగానే తమ సార్థములను తీసికొని పోవుచుండిరి.

ఇంత మహావైభవముగల యా పట్టణములో యాత్రికుల సౌకర్యమున కనేక ధర్మశాలలు కలవు. అందులో కొన్ని చాల పెద్దవి. కొన్ని చిన్నవి.

మోటుపల్లిలో గల యొకానొక చిన్న ధర్మశాలలో వారము దినముల నుండి యొక సువాసిని తొమ్మిదేండ్ల వయస్సుగల కుమార్తె

మగ్య అడుగును. తల్లి విచారము చూపగా మరల నింకొక విషయము ప్రస్తావించును.

వారు కన్యాకుమారిని దర్శించి, సేతుస్నానము చేసి, రామేశ్వరుని పూజించినారు. మధురలో మీనాక్షిని కొలిచి తంజాపురములో రాజరాజ బృహదీశ్వరుని సేవించి కంచెలో కామాక్షికి మొక్కినారు. అంతట తిరుమలలో బాలా త్రిపురసుందరి నర్పించారు. ఈమధ్య విక్రమ సింహపురములో శేషశాయి పడముల వ్రాలినారు. అందుండి రాజమార్గమున రాక, కృష్ణా పట్టణము రేవుచేరి, నావమీద ప్రయాణము చేసి మోటుపల్లి లో దిగినారు.

క్రొత్తము నవమినాడు మధ్యాహ్నము మోటుపల్లిలో విష్ణ్వలయములో సుత్యనము దర్శించుటకు సోమిదేవియు, కుపమయు నందలములో నేగిరి. ఆపిమ్మట శివాయతనము చేరి సంధ్యాసమయము వరకు నందే యుండి, ధర్మశాలకు తిరిగి వచ్చిరి. వారికి శ్రీకాకుళ నాథుని, కనకదుర్గము, భీమేశ్వరుని సేవించవలె నని యుత్కంఠ విశేషముగా ద్యోత మగుచుండెను. కుపమకు భీమేశ్వరుని నామస్మరణ అనందతస్యాయత కలిగించుచుండెను.

ఏకాదశి నాటి సాయంత్రముకూడ సేవకులు నిరాశా దృక్పథంతో తిరిగవచ్చిరి. కాని వారితో నొకడు ఆ మరునాడు దయమే సార్థమొకటి రాజమహేంద్ర పురములో జరుగుచున్న సంతకు శీఘ్ర ప్రయాణమున నేగ నున్నట్లు నివేదించెను.

అది విని సోమదేవి వెంటనే యా సార్థముతో తామును బయలుదేర నిశ్చయించెను. పరిచారకులు సార్థవాహునికి తమ నామాదులు తెలిపి, యొక యందలమును కంచర మొకటియు, రెండు గుర్రములును ప్రయాణమునకు సిద్ధము చేసిరి.

౧౭

సార్థముతో ప్రయాణము

త్రిపురనాథే ఉదయమున నా సార్థము ప్రయాణోన్ముఖ మయ్యెను. అది మోటుపల్లిలోనే బయలుదేరుచున్నందున నల్పారంభముగా నుండెను.

ఇది సువర్ణద్వీపములనుండి సుగంధద్రవ్యములు తెచ్చిన వర్తకుల యాధిపత్యమున నడచుచుండెను. ఇట్టిస్వార్థములతో నా వర్తకులతో పాటు తీర్థయాత్రికులును, ఉద్యోగాది కార్యాంతరములచే ప్రయాణములు చేయువారును ప్రయాణము చేయుచుండురును. సార్థము నడచిపోవుచున్న పట్టణము ననుకరించుచుండును.

సార్థము సానుచుండగా నది యొక సర్పాకారముననుండి శిరస్సునకును, పుచ్చమునకును యోజన ముండును. సార్థముఖమందలి వారు, ౭క గ్రామము వదిలిపోయిన మరునాడు చివర వారాగ్రామము చేరుట సర్వసాధారణము. ఇట్లు కొన్ని దినములవరకు నిరంతరముగా నొకే సార్థభాగములు వెళ్లుచుండుటయు నున్నది.

ప్రతి సార్థమునకును సర్వాధికారి యొక డుండును. అతనిని సార్థ వాహు డుండురు. అతడు ప్రయాణముచేయు ప్రదేశమును చుట్టిచక్కల పరిసరములను, జనులను, భావలను బాగుగా తెలిగినవాడై యుండును. అతని యధీనములో పలువురు భటులుండురు. సార్థములోని వారిని స్వల్ప సేవములకు శిక్షించుట కతని కధికారము కలదు. పెద్ద సేవములు జరిగినచో నట్టివారిని రాజభిరుల కప్పగితురు.

సార్థములో చేరినవారందరను సార్థవాహునికి నియమితమైన సువర్ణముగాని, వర్తకులైనచో వారి సరకును బట్టి భాగముగాని ఇచ్చుకొనవలెను. సార్థవాహుడు సార్థములోనివారి ప్రయాణమునకు అవసరమైన వసతులు కల్పించును. దారిలో యాత్రికు లాగినచోట వారికి భోజనాదులకు అవసరమైన పదార్థములు దొరకునట్లు సిద్ధము చేయించును. స్వల్పవ్యాధుల చికిత్సకు వైద్యులుండురు. సార్థరక్షణకు భటుల శరణే నియమించును. విశేషధనము ప్రయాణము సమయములో వెంట నుంచుకొనుట కష్టమని తలచినచో సార్థవాహుకది యప్పగించిన వససరమైనప్పుడది వారల కిచ్చుచు సంతోషించును. సార్థములోని వారందరు తప్పిపోకుండ వచ్చు

(22-వ పేజీ చూడుడు)

అంతర్జాతీయ రాజకీయాలు

డి.వెల్.రా

[యూద్ధ ప్రమాదాన్ని మించిన, ఘోరమైన జాతివిద్వేష, జాత్యహంకార ప్రమాదాన్ని నేటి ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్న దని ఐక్యరాజ్యసమితి రాజకీయసంఘం సమావేశంలో శ్రీమతి విజయలక్ష్మి తీవ్రమైన హెచ్చరిక చేయడం; రష్యా, టర్కీ ప్రతినిధులు అనంబద్ధమైన పరస్పరావోహణతో వాగ్వివాదానికి, మర్షణకూ దిగడం; కొరియా శాసనసభ ఎన్నికలపై ఆధ్వర్యం వహించడానికి సమితి ప్రత్యేక అంతర్జాతీయ సంఘాన్ని నియమించడానికి నిశ్చయించడం; ఇరాక్ లోపున్న బ్రిటిష్ సేన లన్నీ ఖాళీచేయడం; జపాన్ లో 22 దేశాల వ్యాపార ఒడంబడికపై వివిధదేశాల ప్రతినిధుల సంతకాలు జరిగి, 6 నెలల సమాలోచనలు ఫలించడం; కానుమసభలో పూర్వప్రధాని చర్చిల్, కార్మికప్రధాని అట్లీ భారత దేశమతనంతో భరిశ్చిత్తై ముర్చించుకోవడం—ఇవీ ఈ వారపు ప్రముఖ అంతర్జాతీయ రాజకీయ సంఘటనలు]

అమెరికా, టర్కీ, గ్రీకు దేశాల ప్రభుత్వాలు వివరీతంగా యూద్ధ దుష్ప్రచారాన్ని సాగిస్తున్నవనీ, ఈ విధంగా దుష్ప్రచారం చేసే వ్యక్తులను, సంస్థలను శేరశులగా భావించి తీవ్రంగా దండించడం అవసరమనీ ఐక్యరాజ్యసమితి రాజకీయ సంఘంలో సోవియెట్ రష్యా ప్రతిపాదించిన తీర్మానం మీద ఉపన్యసిస్తూ, ఇంగ్లీషు ప్రభుత్వ ప్రతినిధివర్గ నాయకురాలు శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పంజిట్ నేటి ప్రసంగాన్ని పెనుఘాతంలాంటి మరొక ప్రమాదంకూడా ఎదుర్కొంటున్నది కుమ! అని గట్టి హెచ్చరిక చేసింది. "రష్యా ప్రతిపాదించిన తీర్మానం, దానిమీద వచ్చిన వివిధ సవరణలు కేవలం దేశాలకూ, దేశాలకూ మధ్యకచ్చే యూద్ధ ప్రమాదాన్ని గురించి మాత్రమే వ్యక్తపరుస్తున్నవి. ఇంతకంటే ఘోరమైన, విపత్కరమైన ప్రమాదాన్నే ఈనాడు ప్రపంచం ఎదుర్కొంటున్నది. జాతికి జాతికి మధ్య ఏర్పడే సంఘర్షణే ఈ ప్రమాదం," అన్నదే శ్రీమతి విజయలక్ష్మి గతవారంతాన చేసిన హెచ్చరిక. ప్రపంచంలోని కొన్ని భాగాలలో శుక్రియద్యారా, సమావేశాలద్యారా రేడియో ద్వారా, చలచిత్రాలద్యారా తదితర సాధనాల ద్వారా బుద్ధిపూర్వకంగా జాతి విద్వేషప్రచారం ఐరివిగా సాగుతున్నదనీ, యూద్ధప్రచారం కంటే కూడా ఇది మహాదాగుణమైన, భయంకరమైన ఫలితాలకు దారితీస్తుందనీ విజయలక్ష్మి తన వాదనను బలపరుచుకున్నది.

ఒక జాతిని మరొక జాతి ద్వేషించడం, ఒక జాతి మరొక జాతికంటే గొప్పదనీ అహంకారంతో విగ్రహింపడం, ఒక ప్రాంతంలో నివసించే ఒక జాతిపై భగవద్దత్తమైన పరిపాలనాధికారం తమకే వున్నదని మరొక జాతి అహంభావాన్ని ప్రదర్శించడం మనం ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్న విషయాలే.

అసియాఖండం అసియాఖండ్ వాసులదే అనీ నివాసంతో దూరప్రాంతంలో ఒక క్షత్రియ వంశమైన సైనిక రాజ్యంగా జపానుపైకి వస్తున్న కోశాలలో, పసుపు పచ్చ జాతివల్ల ప్రపంచానికి తీరని చూపు ఏర్పడబోతున్నది కుమ! అని శ్వేత జాతివారు అంశులేని ప్రచారం సాగించారు. తాము ఇతరులలో ఏదోమాలనైతే ఆరోపించారో, శ్వేతజాతి వారూ అవే దోషాలను, తప్పిదాలను చేస్తున్నారు. అమెరికాలో నల్ల జాతివారనే కారణంగా, అక్కడి సీగ్రోలను అమెరికా శ్వేతజాతి పెడుతున్న నానాబాధలు, క్షణికాగ్రీకాల భారతీయులపై మార్చల్ స్పెషల్ ప్రభుత్వం సాగిస్తున్న అవమాన పరంకర ఇందుకు ప్రబలమైన నిదర్శనలు. భారత దేశంలో ఏర్పడిన మతకలహ పరిస్థితిని గోరం తెలుకొండంతలుచేసి ప్రచారం సాగిస్తున్న తాత్కాలిక దేశాలవారు తాము చేస్తున్న అకృత్యాలనూ, అవచారాలను గ్రహించ లేనంతటి అజ్ఞప్రస్థితిలో పడి పోతున్నారని.

శ్రీమతి విజయలక్ష్మి పంజిట్

ఇవన్నీ ఇలావుండగా మధ్య ప్రాచ్య దేశమైన ఇరాక్ లో మహమ్మదీయులకు, క్రైస్తీయులకు మధ్య మతకలహాలు విజృంభిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నవి. అజెర్బయజాన్ రాష్ట్రంలో ఈ వికృత చర్యలు మరి వివరీతంగా సాగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఇరాక్ మొత్తంమీద నూరింబ ఆరు వంతుల మంది మాత్రమే క్రైస్తీయులు వున్నారు. అధిక సంఖ్యాకులైన ముస్లింలు ఒత్తిడి చేసి, అనేక విధాల బాధపెట్టి, అల్పసంఖ్యాకులవద్ద డబ్బు గుంజుతున్నారన్నది ఒక ఆరోపణ. డబ్బు ఇవ్వని పక్షంలో క్రైస్తీయులు కమ్యూనిస్టు పార్టీలో పని చేస్తున్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తూ కుమ! అని కూడా ముస్లింలు బెదిరిస్తున్నారు. తమకున్న కొద్ది భూపసతిని గత్యంతరం లేక అమ్మివేసి, పొలాల్లో కోతకు వచ్చిన వైరును తాకట్టుపెట్టి క్రైస్తీయులు ముస్లిం అధిక సంఖ్యాకుల ధన దాహాన్ని తీరుస్తున్నట్లుకూడా తెలియవస్తుంది. అజెర్బయజాన్ గవర్నర్ జనరల్ కు క్రైస్తీయులు ఎన్నిసార్లు మొరపెట్టుకున్నా, వారి మొరను అతడు అటించనేలేదట. ఎవో సామూహిక క్రైస్తీయుల విజ్ఞప్తులను తోసివేయవలెగాని, ఒక్క ముస్లిము నైనా దండించిన పాపానపోలేదట. ఈ బాధలు పడలేక అజెర్బయజాన్ క్రైస్తీయులు చివరకు తమ ఇల్లు వాకిళ్లనూ, పొలం పుట్టలను వదులుకొని దక్షిణ ఇరాన్ కు వలస వెళ్తున్నారు.

ఈ జాతి విద్వేషమే, ఈ జాత్యహంకారమే ఈ అహంభావమే ఆయా జాతుల ఆత్మవివాశానికి గాకుండా సమస్త ప్రపంచం నామరూపాలు లేకుండా పోవడానికికూడా దారితీస్తుంది. జాత్యహంభావంతో సమస్త ప్రపంచాన్నీ ఏలడానికి ఒక్క జర్మన్ జాతికే హక్కువున్నదని దురాక్రమణకు దిగి, ప్రపంచ మారణహోమం తెచ్చిపెట్టిన నాజీనియంత హిట్లర్ కు పట్టిన దుర్గతిపీరికే పడుతుంది.

ఐక్యరాజ్యసమితి రాజకీయసంఘంలో యూద్ధ దుష్ప్రచారాన్ని దండించడం అవసరమని సోవియెట్ ప్రతినిధి ప్రతిపాదించిన తీర్మానంపై చర్చ సందర్భంలోనే రష్యా, టర్కీల ప్రతినిధులు విచిత్రమైన ఘర్షణకు దిగి, ఒకరిపై ఒకరు ఆరోపణలు చేసుకొన్నారు. ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో టర్కీ రాజకీయవేత్తలు నాజీలతో చేరి సోవియెట్ భూభాగాన్ని ఆక్రమించడానికి ఎత్తులు వేశారని రష్యాప్రతినిధి విక్టోర్ స్కీ ఆరోపించాడు. ఇందుకు 1940 లో సోవియెట్ నాయకులు టర్కీకి చెందిన కార్స్, అరదహా అనే రెండు రాష్ట్రాలనూ కబళించడానికి హిట్లర్ సహాయాన్ని అర్పించారనీ, తమదేశ సుస్థిరత్వానికే ముప్పు కలిగించడానికి రష్యనులు కుట్ర పన్నారనీ టర్కీ ప్రతినిధి సెలిక్ సార్పర్ ఎదురువాదన చేశాడు.

టర్కీ రష్యాల మధ్య విభేదాలు అనాటికానాడు ఎక్కువవుతున్నట్లు ఈ వాద ప్రతివాదనలే స్పష్టపరుస్తున్నవి. మొత్తంమీద రష్యా, టర్కీ విభేదాలు ఈ నాడు కొత్తగా ఏర్పడినవికావు. దారి నెల్లు జలసంధిపై ఆధిపత్య సాధనకోసం సోవియెట్ రష్యా ప్రభుత్వం ఎంత పరితపించిందో, టర్కీ ప్రభుత్వం అక్కడికి రష్యను చేరనివ్వరాదనే విషయంలో అంత పట్టుదలనూ ఇదివరకే చూపిస్తున్నది.

తమదేశరక్షణకు దారి నెల్స్ జలసంధి అతి ప్రధానమైన ప్రదేశమనీ, కీలకమనీ టర్కీ ప్రభుత్వ అభిప్రాయం. నిజంకూడా అంతే. దారి నెల్స్ జలసంధిమీద ఏమాత్రమైనా అధికారం తమకూ వుంటేనేగాని, రష్యన్ నాకలు మెడిటరేనియన్ సముద్రంలో నిరాశూటంగా ప్రవేశించడానికి వీలుండును. ఇంచుమించు ప్రతి అంతర్జాతీయ సమావేశంలోనూ రష్యా ఏదో ఒక సందర్భంలో దారి నెల్స్ జలసంధి సమస్యను తీసుకురావడం పరిపాటి అయిపోయింది. 1945 సంవత్సరంలో లండనులో విదేశసంఘాల సమావేశం జరిగినప్పుడు దారి నెల్స్ జలసంధి సమస్యను తెచ్చి, దానిపై విశేషాధిపత్యాన్ని సాధించడానికి ప్రయత్నం చేసింది. ఐతే అప్పటికేనూ అప్రయత్నం ఫలించలేదు. ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామం సమాప్తమైనతర్వాత, రష్యను కుతంత్రం పన్ని, కార్స్, అరదహా రాష్ట్రాలు రెంటినీ జార్జియా రాష్ట్రంలో కలపడం అవసరమనే ఒక ఉద్దేశ్యాన్ని జార్జియా రాష్ట్రప్రజలలో లేవదీశారు. ఇరాక్ లోని అజెర్బయజాన్ రాష్ట్రం విషయంలో ఏమయ్యేవనూ పన్నారో, ఈ టర్కీ రాష్ట్రాల విషయంలోనూ రష్యను సరిగా వాటినే పన్నారు. ఐతే ఇరాక్ ప్రభుత్వం మదిరిగా లేకుండా టర్కీ ప్రభుత్వం సామర్థ్యంతో సకాలంలో సోవియెట్ రష్యా ప్రచారాన్ని అరికట్టి, ప్రమాదం సంభవించకుండా చేసుకోగలిగింది. రష్యా ఎంతటి దుష్ప్రచారంచేసినా, ఎన్ని కుయుక్తులు పన్నినా ఘర్షణ లేదనే ధీమా ఇదివర టర్కీ ఎక్కువైనట్లే కనబడుచున్నది.

రష్యా ఎత్తులను అరికట్టగలవనే ధైర్యం టర్కీ రావడానికి అరిక, సైనిక సహాయం ఇస్తానని అమెరికా ఇచ్చిన అభయమే కారణమై వుండాలి. ఐతే, ఇందులో ఒక ప్రమాదంకూడా లేకపోలేదు. కార్స్, అరదహా రాష్ట్రాలు రెండింటినీ కాపాడుకోవలసిన తాపత్రయం కొద్దీ టర్కీ క్రమేపీ ఆర్థికంగా, రాజకీయంగా కూడా అమెరికా చేతిలో కీలుబొమ్మ, అగ్రరాజ్యాల చదరంగపు ఎత్తులలో ఒక పావుగా మారిపోతుందేమో ననే భయంకూడా లేకపోలేదు. ఏది ఏమైనప్పటికీ టర్కీ రష్యలు తమకు సంబంధించిన సమస్యలను అంతర్జాతీయసమావేశాలలో ఆసక్తిమైన, అనవసరమైన, ఆరోపణలద్యారా అగ్రహావేశాలద్యారా రచ్చకెక్కడం కంటే ప్రశాంతంగా పరస్పర సౌజన్యంతో పరిష్కరించేవడం ఉభయత్రాకూడా శ్రేయస్కరమే!

కొరియాలో స్వాతంత్ర్యసమస్యను సమస్యపై ఐక్యరాజ్యసమితి రాజకీయసంఘం ఈ వారం ఒక నిర్ణయానికి వచ్చింది. కొరియా శాసనసభకు సస్యంగా, న్యాయంగా ఎన్నికలు జరిగేట్లు చూసేనిమిత్తం ఒక అంతర్జాతీయ సంఘాన్ని నియమించడానికి సమితి రాజకీయసంఘసభ్యులలో అధికసంఖ్యాకులు నిర్ణయించారు. అదేమి నుంచి సేనలను వెంటనే ఉపసంహరించడం అవసరమని ప్రతిపాదిస్తున్న సోవియెట్ రష్యా, రష్యను ఆశ్రయించుకొని వున్న ఉపగ్రహ రాజ్యాల మాత్రం ఈ సమస్యమీద వోటుచేయలేదు. వోటుచేసిన వారందరూ అంతర్జాతీయ సంఘ నియామకానికి ఆమోదం కూలంగానే తమ వోట్లను వేశారు. కొరియా భవిష్యత్తుపై సమితి జరిపే చర్చలకు కొరియా ప్రతినిధిని అహ్వానించడం అవసరమని సోవియెట్ రష్యా ప్రతిపాదించిన తీర్మానం విగిపోయింది.

కొరియా స్వాతంత్ర్యసమస్యను సర్వరమే పరిష్కరించడం అవసరమని సమితి రాజకీయ సంఘసమావేశంలో భారతదేశ ప్రతినిధి బి. ఆర్. సెక్ పంచమాత్ర విధానాన్ని ఒకదాన్ని అందజేశాడు. సమితిసభ్యులలో చాలామంది హర్షాన్ని పొందిన ఈ విధానంలోని ఐదు అంశాలు ఏమిటంటే: (1) ఐక్యరాజ్యసమితి నియమించే ప్రత్యేక అంతర్జాతీయ సంఘ పర్యవేక్షణకొండా ప్రత్యేక ఆధ్వర్యం కిందనే కొరియా సేనల అసెంబ్లీకి ఎన్నికలు జరపాలి. (2) వోటు ఎవరికి ఇచ్చిందో తెలియని రహస్యపువోటింగ్ విధానాన్ని అమలు జరుపుతూ, వయోజనులంధరికి వోటింగు హక్కు ఇవ్వాలి. ప్రత్యేకరాజకీయపక్షాలకు చెందారనే సేవయిన ఏ సభ్యుడిమీదా వివక్షతగాని, పక్షపాతంగాని చూడరాదు. (3) ఎన్నికలు పూర్తికాగానే సేనల అసెంబ్లీ సమావేశమై జాతీయ ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటుచేసుకోవాలి. (4) దేశ శాంతి భద్రతల రక్షణకు ఆ జాతీయ ప్రభుత్వమే సేవలను నిర్వహించుకోవాలి; మిగతా సేనలన్నిటినీ రద్దుచేసి వేయాలి. ఈ విధంగా రద్దయేసేనల ఏకాత్రపార్టీ పేరుతోగాని, పాతపార్టీ పేరుతోగాని వ్యవహరించకుండా వాటిని ఆశాస్త్రియ

(18 వ పేజీ చూడండి)

రాయలసీమ మహాసభ ముచ్చటలు

ఒక విలేఖరి

జాతీయ గీతాలు; శ్రీమతి లక్ష్మమ్మ

అయితే రాయలసీమ మహాసభకు కళాను మహాసభ అధ్యక్షుడు క్రింద—వీడి ఎలా ఉన్నప్పటికీ—భోజనాలమటుకు దిక్కుగా ఉన్నాయి. ఆంధ్రుల ఆతిథ్యం—అన్నట్లు మరి చావ; తెలుగువారి ఆతిథ్యం—ఎంత ఉన్నత స్థాయికి పోగలదో సంద్యాలవారు చూపించారు. వారు పెట్టిన భోజనాలకీ, ఆంధ్రులలోనే పాల్గొని, తర్వాత మహాసభలో కొస్తా తెలుగు వారిని తూర్పుర పట్టినవారి మాటలకు, హస్తీ మతకథేదం ఉంది! రాయలసీమ 'ఆంధ్రులకీ, కొస్తా 'తెలుగు'వారికీ' భేదా లేమిటో వారు చూపించుకో సాగారు. నమ్మండి—వారికి చర్చించటానికి విషయం లభించలేదు. కొస్తావారికంటే భిక్షులనివారు అనుకోలేకపోయారు. 'ఏదో విధంగా మనమంతా ఒక్కచోట కలసుకో గలిగామురా బాబు' అని మాత్రం వాళ్లంతా ఆనందించారు. భోజనం ముగించాను. సిగరెట్ కోసం ఒక దుకాణం దగ్గరకు వచ్చాను. ఊరులో కొంత చలనం కనపడుతున్నట్లుంది. పైగా ఆనాడు బక్రీద్ పండుగ. సంద్యాలలో నూటికి 80 కి పైగా మహమ్మదీయులు. మహాసభకు దాదాపు 2000 మంది ప్రతినిధులు రావటంకల సూజంగా ఊరు కలకలలాడుతూ ఉంది. సిగరెట్ దుకాణదారుణ్ణి 'ఏమిటి కలకలం?' అని అడిగాను. 'ఏదో సార్—మౌండుకొచ్చింది ఇది—ఉన్నవాళ్లు చేసేపనులు' అని సమాధానం ఇచ్చాడు. అప్పటితో చెల్లి నిద్రించాను.

సాయంత్రం 5 గంటలకు గొప్ప ఊరేగింపు జరిగిందని నాకు తెలిసింది. ఊరేగింపు బాగుందని ఒక మహాసభ ప్రతినిధి నాకు కప్పాడు. ఎలా బాగుందన్నాను. 'కొస్తాజిల్లాలో ప్రతి జిల్లాకు 3 లేక 4 కాలేజీలున్నాయి; మన కేమీ లేవు. మనల్ని వాళ్లు మోసం చేశారు.' అని ఏజేవో ప్రారంభించాడు. అక్కడికి ఆతిథ్యం అపి 'అది ఎవరి పని అంటారు?' అని అడిగాను. 'ఆరంగా, ప్రకాశాలు ఎంతసేపటికీ వాళ్ల వాళ్లకే అన్నీ చెసుకుంటారు' అన్నాడు అతగాడు. 'ప్రదర్శించాడు. ఆ కాలేజీలో ఒక్కటి ఈనాడుకు స్థాపించింది కాదు. ధనం కలుగు ఎవళ్లో పూనుకొని కాలేజీలు పెట్టించారు. మరి మన రాయలసీమలోని ధనవంతులేం చేస్తున్నారు?' అని అడిగాను నేను. 'నిజమే, నిజమే' అన్నాడే కాని, సమాధానం ఇవ్వలేదు అసోదరుడు. రాత్రి 9 గంటలకు విషయనిర్ణయ సభ అని తెలుసుకున్నాను. తిరిగి భోజనం కావించి, ఆసభకు బయటేరాను. కామూర జ్వరపీడితుణ్ణికొబట్టి, ఒక యువకుణ్ణి పట్టుకొని, సంభాషణలోకి దింపాను. చెన్నపురిలో జరిగిన రాజకీయమహాసభలో, రాయలసీమవారిని అనమానపరచటం తప్పు కాదా, అని నన్ను ప్రశ్నించాడు. 'అందుకోసమేనా రాయలసీమ వారికి ప్రత్యేకరాష్ట్రం కావాల్సివచ్చింది' అని నేను తిరిగి ప్రశ్నించాను. ఒక విశాలాకాశాన్ని, ఇంత మాత్రంతో కాలదన్నటం పొరపాటేనని ఆయనగాగు కింపడాడు. కాని రాయలసీమ దారిద్ర్యాన్ని గురించి అతను వర్ణిస్తుంటే నాగుండె తగుక్కు పోయింది. బీదవాళ్లు ఎక్కడైనా ఇలాగే బాధపడుతున్నారని మేమిద్దరం

ఏకాగ్రప్రాయానికి ఒచ్చాం. ఇద్దరం కలిసి విషయ నిర్ణయసభకు వెళ్లాం. విషయనిర్ణయసభకు లను ఎన్నుకోవలసిన విధానంపై మహాసభ పెద్దలు తికమకపడుతున్నారు. మహాసభ సమావేశాల్లో ప్రత్యేకరాష్ట్రవాదులు కాబట్టి, చాలావరకు అందుకు సుముఖులే సభికులుగా ఎన్నుకొనబడతారని మేం ఊహించాం నా మిత్రుడు కూడా ఒక సభికుడుగా ఎన్నుకోబడాడు. శ్రీబాగ్ ఒడంబడికను ఎందుకని అమలు పరచలేదని అతను నన్ను ప్రశ్నించాడు. ఎవరు అమలు పరచాలని నేను అడిగాను. 'అడగండే అమ్మ ఆయనా పెట్టడు.' రాయలసీమవారికి గెండుమంత్రినానాలు కావాల్సిని మోగెందుకని పట్టుపట్టలేదు? పైగా ఆ ఒక్కమంత్రి తావనికే ఎందుకు ఒప్పుకున్నాడు? అని నేను అడిగితే అతను తల ఊపి ఊగుతున్నాడు. తీరా విషయనిర్ణయసభ జరుగనే లేదు. కొందరిని కడల్చిచాలు అమాంతంగా కొస్తా ఆంగ్లాల్ని తిట్టడం ప్రారంభించారు. కొస్తా ప్రజలంతా కలిసి మిమ్మల్ని అన్యాయంచేశారా అని అడుగుకో, 'అ!—ఇస్. నువ్వు రాయలసీమ వాసివా! అని మాలో కొందరిని చూసి ఈసడించుకుంటారట కొందరు కొస్తావారు' అని ఒక సోదరుడు అన్నాడు. నేను ఊగుతున్నాను. సభ్యతా ప్రపంచానికి సంబంధంలేని జనం ఎక్కడ పకిలే అక్కడే ఉంటారని, అతనికి నేను చెప్పినా, ఆసోదగునికి ఆ సమయంలో బుల్లెట్ కెక్కట్టులు లేదు. తీరా అతనే బయటపడ్డాడు. 'రాయలసీమ తెలుగే సరైన తెలుగు. కొస్తా వాళ్లు తెలుగును చంపేశారు' అన్నాడు. ఇలాంటి మాండలిక భేదాలు భాషాన్ని ఎగుమతి అవుతాయని, అది సహజమేనని అతనికి చెప్పాను. ఒక్క రాయలసీమలోనే ప్రతిజిల్లా తెలుగుకు భేదం కనపడుతూ ఉంటుందని నేనన్నాను. ముగిలే ఈ రాయలసీమ అని, కొస్తా అని భేదాలెందుకు వచ్చాయి అని అతడు నన్నడిగాడు. 'ఏమీలేదు; మోసపోయేవారు మనలో ఉన్నారు కాబట్టి!' అన్నాను.

ఇలా హుమరుగా చుర్చులు జరుపుకుంటూ నిద్రపోయాము. పొద్దున్నే లేచి 'శ్రీ ఆర్. నారాయణారాయణరావుగారు, కొస్తావారికి, రాయలసీమవారికి విజ్ఞానభేదాలున్నాయనీ, ఇచ్చిపుచ్చుకోటాలు లేవని అంటారు. మీ అభిప్రాయం ఏమి' అని అడిగాను. 'విజ్ఞానం సంగతి నాకు తెలియదుకాని, ఈ రావుగారే రాయలసీమలోని ఏ ఏ కులాలవారితో వియ్యంపొందగలిగారు?' అని నన్ను తడు ఎదురు ప్రశ్నించాడు. విభేదాలు కల్పించటం శ్రేయశ్చ. ప్రజల్ని కొంత కాలంవరకు మోసంచేయటంకూడా శ్రేయశ్చ. కాని ప్రజలకు వాస్తవ స్థితిగతులు తెలిసిన తర్వాతమటుకు ఈ రావులాంటివారి మాటలు చెల్లవు.

వెనక ఒకసారి సంయుక్తరాష్ట్రాల్లో పి.కె. చింతామణిగారు ఒకరితో ఎన్నికల్లో పోటీకి నిలచారట. 'చింతామణి అంటే ఒక బోగం—దానికి ఓటు ఇస్తారా? లేక నాకు

ఇస్తారా?' అని చురుకగా విజయం సాధించాడట, ఒక మహాకథానాథ: అని నేను నా మిత్రునికి విన్నవించాను. ఇద్దరం కలిసి గాంధీ పైదా సంగి చెప్పాము. పైదాసంగి పందిటికింద చాలానంది చేశారు. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు తెలుగువారిలోని భాషాభేదాల్ని గురించి వివరించి కొస్తా తెలుగు 'గ్రీస్'గా ఉంటుందన్నాడు. కాని నా భాష బాగానే ఆరచువుతోందని నా రాయలసీమ మిత్రుడు నాకు హామీ ఇచ్చాడు. అని చాలా. ప్రారంభోపన్యాసకు తెలుగువాడేనా అని నా మిత్రుణ్ణి అడిగాను. అవును న్నాడు. 'మరి కర్నూలు తెలుగుకు, బళ్లారి తెలుగుకు ఇంత భేదం ఉన్నదే!' అని అడిగాను. 'భేదం ఉంటే మటుకేం; బరంపురంనుంచి హిందూపురండాకా అంతా తెలుగుదేశమే' అని నా మిత్రుడు చెప్పాడు. ప్రారంభోపన్యాసకుడు, శ్రీ మృత్యుంజయశాస్త్రి, ఆంగ్లాల్ని తిట్టేశారు. ఆయన తెలుగువాడట! ఏమి వీరి భాష పరిజ్ఞానము. సభలో, ఏకొద్దిమందియో మృత్యుంజయ శిష్యులు మినహా, ఎవ్వరికీ కీరి తిలుగయించలేదు. ఈ శాస్త్రిగారు తీరా రాష్ట్రంపై కర్నూటకంలో కలిసిపోతారని అధ్యక్షులవారు చెప్పిస్తూ సభ్యులంతా కడుపుబ్బ నవ్వేశారు. శాస్త్రిగారి ఆంగ్లాత్వానికి—తెలుగుదనానికి—ఈ నవ్వే ఒక యోగ్యతాపత్రం. తెలుగువేరు, ఆంగ్లంవేరు అనే వీరి నిర్ణయానికి వీరిలాంటి కొందరు, శిశువన గ్రామణిలాంటి వారు మాత్రమే సంతోషం పొందుతారు. ఇలాంటి విచ్ఛేదకులను సహించేటంత శక్తి రాయలసీమసోదరులకు ఉండటం అభినందింప తగ్గదకాదు.

అధ్యక్షులవారు ప్రసంగిస్తూ బిర్లా వనస్పతిని, కొస్తా ఆంధ్రులు రాయలసీమపై గుర్రేకార న్నాగు. సంజీవ రెడ్డిగారి పంటివారు ఆనవలసిన మాటకాదు ఇది. నాయకులు, మంత్రులు, ప్రజలకి తెలియకుండా చేసే పనులకి, ప్రజలు బాధ్యులు? ఇలా సాముదాయక ఆరోపణలు చేయటం ఉచితం కాదు. పోలే, సంజీవరెడ్డిగారు బుడమేరును గురించి కాస్త తెలుసుకోవటం అవసరం అనిపించింది. ఏమైనా పొద్దుటి పూట మహాసభ శాంతంగా ముగిసింది. మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు విషయ నిర్ణయసభ బహిరంగంగానే సమావేశమయింది. దాదాపు వెయ్యిమంది స్త్రీలు కూడా వచ్చారు. పండిలి కిట్టలాడింది. అధ్యక్షులవారు మద్రాసు రాయలసీమ కే చెందదుతుందని కేల విచ్చారు. ఆ దగ్గర్లో ఒక రాయలసీమ పటం వేలాడుతోంది. దాన్లో కేల్గార్ ఒడంబడికకు విరుద్ధంగా బళ్లారి అంతా కలిపేశారు. కలిపెయ్యక ఊగుకుంటారా? శ్రీబాగ్ ఒడంబడిక ఎంతో, కేల్గార్ ఒడంబడిక కూడా అంతేకదా! మృత్యుంజయ శాస్త్రిగారు శ్రీబాగ్ ఒడంబడికకు అగ్గి పెట్టాలన్నారట ఆ అగ్గి వారి చేతుల్లోనే ఉంది. దానికి, ముందుగా కేల్గార్ ఒడంబడిక బలి ఆయి పోయింది. శాస్త్రిగారికి అగ్గి పెట్టడం

శ్రీ మల్లు సుబ్బారెడ్డి

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు

సరదా. కీరిది సంచాబో, తెంగాలో అయి పుండాల్లి. అందుకనే తెలుగు వారిని గిట్టగలిగారు! ఏ నెనప్పటికీ ఒక సభ్యుడు అరిచినట్లు, వీరు వీరి భోరణిని మార్చాలి. రాయలసీమ నాయకులకు వీరి తిట్లను ఎంతకాలం భరించగలరు? నిజం ఎల్లకాలం దాగలేదు. చుర్చులు చాలా ఉక్రేకంగా నడిచాయి; రాయలసీమవారు, కొందరు రాయలసీమవారు కెప్పకుంటున్నంత వెనుక పడలేదు. అసభ్యులు ఉపన్యాసాల్ని తీరంగా నిరసించారు. ఇంక కొస్తావారు రాయలసీమ వారికి చేసిన అన్యాయాలు ఈ క్రిందికట:

రాయలసీమవారికి పదవులను ఇవ్వటంలో నైజే నేమి, విద్యాసౌకర్యాలు కలిగించటంలో నైజే నేమి—తమ ప్రధానామాత్యశ్రమకాలంలో సంపూర్ణ ఉదాసీనత చూపించారట శ్రీ ప్రకాశంగారు. శ్రీ రంగాగారు రాయలసీమను 'నీ మానాన్న నీవు పో' అని గద్దించారట. రంగాగారు రాయలసీమకు ఏ సాయం చేయ్యలేదట—చేయించునలేదట. వీరికి ఆంగ్లాంగ్లన్ ఆగ్రహపడవి రాయలసీమ సభ్యుల సహాయం తోనే లభించిందట. (రాయలసీమ కాంగ్రెస్ సభ్యులంతా సహాయం చేశారా? కొస్తా సభ్యులంతా వ్యతిరేకించారా?) పైగా ఈ రంగాగారు పానుంటివారి సాక్షిలోని 'జెంటిల్ మన్' లాగా, అనేక పదవులకి పుస్తే కట్టేశారట. వీరికి రాయలసీమయా వేలేదట. ఇవ్వన్నీ అటించి రాంకేయులు (అనగా రంగాగారి శిష్యులని శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు కెప్పిరి.) రాయలసీమవారంతా శేషరుతుగా ఆంగ్లరాష్ట్ర సంపాదనకై పూనుకోవాల్సింటారు. అందుకని రాంకేయులు పంక్షిబాహుళ్యం. పైగా రంగా, ప్రకాశం కలిసి, చెన్నపురిలో జరిగిన రాజకీయ మహాసభలో రాయలసీమ సభ్యుల్ని—కాదు, రాయలసీమనే హోల్ మెట్టిగా—అవమాన పరిచారు; కళికేశారు; అగౌరవపరిచారు. ఇంక గిరిగారు సరేరి—రాయలసీమ నెన్నిదా బిర్లా వనస్పతిని పూసేశారు. ఈ గిరి మహాశియుడు ఎదటవుంటే, ఏం చేయగలిగితే నాకో విశేష పరచారు, శ్రీ సి. యల్. నరసింహశాస్త్రిగారు. గిరిగారు కొస్తా ఆంగ్లాలు. కాబట్టి ఈ వనస్పతి నేరానికి ఆంగ్లాలు—అంటే కొస్తా తెలుగువారన్న మాట—అందరూ నేరకులే. ఈ వనస్పతి వైసం కొస్తా వారిలో ఎందరికి తెలుసుకోకదా! ఆంగ్లపత్రిక ఈ వనస్పతి ఫ్యాక్షరీనిగురించి ఏం రాసిందో వీళ్లు కాస్త చదువుకోవాలి. ఇక శొంతి రామనూరిగారు తుంభాద్రా ప్రాజెక్టు కోసం తంటాలుపడ్డారుకాని, క్యునెనాయ కళాకాలను బాపటాని పచేసి, మకిచెత్తో ఇచ్చిన దాన్ని ఎడంచేత్తో లాగేశారట. ఇది ఇలావుంచి, ప్రస్తుతంలో తుంగభద్ర ఆప్పర్ ఛానల్ ను కాస్తా, బెజవాడ ఆనకట్టను పాపించటానికీ ఉపయోగపం ప్రారంభించారు ఆంగ్లాలు. కొస్తాలో ఉండే 150 లక్షల ఆంగ్లాలు కసిలి ఇంత దారుణం చేస్తుంటే, రాయలసీమవారు సహింపలేరుకదా! ఈ మాట అరవైలక్షల జనం

ప్రార్థన; చి. సుశీల, సుదర్శనం

శ్రీమృత్యుంజయశాస్త్రి, ప్రారంభకులు

(18-వ పేజీ చూడుడు.)

SHRI HARISH NAGA SINGH
Ayazpur Sadak, P. O. CHITRAKOT, UP

గొప్ప వారితో గుసగుసలు

నా చ న సో ము డు

శ్రీ శ్రీ శ్రీ వారణాసి శ్రీనివాసరావు

[అర్ధవలయాకార పుస్తకపంక్తి— ఎదుట బైలు—నలయం మధ్యభాగా వానమకుని ఒకడారు - దానికొక ప్రక్క ముండి వారును బయలులో ప్రవేశించే సామెతులు—దాని యొడ్డున అక్క తక్కువ ఇసుకపట్టు బయలుదగ్గర ఒక యిసుకపట్టుమీద ప చార్లు చేస్తూ పోమన కునాథుడు—అయిన మొగ మెందుకో భుజుభుమ లాడుతుంది! మనిగి మంచి తేజస్వి; గరుటార్లవారి ముక్కుకు వల్లే కొంచెం వంగివున్న ముక్కు, అబానుబాహులు, విశాల స్త్రాలు, పెడ బ్రెస్ట్ తొమ్మిది, మిగతా లక్షణాన్ని తగ్గట్లున్నాయి. ముడిచేతి తర్జనిమటుకు ఎప్పుడూ కదులుతుంది. సమీపిస్తున్న నన్ను చూచి—]

సో: ఏమయి కచ్చావ! రాత్రి మనస్సు కేటగ వుండి ప్రార్థన చేయిక్కడికి తప్పక.

సో: ఆహా యీ దృశ్యమంత బాగుందండీ. ఆ కొండలు, దూరాన వూరూ. అక్కడక్కడ ప్రకృతి కృపలతోనట్లు చెట్లగుంపులు, దూరా న్నుంచి వెంకటేశ్వరాలను ప్రవహిస్తున్న యాసల యేగు, తమగున్న శైలివాటిలాంటి యిసుకపట్టు, వాటి అంచులనుంచి చూపుమేరదాకా పచ్చ తారి చుట్టూంటి పచ్చికపట్టు—

సో: (ఎంతో గుమగుమతో) ఊరి చిత్ర రాత్రి వచ్చి రిమోట్ రహస్యంగా మట్లాడా అంది నీ కవిత్వపు గుల తీర్పుకోదానీ, ప్రజా కాన్ని వర్ణించి, ఆ కర్తవ్యమనించి మీ అభి ప్రాయ మేమిటని అడగదానీకా?

సో: కాదు కుమించండి. ఈ దృశ్యాన్ని చూచేటట్టికి మనస్సు కట్టుకోలేక ఆహా అని పించి దాన్నేదో మాట్లాడే—

సో: దీన్ని చూచేటట్టికి ఆహా అను పించండి! జతం దిరిగి దాన్లో గనుబడి అత్య మ్మత దృశ్యాలు వింశ్య, హిమవంతం వాటి లోయల్లో గాన్పించే అందాలు చూస్తే, నిద్రా జోరల్ని, పెండ్లాం బిడ్డల్నే మరిచేట్టున్నావ్. మీ కాలంవాండ్లంతా సోమార్లు. ఏదో పెథక యింగ్లీషు ముక్కలు నాలు చదివి, వాండ్లదే జ్ఞాన మనుకుని, వాండ్ల వే మెల న్ని వేస్తూ, మాకన్నా లే రని విద్రుపిగే వెర్రివాగుల మాక. ఆ తెల్లదేశ్కారి మీ బ్రదుకులు చెబు తాయ్.

సో: ఇందాకనే ననుస్కార బాణం ప్రయో గించుకున్నా. నాకు తోచిందడగొచ్చునా?

సో: నా కోర్కెపరాకుండా అడుగు.

సో: అబ్బోగండీ! రాత్రినుంచి చూస్తూ మీరు గొప్పవాగుకదా నిద్రగూడా యెట్లా బాతారా గమనిద్దామని మీ గదికిటికిక్రింద పడు కుని, కంఠలోనుండా మీ సిరినంతా. పరికించా. తెల్లవార్లు (ఇక్కో, అబ్బో, అహో)లోనే గడి పోగు. మొగం ముక్కి ఒక్క తుణుం విప్పలా. దేని కండీ యీ బాధ? తమరు వివాహం చేసు కోలా?

సో: నీ కా గొప్పవంతా యెందుకోయ్? నా వెంటికి కేరంబాల్ని కెందుకోయ్?

సో: ఏమిటా, వారుంటే, మీకోంత బాధ మనుకోదేమో నని.

సో: సరే లేదుగా, మైమాట.

సో: మీకప్పుడూ యంత చిరా కెందుకు?

సో: (కొంచెం మొగం ముడి విప్పతూ) చిరాగ్గాక, కాంతి, సంతోషాలెట్లా వుంటాయ్? తిక్కన్న నాకొంపతీసాడు!

సో: అ దేమిటండీ!

సో: ఏమిటా ఆ భూష నీ కెందుకు?

సో: కాస్త చెబుదురూ. రహస్యంగా ఏ మడిగినా చెప్తానంటికే!

సో: అనడం నా కంఠాని కు గైం డీ! ఏమని చెప్పును? అతను భారతరాని నాకొంప తీసిసాడు.

సో: నా కరంకాలా. ఆయన భారతం వ్రాస్తే మీకొంపకేం వస్తుం.

సో: (విసుగుతో) ఎవరన్నావంటే, నేమను కుంటాలో అనుకుని, లోలోపల కుమిలి కుమిలి ఉడికిపోతున్న విషయాన్ని తెలికి లాగి వెల్లడి చేస్తేగాని నీ కంతోచేట్టు లేదు. చెప్తాబ్బూ. బుద్ధిగెనప్పట్టుంచి నాకు భారతమంటే వెళ్లి అభిమానం. మా ఊ రాంధ్రంలో నొక మారుగా లంది. మే మెరుగుండి నన్నయ్యక్కడే భారతం రాసాడని నేనాకొంపదేవాణ్ణి. నన్నయ్య రెండున్నర పర్యాయ వ్రాసాడుకదా, మిగతావి మనం రాద్దామని. చదువు పూర్తిచేసుకుందామని కాకినాడ ద్వీపా తెల్లి, వాడ్లలో మట్టుత్రు వేల్ల ననుపించుకుని యింటికొచ్చి చిన్నప్ప ట్టుంచి వాళ్ళున్న ఆంధ్రంలో తీవ్ర కృషి చేసి పాండిత్యం సంపాదించుకున్నా ఆగ్నే ల్లలో. అంతకుముందే చెప్పనేర్చిన ఆంధ్రకవి త్వంలో మహాకవి బిరుదు కర్తృత్వం అందరిచేతా ననుపించుకున్నా. భారతరచనాదీక్ష నారం భించడానికి మహారం చెట్టుకున్నా. తేవు దీక్షనగా ఇవ్వాలి మాయటం, గుంటూరు వాడొక డొక బండిమీద వాణ్ణి దిగి తాటాకు గ్రంథాల బుట్టులు దింపుకున్నాడు కిందికి. ఇవేమిటన్నా. తిక్కన రాసిన ఆంధ్రభారత మన్నాడు. నా కెట్లా గుంటుందో యోచించుకో! ఆ ఆకా ణంకొంతో నాకు విపరీతమైన చిరాకు వుట్టింది.

సో: అంతమాత్రాని కింత చిరాకండీ! ఇక తురాడా వైకపోయినాయో రాయదానికి!

సో: బుద్ధిగెనప్పట్టుంచి నా కదం తే వెర్రిభిమాన మని చెప్పలా.

సో: అయితే మీరుకూడా దాన్నే రాయక పోయినారా, అధికస్య అధికం ఫల మని?

సో: (మొగం గట్టిగా ముడచి పండ్లు బిగ బట్టి) ఇదుగో నీకు బుద్ధిలేదు. భారతం నన్నయ్య తిక్కన్నలు రాయకుంటే బండి కెత్తినుకుని వారిద్దరు రాసిం త ర్యాత మళ్ళీ రాసేటంత అవ్యక్త స్థ మున్నావా?

సో: అ దేమిటండీ అట్లాగంటారు? మా కాలాన్న ఒక పండితుడు చేసాడే ఆ పనిని.

సో: మీ కాలంలో నెవరో యెదో చేస్తే నన్ను చేయమంటావా ఆ పని? వారిని వెక్కి రించినట్లా వారికంటే బాగా రాస్తేటా? మీ కాలంలో రాసా డంటివే దా న్నాంధ్రలోకం బ్రహ్మరథం బట్టిందా?

సో: లేదు.

సో: మరి ఇకనేం. నా గతీ అంతే అయ్యింది.

సో: అదేమండీ అట్లాగంటారు! మీ పద్యాలు సామాన్యంగా?

సో: నీకు మతి పోతుంది. వారి పద్యాల కంటే గొప్పవా?

సో: చిత్తం. అయితేనేం? మీరు ఉత్తర హరివంశం భారతం వంటి పురాణాన్నే వ్రాసారాగా?

సో: కుంచం నిలుపుగా కొలవడానికి వీలేక అడ్డంగా కొల్పినట్లా.

సో: అదేమిటి? మీ ఉత్తర హరివంశ మేం అట్లాటప్ప గ్రంథమాండీ!

సో: ఏవ్వైనట్టుండి, ద్రుష్టకారి గ్రంథం.

సో: మే మెప్పుకోమండోయ్.

సో: ఒప్పుకోకుంటే, నెత్తి నెట్టుకు దేవుళ్ళా డండి పనికిమాలినదాన్ని. అందుకనే అవతారిక లేకుండా కేపించా.

సో: ఏమండోయ్! మీ “కుజంకుంజరం” పద్యం, “అధికంమంలైన పద్యం” “గనయంగన” యంపద్యం—

సో: ఆ ప్రేయోకరు వెట్టుకావకుమంట. భార తం రాసుంటే రాసుంజేవాల్లో నవ్వొకరెక్కా. అరరే యెట్లా యెట్లా వర్ణించెటందుకు! ఎట్లా టలంకారాలు గుప్పించుకునో, ఎట్లా టెట్లాటి పదాలు కూర్చుందునో, అరరే, అరరే!

సో: పాపం! గొప్ప ఆకాళంగమైంది. తమరు చిరాకువడం తప్పలా, కానీ ఒక్కమా టదుగుతా కొట్టరుకద?

సో: నాకంత కోపమొచ్చే దెందు కడగడం?

సో: కోపమొచ్చేదాదు. ఊరికనే కన్ను బు స్పంతున్నారని అన్నా. అయినా కొట్టండి పడ్డా. భారతం వ్రాయడానికి వీలేకపోయే నంటాగుకదా, నేను వైనతెప్పర పద్యల్లాటివి వ్రాస్తే భారతంవంటి గ్రంథంలో నేం బాగుం టుంద?

సో: వ్రాయలేదుగా, యెందుకా గొడవ? అయినా అట్లాటిగ్రంథంలో నాలాటి పద్యా లెందుకు వ్రాస్తా.

సో: మీయెత్తుకు మీ రేదైనా కావ్యం వ్రాస్తే బాగుండేది.

సో: ఆంధ్రభాషాప్రపంచంలోకి ముఖ్య మైన సంస్కృతగ్రంథాలు దిగిం త ర్యాత కదా కావ్యరచన విచారించడం. అస్తాదశ పురాణాలు దిగాయూ. ఇంతకు ఒక కవి నివిరా యతి రాయడ మేంపని? అట్లావ్రాసేది కవిత్వం కానీ కాదు. వాడి మనస్సుకే యాతేకం తోస్తే నట్లా నడుస్తాడుకాని కవిత్వమేం కొలిచి వ య మా? మక్కికి మక్కిగా అనువాద ముండాఅనే నీయ మం లేనపుడా గ్రంథాల్లోమటుకు రచనాకాలం చూపించరాదు! ఆంధ్రభారతంలో నన్న యాదులెన్నెన్ని స్వతంత్రమార్గాలు తొక్కలా! సై న అనువాదం చేతగాకనా వారట్లా వ్రాసింది? అట్లా వ్రాస్తే రసమొక దని స్వతంత్రం చారు. అందుకనే ఆంద మనిపించి, మళ్ళీ ముట్టుకోవడాని కెత్తరు కుడుపాచ్చింది.

సో: బాగుంది. సంస్కృత నాటకాల భావంతరీకరణమో?

సో: చేయొచ్చు కాని, స్వతంత్రించి వ్రాయ గల బుద్ధి అనువాదానికి దిగదోయ్! వైగా నాటకాల కోకల తుణుం ది. ఆ ఆంధం మాలంలో ను న్నట్లు ఆ ను చా దం లో దించడం ఒక్కొక్కసారి అసాధ్యం. అప్పుడు మాలానికున్న చేరు పోతుంది. అయితే యా దోషం పురాణాలకు పట్టవా అను. పట్టాచ్చు, పట్టినా కథా ప్రాధాన్యం గల పురాణాల్లో అంతగా పాటించుకు రాదు.

సో: చిత్తం. తమరింకా యేమీ వ్రాయలా, ఒక్క ఉత్తర హరివంశమేనా?

సో: వ్రాయకేం వ్రాసా. యింట్లో నున్నాయ్. ఎన్నివ్రాస్తేనేం భారతం వ్రాయక పోయింతర్యాత?

సో: మీకు తీరని చింత వట్టుకుండే పాపం?

సో: అయితేమటుకేం? కీర్తికి మే విప్పటికి చేసిన భాషాసేత చాలు.

సో: నిజం. ప్రాద్దెక్కుతుంది నాకు నెల విప్పించండి. ఇప్పుడే ప్రయాణమై మరొకూ రెళ్ళాలి.

సో: సరే పో. నాకూ అనుమన సమయం సమీపిస్తుంది. మళ్ళీ యీ దా ర్మోస్తే ఒకసారి కలుసుకో నీతో మాట్లాడడ మానందంగా వుంది. ఏదీ దాచుకోకుండా అడుగుతావ్. నీకు రహ స్యాలు లే వనుకుంటా?

సో: లేవు. తమ కుంటాయని రహస్యమన్నా.

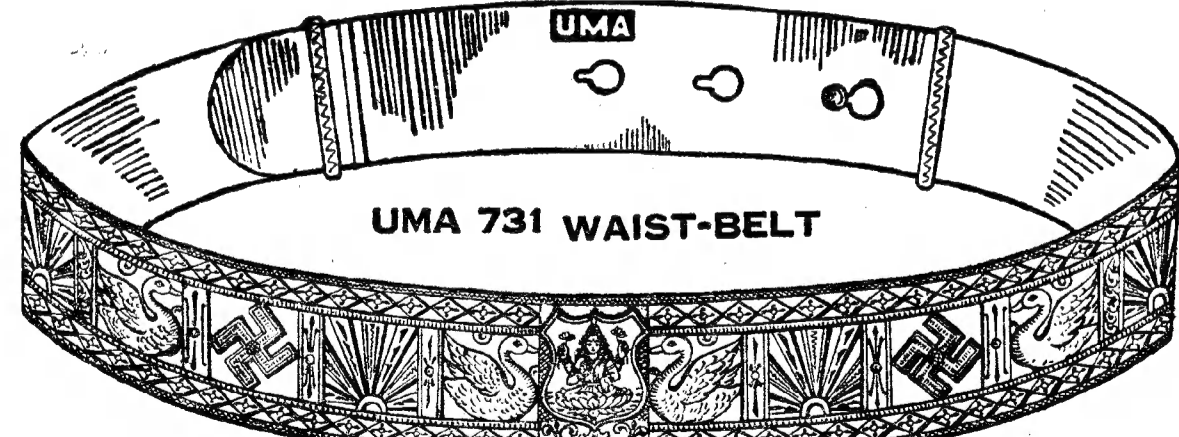
సో: సరే వెళ్ళిరా.

[నిష్క్రమణం]

ఉమా వారి ఆభరణములు:-

10 సంవత్సరములు గ్యారంటీ.

అసలు బంగారపురేకు. అమూల్య లోహముపై అతికించబడి తయారుచేయబడినవి. అటులకాదని నిరూపించినవారికి రు. 500/- బహుమాన వివస్యమగును.

కుభసమయములయందును, పండుగలయందును, యువతీమణులందరు ధరించి ఆనందించండి. వలయావారికి 600 ఆభరణములకాగ్యుటలాగు ఉచితము.

781. కోత వడ్డణములు చూపుకొలతలు, ధరలు వివరం.

24"....రు. 41-8-0, 80"....రు. 51-8-0, 86"....రు. 61-8-0. పొట్టెత్తో సహా.

ఉమాగోల్డు కవరింగు వర్క్సు, ఉమామహల్, మచిలీపట్టణం.

Tel: "UMA" Masulipatam.

ఉమాగోల్డు కవరింగు వర్క్సు పోస్టు ఆఫీసు.

కథానిక :

సముద్రపు ఒడ్డు

శ్రీ విశ్వనాథ కృష్ణదేవరాయలు||

ఐదవకథలా ఎంతో స్వచ్ఛంగానూ, ప్రశాంతంగానూ, అవదళకరంగానూ కనబడే ఆ సముద్రపు ఒడ్డు, ఈనాటికే విహారంగా కనిపిస్తూ నాలో విరక్తి కలిగించడానికి కారణమేమిదో! ఆ యిసుకతెన్నెలమీద ఎన్నిరోజులు మైమరచి ఆడకొలేదు! సముద్రపు తరలూ మీంచి వచ్చే కమ్మనిగాలి శృంగిలా పీల్చుకుని ఎన్నిసార్లు అనుభవించలేదు! అస్తమయనూర్చుని బంగారు కిరణాలు, ఆనందంలో పొంగిపొరలే లేక తరలూ చివళ్ళమీదవది మెరుస్తూవుంటే ఎన్నిసార్లు బ్రహ్మానందవది తన్మయత్వం చెందిలేదు! ఈనాటికే దాదాపుగా నాలో విపరీతమైన ఆవేశం ఈ సముద్రము ఒడ్డు కారణం కాదుగదా! ఈ ఆమయకపు లేతతరలూ కావుగదా.... కావు.... ఆ గలిపిల్లంకే, సముద్రపు తరలూకే, నేనంటే ఎంతో యిష్టం.... నేను లేనిదే అవ్వీ ఒక్కనిమనంకూడా ఆనందంలో ఉండలేవు. అంచేత అవ్వీ నా కింత ద్రోహం చెయ్యవు. ఈ సముద్రపు తరలూల్ని నేను మనసారా ప్రేమించాను. అతనింటే ఎంత ప్రేమో, ఈ గలిపిల్లంలా నాకు అంతే ప్రేమ. ఈ యిసుకతెన్నెలలోని ప్రతి అణువునా అనరాగాన్ని చూడగొన్నవి. ప్రతిదినం పాయంకాలం నా హాళికి వస్తే, అతన్ని నమ్మా చూసి, ఆ పాపిష్టిల నిగ్గువది తమ శరీరీ కాళ్ళు అపు చేశేవికదూ.... దూరాన ఉప్పుకొత్తారలో వసలేనే కాపు ఒడ్డులు మావంక చూసి మనిమని నవ్వులు నవ్వుకుంటూ మమ్మల్ని చూచి చూడనట్లు తమ పరిలో నిమగ్నయ్యేవారు కదూ.... ఎన్నటి దాకా ఎంతో ఆనందం వుచ్చిన చందమామ కవ్వాల ఇంత వెలకారంగా నా కెదుకు కనపించాలి.... వెన్నెలంటే నా కెంతో యిష్టం.... మరి ఈనాడు.... వెన్నెల్లో కూర్చోటానికి మనస్కరించడం లేదు!

నాగుర్రోజం క్రిందట ఇల్లాంటి వెన్నెల్లోనే అతని వక్షస్థలం మీద కలాన్చి చంద్రునివంక చూస్తోంటే "చంద్రునికంటే నువ్వే బాగన్నావు" అని అతడు నన్నంటే.... చంద్రుడికి కొవ్వచ్చి వచ్చులో దాక్కన్నాడు కదూ... ఎప్పుడూ అంతే ఈ చంద్రుడు... వట్టి చుప్పనాకమ్మా... మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకో, ఈ వెన్నెలా.... ఈ చందమామ మూతివిరుపులా... గలిపిల్లం నరాగ లాను.....

ఇందాకటినుంటే నా ఆవేశం, దుఃఖాన్ని చూచి ఈ చిన్న చిన్న తరలాలు నా కాళ్ళ నానకుని ఎల్లా బిడ్డగిస్తోన్నాయి. కవ్వాల ఏ గలిపిల్ల మొహాన కూడా కాలాకాటలేవు.... ఎందుకో వీటికి నేనంటే ఇంత ప్రేమ.... అతనితో మాట్లాడితే మా అల్ల ఎంత కోపగించుకునేది.... ఎప్పుడూ చుర చురలాడేది. అతనూ నేనూ ఏ క్షణం కలసుకున్నా అవిద అగ్రహానికి పాత్రులయ్యే వాళ్ళము.... మరి ఈ పసికూనకి నేనంటే ఎందుకో యిష్టం.... ఇంకాక అతనింటే కన్నవేసి చంద్రుణ్ణి చుప్పనా కన్నానుగాని, చంద్రుడికి మాత్రం నామీద జాలి లేదు.... అతని మొహం ఎంత కళావిహీనమైందో యివ్వాలి. ఒకరోజున అతడు నన్ను పొట పొడమని వేదిస్తే.... నేను నిగ్గువది పొడవంటే.... అతనికి కోపం వచ్చింది. మరి అనాడు ఈ చందమామ కాదూ మా ఇద్దరికీ తగూ తీర్చింది.... మళ్ళీ ఎన్నాళ్ళకో చందమామ మమ్మల్ని కట్టి అత్యంతించేది.... అసలు అతను మళ్ళీ కలసుకుంటాడా... ఈ వెన్నెల రాత్రులు మళ్ళీ అనుభవిస్తానా.... ఏమో.....

2

చిన్నకూడా, అతనూ నేనూ రోజూమల్లనే సముద్రపు ఒడ్డుకి పికాచివస్తా మనకున్నాను.... ఎంత విచ్చిడాన్నో.... కాని నా మనస్సులో ఏదో.... భయం గనే వుంది. లేపో మాపో ఇక్కన్న పోలీసులు నట్లు కుంటారని.... కాని ఇంత త్వరలో అతన్ని త్రెడు చేస్తా కని అనుకోలేదు. రోజూ అతన్ని పోలీసువాళ్ళకి బిడ్డంటే వసలు చెయ్యవద్దని వారి చేర్చాల్సి. కాని అతడు ఊరుకుంటాడు. నే న విషయం చెప్పినప్పు డల్లా అతడు నన్ను విచిత్రంగా సమాధాన పరిచే వారి.... ఎంత తెలివైనవాడు!.... చిన్న దెబ్బ లాటలో ఇద్దరు పోలీసులు చుట్టోయారు కూడా పార్లవాళ్ళ చావుకు అతనే కారణ మని నేరం మోపారు కూడాను.... అత నెప్పుడూ ఇంకోళ్ళని కండుకు.. అత నల్లాంటివాడు కాదు. నాకు గిట్టి

నమ్మకం.... అతన్ని ఏం చేస్తారో.... ఉరికిత వేస్తారా.... ఆమో.... ఉరికితే.... ఎంత కఠోరం.... అతని అందమైన మెడని నరికేస్తారా నే బ్రతకగలనూ.... ఒక్క నిమనం ఉండలేను అతనికి ఉరికితే.... అత నెంత తెలివిగలవాడు.... అత నెంత చెలికే మననముగా రంక.... కరణంగాకి అతనింటే ఎంత ప్రేమ.... అతని మూలంగానే కదూ మొన్నటినుంటే మననము కరణాల బద్ద కట్టడం మొదలెట్టింది. మూలగూడెం కూడా అతనింటే పంద ప్రాణాలా విడుస్తారు కదూ.... నిన్న అతన్ని పోలీసులు ఊరుకు వెదితూంటే, గూడెం గూడెం అంతా

గాందిజీ అక్టోబరునెల 25 తేదీనాడు ఢిల్లీ జైలులో ప్రార్థనజరిపిన సందర్భపు చిత్రం అతన్ని నా గనం పారు కదా.... అతను జైలుకు వెడుటాంటే అతని ముఖంలో ఏమయినా విచారం కనపడిందా.... ఎంత తీవ్రంగా వున్నాదో.... అప్పు డతన్ని జూస్తే.... నాకు అతన్ని పూజ చేయాలనిపించింది.... అల్లాంటివానికి ఉరికితే వేస్తారా.... అల్లాంటివానే జరిగితే నేనూ చచ్చిపోతాను.... మననముగా రూరుకుంటారా....

ఎన్నిసార్లూ నాకు చదువు చెప్పా నన్నాడు. నా చేతకూడ బద్దరు చీర కట్టించాడు కదూ.... అతనికి నేను ఈ కాపీ కలరు రైక తొడుక్కుంటే ఎంతో యిష్టం. నేను ఈ రైక తొడుక్కున్నప్పు డల్లా నన్ను ఎంతో అందంగా వున్నావని పొగిడేవాడు.... నాకు అతన్ని ప్రేమించడం ఒక్కటే వని.... ఎప్పుడూ అతన్ని గురించి ఆలోచించేమే. కాని ఇంకో పనిలేదు. మరి అతనికో ఎన్నో పనులు.... రోజూ ఎన్నో రాతకార్యాలు చేసేవాడు. ఊళ్ళో ఏ తగూ వచ్చినా అతను తీర్చుకుంటే, ఊళ్ళోకి వరాయి పెట్టమని ఏ పని రొచ్చినా అతన్ని కలుసుకోకండా వెళ్లేవాడు కాదు. చట్టంమంచి కూడా మొన్న ఎవరో వచ్చి ఆయింట్లో, మొన్న మూన్నాళ్ళు జనచేకాదు కదూ. ఆయన కెంతో పలుకుబడి. ఈ బట్టవస్త్రం వాళ్ళకా ఆయనకు తోహారు చేస్తారు కదూ.... ఆయన ఇన్ని పన్నులు చూసుకుంటూ ఏమీ అనకో కుండా నాతో ఏకాదు వస్తునే యిందేవాడు.... నన్ను ప్రేమిస్తూనే ఉండేవాడు.... అబ్బా! ఎంత గొప్పవా డాయన.... అంకధారం ఆయనమీద వున్నా నామీద ప్రేమమాత్రం పోయేది కా దాయనకు.... ఆయన నర్త్యాగ్రహం చేస్తా నంటే నా కేడు పొచ్చింది. ఆ

రోజున నన్నాయన బుజ్జగించడం మరచిపోలేను. మరునాడెంతో గర్వవత్తాను. మన ఊళ్ళో "అంతగా ఆయన ప్రేమ చూరగన్న ఏ ప్రీగాని స్నేహితుడు గాని వున్నారా" అని. ఆయన నేనూ స్నేహంగా వుంటున్నావని ఎంతోమంది ఎన్నో రకాలుగా అనుకున్నారు.... అయినప్పటికీ రెక్కచేసే వాడు కా దాయన.... ఎప్పుడయినా నేనీ ద్రవక్తి తెస్తే ఆ విషయం మరచించే వాడు కదూ.... ఆయనతో స్నేహం మొదలెట్టించే తరువాత నా కెన్ని పయలు తెలిసినయ్యాయి. ఎన్నో విషయాలు చెప్పేవాడు.... ఇది వరకు కన్నా ఎంతో కుతంగా ఉండేవాన్ని. ఏ ఊరన్నా వెళ్ళి నాకోసం అందమైన వస్త్రపులు తెచ్చే వాడు.... ఇప్పు డవ్వన్నీ చూస్తే గుండె తరుక్కు పోతుంది.

ఒకసారి ఆయన బస్తీ వెళ్ళి. రెండు మూడు రోజులదాకా రానని అక్కడనుంచి జాబు వ్రాశారు.... ఆ జాబు ఎంత హాయిగా వుంది. ఎంత మమమమ లాడింది.... నేనంటే ఎందుకో ఆయన కంఠ యిష్టం. నాకు ఎన్నో పాటలు చెప్పారు. నేను పాడితే కోయిల పాడినట్లుంటుంటు. నే పాడుకోంటే కట్ట లేచేసి

రోజూ యిసుక తన్నెలమీద రాత్రి చాలా నేలదీవరకూ అడుకుని ఇంటికి వస్తూంటే నాకు భయం వేసేది. కీడురాళ్ళు ఊరికే ద్వసిచేస్తూ వుండేవి. వీ కాస్త చవ్వవయినా ఉరికిత పడే దాన్ని.... ఒక్కొక్కప్పుడు ఆయన ఉత్తరీయలోనా మెడక మట్టుకుని నడుస్తూ, ఆయన చేతిని నామీద నుంచి తియ్యించేవాన్ని కాదు. అల్లా ఎంత నేపన్నా నడిచేవా రాయన... రోజూ మా యింటిదాకా దిగ వెళ్ళి వెళ్ళేవా రాయన....

లేపు విచారణ జరగుతుందికాబోలు! అయినా ఆయన ఏమీ నేరం చెయ్యలేదుకదా.... రోజూ ఉపన్యాసాలు చెప్పేవాడు.... పోలీసులు ఊళ్ళోకి వస్తే, ఊళ్ళో వాళ్ళు పోలీసులు కాట్టా కున్నారూ.... దెబ్బలాట పుచ్చుకు ఎవరో ఒక్క దావరా.... పోలీసులు చచ్చారు.... అదే ఊళ్ళో వాళ్ళ యితే వీ కేసు ఉండేది కాదు. అయినా వాళ్ళను ఆయన కాదుగదా చంపింది. వాళ్ళను చంపమని కూడా ఉపన్యాసాలు చెప్పేవాడు. పాపం, పోట్లాట జరుగుతోంటే పోట్లాడ వద్దని హెచ్చరించలేదు! ఇన్నీ చేసినా ఆయన్నే పోలీసువాళ్ళ నట్లుకెళ్ళాడు. పైగా నేరమంతా ఈయనమీదే తోశేకారట. ఉరికిత వేస్తారేమో.... ఊళ్ళో అందరికీ కోపాలుగా కూడా ఉన్నాయి.... ఆయన్ని ఉరికిస్తేనా, ఊళ్ళో అందరూ పోలీసుల్ని నరికేయ్యరూ....

ఇక రేపట్టు చీ సముద్రపు ఒడ్డుకు రాను. ఎంత చేతనో సముద్రపు ఒడ్డు యిడవరకే అనభవించలేకుండా వున్నాను. ఆయన లేకపోతే నాకి సముద్రపు ఒడ్డు, గలిపిల్లలు దేనికి.... రేపటినుంచి రాను.... అయినా రేపటి సంగతి ఎల్లా వుంటుందో.... ఎల్లాంటివార్త వింటానో....

3

గలిపిల్లా! అతన్ని ఉరికితారు. చందమామూరి అతన్ని ఉరికితారు. సముద్రమా! అతన్ని ఉరికితారు.... అతని వంచి దసం మీకు తెలుసు కదూ. అతని ప్రేమా అతని బాధార్యం మీకు తెలుసు కదూ.... అతని రూపురేఖ లావణ్యంకీ మీరు కూడా మురిసి పోయ్యారు కదూ.... మాట్లాడవేమి చందమామా.... నవ్వు కూడా ఏ రుస్తున్నా వుంటే యి.... ఎరువకు నాయనా... ఎరువకు... ఆ డుఃఖాన్ని నే నొక్కడాన్నే భరించడానికి పట్టాన.... గలిపిల్లలు మీరు అడుకో దేం మీరుకూడా విచారపడుకున్నారా... అప్పుడు అతనిలాటి వాళ్ళని యిడవరకే వస్తూ చూడలేదు కాబోలు మీరు.... సముద్రా! నీ ఆనందం తగ్గిపోయిందేమోయి ఇవ్వాలి.... ఎందుకు స్వామీ ఆ విచారం.... సముద్రపు ఒడ్డు! ఎన్నో నేను మరచిపో నమ్మా!.... అతనూ నేనూ కూర్చున్న చుట్టూ చాలా వర్షితమైంది... మా యద్ధరికి స్వచ్ఛమైన ప్రేమ అయితే ఏం ప్రయోజనం?... అతనూ నేనూ ఈ జన్మలో కలసుకునే దినాలు ముగిసినవి.. అతన్ని పోలీసులు చంకేతారు.... లేనూ చచ్చిపోతాను.... ఎల్లా బ్రతక మంటావు చెప్పు. ఇంత దుఃఖాన్ని భరించగలనా.... నువ్వమాత్రం మా యద్ధరినీ మరచిపోతే.... ఈ పవిత్రమైన సముద్రపు కేటాల్లో ఈ పుణ్యస్థలం తడుస్తూ యుంటుంది.... అంతే చాలు.... నేను కూడా చచ్చిపోవడానికి నిశ్చయించుకున్నాను. నాకూ ఈ ప్రపంచానికి ఏమాత్రమైన సంతకం కూడా లేదు.... ఇంటికి వెడితే నా విధానాన్ని చూసి, మా అత్త ఎత్తి పొడుపు మాటలు విన్నేకాక ఆయన్ని కూడా అంటుంది. అవ్వీ నేను భరించలేను.... నా జీవితం వ గిడిపోతోంది.... నా చిన్ని సముద్రపు తరలమా! మళ్ళీ ఎన్నడయినా నిన్ను తొగించుకుని చిక్కిలిగింత అనుభవించే భాగ్యం వున్నదా.... గాలి పిల్లలారా! కేలవు!.... మన స్నేహాలకు ఇదే చివరి అలింగనం.... చందమామా! నా కత నీ స్నేహాట లింగించుకొ వెళుతావు కదూ.

ఒన్మయత్వం చెందేవాడు.... రోజూ ఈ సముద్రపు తట్టన కూర్చొని వచ్చు వంక రెప్ప వార్చుకుండా చూస్తుండే వాళ్ళం.... అబ్బ!.... ఆ విషయం తల్చుకున్నప్పుడు, మళ్ళీ అల్లాంటి దినాలు వస్తాయా అనిపిస్తుంది. ఒకరోజు సాయంత్రం సముద్రంలో స్నానం చేస్తూంటే ఒక పెద్ద తరలం నా మీంచి వెళ్ళి నన్ను పడత్రోయడం మూలాన నాకు ఊరి దిక్కిలైంది. అప్పు డాయన తన రెండు చేతుల్నూ నన్ను లేవకీసి తన హృదయానికి హత్తుకున్నారు. అప్పు డెంత హాయి అనిపించిందో.

భారత లక్ష్మీ బ్యాంకు లి||

(పెడకూల్లు బ్యాంకు)

హెడ్ క్వార్టర్స్ : మచిలీపట్నం.

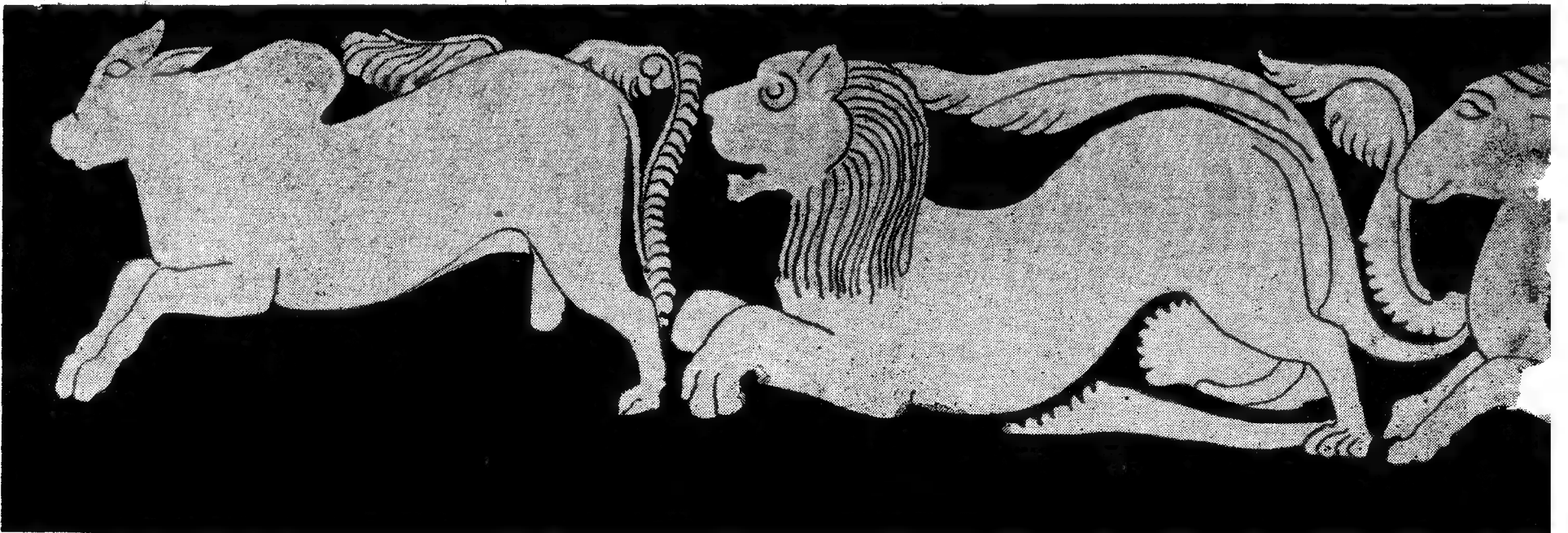
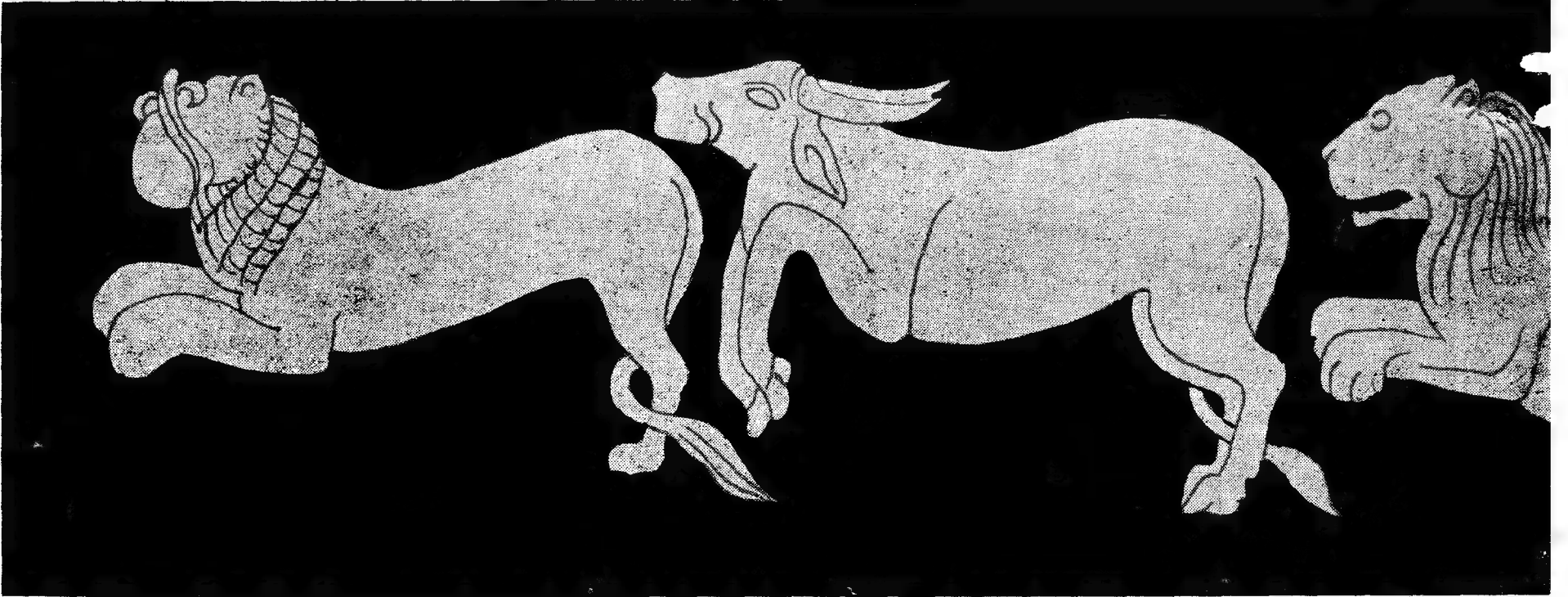
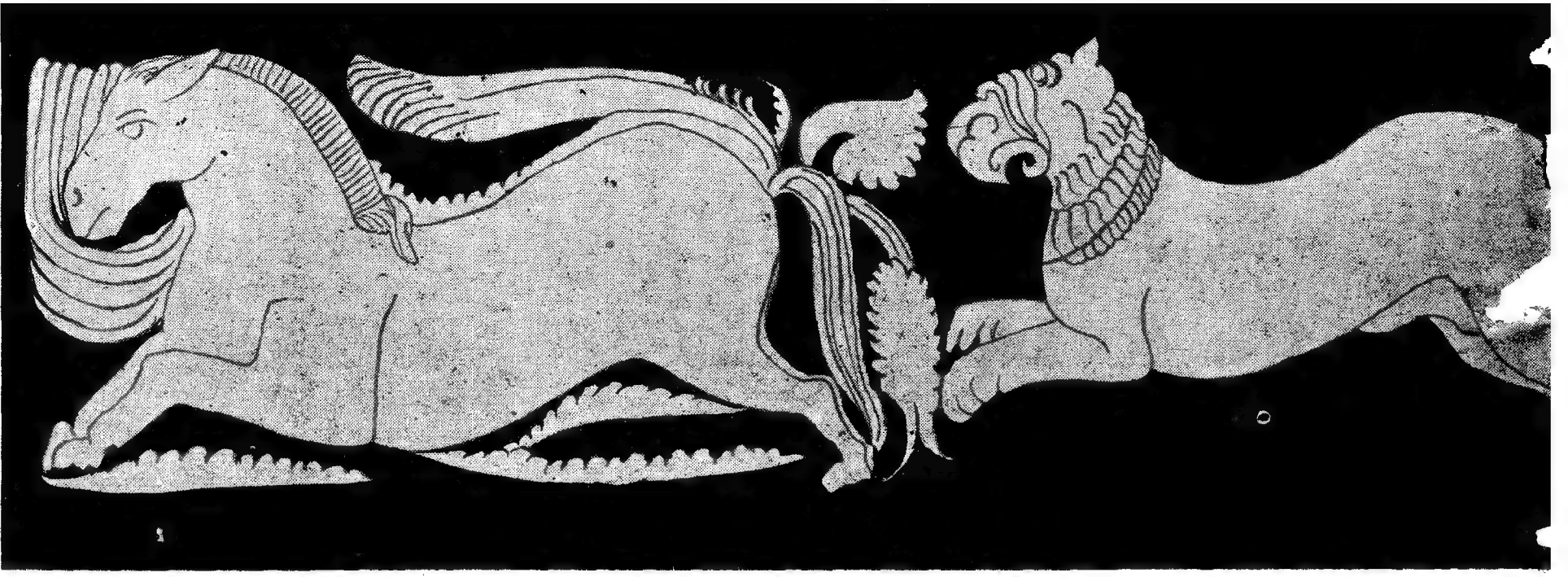
శాంఘిలు:

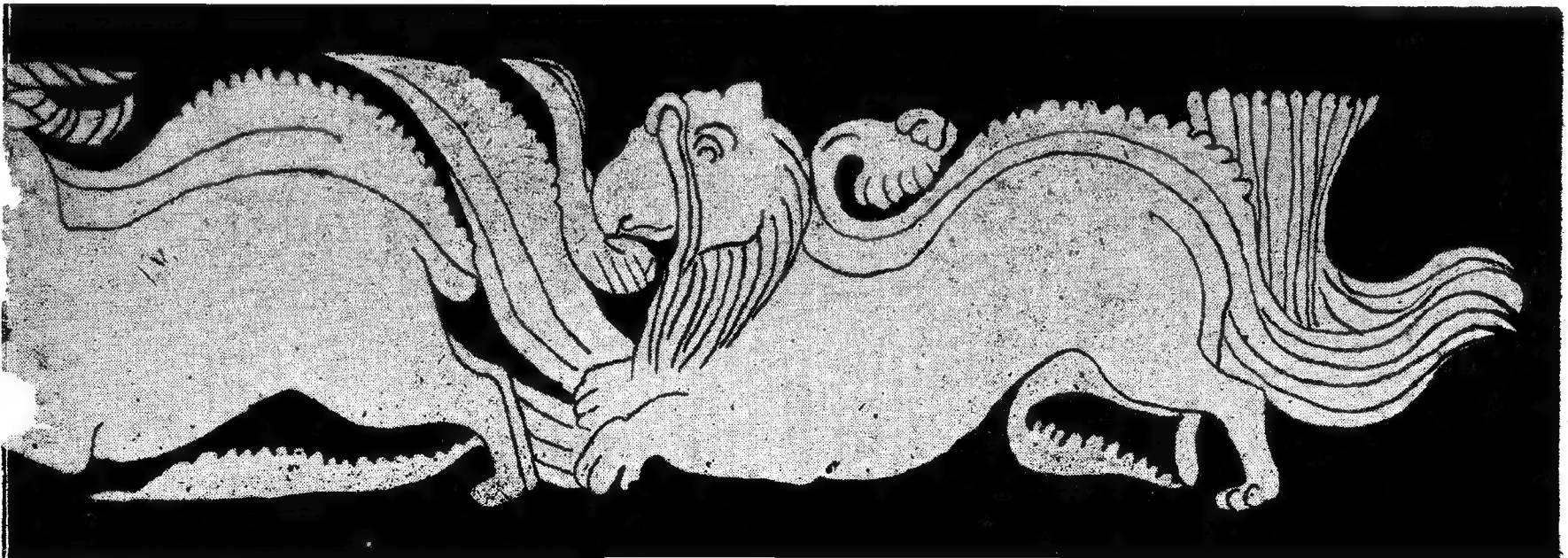
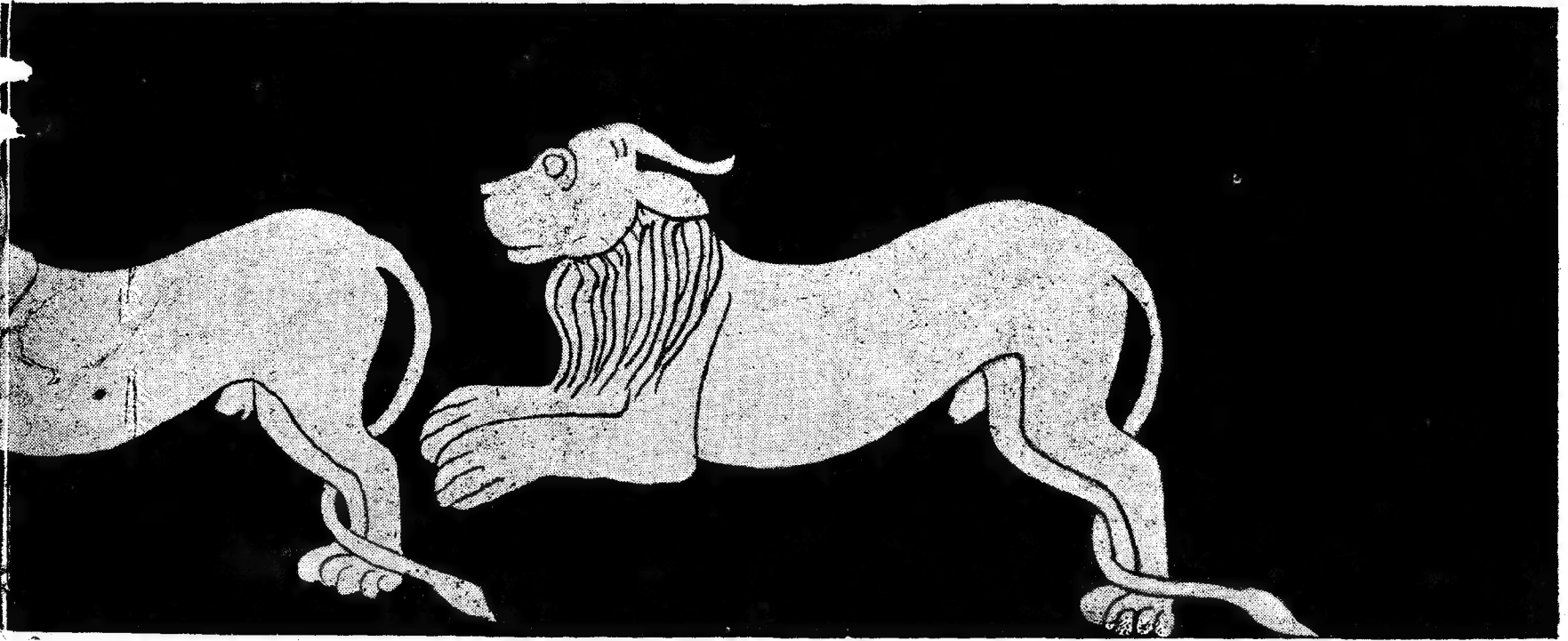
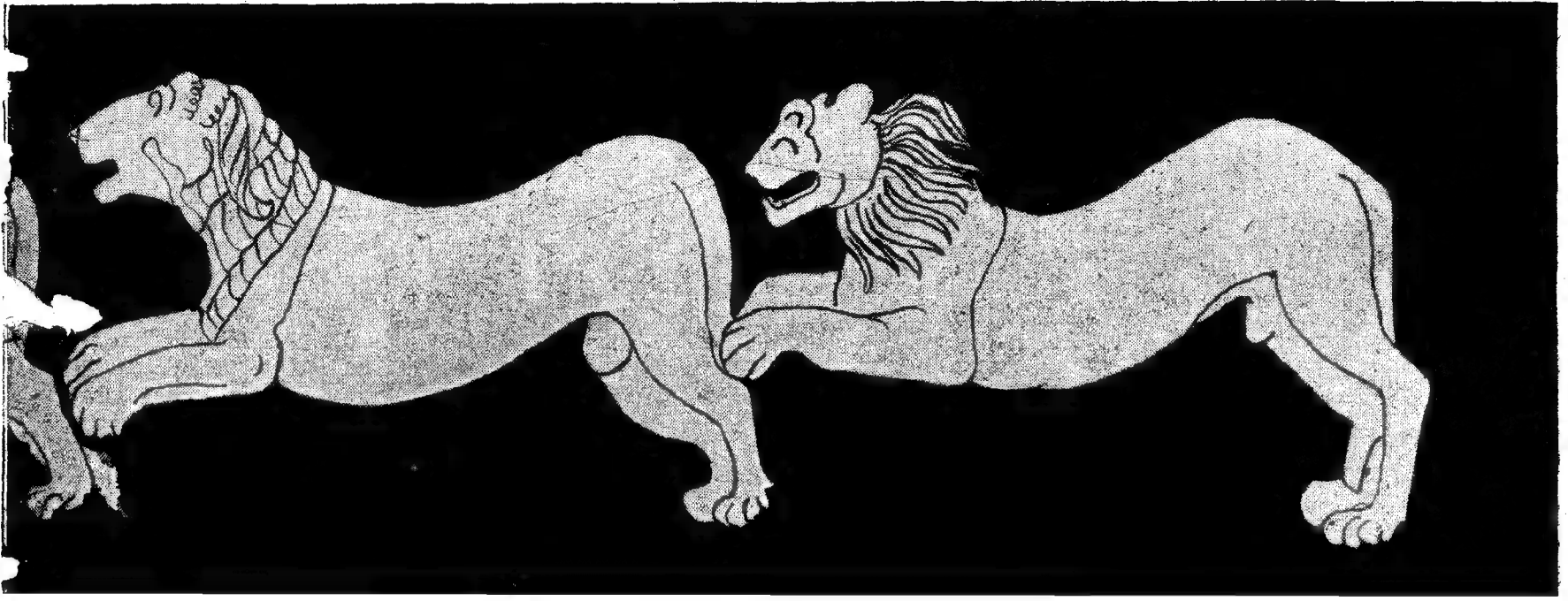
కాకినాడ, కాళి, గజపూర్, (తెజనాడ), గుడివాడ, గూడూరు, నరసాపురం, నూజివీడు, తెజనాడ, బొబ్బిలి, రామారావుపేట (కాకినాడ), రాజోలు.

మద్రాసు బ్రాంచి: 15-ఎ, ఆర్మీనియక వీధి,

అగ్నినిధిమైన బాంకింగు వ్యాపార సౌకర్యములు చేయబడును.

భో! వెంటటరత్నం, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

బాలనందం

౬

అలాగను కొంటానే వున్నాడు. ఆవేళ రాత్రి చాల చలిగా ఉంది. బయట, ఉరుముల బాబ్బా; ఆకాశం అద్దలయినట్లు మెరపులు; భయంకరమైన హోరుగాలి భోరు మంటూ వీచింది. దుమ్ముతో ఘట్ట కొండలు లేచాయి. దానితో పెద్ద శ్రవణం వచ్చినట్లు చెట్లు అల్లలాడిపోయాయి. మొట్టమొదట ఏడ్చుచున్నట్లుంది. ఉరుములూ, మెరపులూ చూచి పినాక రావుకి భయం వేసింది. భయంకంతు ఎక్కువ ఆకలి. అందుకని తలుపు తీసి, వడివడిగా ఊరులోకి పరుగెత్తాడు. వేటకుక్కలాగ వాడి నోటిలోంచి నాలుక వేలాడుతోంది.

కాని అంతా నిశ్శబ్దం. కటికి చీకటి; అంగళ్లన్నీ మూసివేశారు; ఇళ్ల తలుపులు, కిటికీలూకూడా మూసి ఉన్నవి; బిళ్లు లన్నీ నిర్జనంగా ఉన్నవి; కుక్కలు సైతం కనిపించడం లేదు. ఆ పూరంతా చచ్చినవారై ఊరులా గుంది.

కాని పినాకరావు ఆగలేదు; ఆకలి వహించి వేస్తూంది. అందుకని ఒక యింటికి వెళ్లి తలుపు కొట్టాడు. ఎవరో ఒకరు తలుపు తీయకపోతారా అని బాడతూనే వున్నాడు.

అఖిరికి ఒక ముసలివాడు కోటిటోపి పెట్టుకొని కిటికీలోంచి చూశాడు.

చిరాకుగా, "యీ అర్ధరాత్రివేళ ఇంకావారికి కు? " అని అడిగాడు.

"అయ్యో, ఆకలి; పట్టే డన్నం పెట్టుదురా? "

"పెట్టా నుండు" అని ముసలివాడు నిసురుగా వెళ్లాడు. ఇలాంటి వాళ్లు అర్ధరాత్రివేళవచ్చి, హాయిగా వెచ్చని పొన్నల్లో పడుకొనే తనలాంటి వారి నిద్ర భంగం చేస్తూనే వుంటారు. తలుపు కొట్టి, అన్నం అడిగిస్తే. అటు కంటి వాళ్లకి తగిన శాస్త్రీ చెయ్యాలి.

"ఏయ్! యీలా రా; సీగిన్నె పట్టు" అన్నాడు. పినాకరావుకి గిన్నె లేదు. కిటికీకింద నిలబడ్డాడు. ఒక గుండిగ సీట్లు నెత్తిమీద పడ్డాయి. వైనించి క్రిందివరకు తడిపేశాయి. తడిసి ముద్దయి, దస్సిపోయి, ఆకలిబాధతో అలాగే ఇంటికి పోయాడు. ఇంక భరించడం కష్టం! పోనీ, ఒళ్లు కాచుకుందామని ఆ మండలతూపున్న పొయ్యిమీద తన బురదకాళ్లు పెట్టాడు; అనిపింపాయి వున్నాడేమో, అట్టే నిద్ర పట్టిపోయింది. అలాగ నిద్రలో వుండగా, అతని కాళ్లు

పిల్లల నవల:

కళ్లతోచేసిన కేమో, అంటుకున్నాయి; అవిమండిమండి మసిబా గ్గయ్యాయి, కాళ్లు ఎవరివో తనవి గానట్టే. ఆ పినాకరావు నిద్రపోతూ గట్టుపెట్టానే వున్నాడు.

మర్నాడు తెల్లవారింది.

'టవ్ టవ్'

ఎవరో తలుపు తట్టావుంటే మెలకువ వచ్చింది.

"ఎవరు వారు? "

కన్నులు నులుపుకొంటూ 'హ' యని ఆవలించాడు.

"నేను" అని ఒక గొంతుక వినిపించింది. ఆ కంఠం పిచ్చయ్యింది; పినాకరావు నాన్నదే!

2

పినాకరావు కళ్లు ఇంకా ఆరమూత పడి ఉన్నాయి. తన కాళ్లు కాలిపోయినట్లు ఇంకా చూచుకోలేదు. నాన్న గొంతుకు వినబడగానే బల్లనుంచి ఎగిరి గడియ తీయబోయాడు. కాని లేచేటప్పటికి దబాలున పడ్డాడు. పడగానే అయిదో అంతస్తు మేడనించి బస్తాడు కట్టపుల్లులు పడినంత చప్పుడయింది.

"తలుపు" అని పిచ్చయ్య కేక వేశాడు.

"అయ్యో! నే తియ్యలేను నాన్నా" - అని ఏడుస్తూ నేలమీద అటాయటూ దొర్లాడు పినాకరావు.

"ఏం, ఎందుకు తియ్యలేవు?"

"నా కాళ్లు ఎవరో కాజేశారు! "

"ఎవరు కాజేశారు? "

"పిల్లి" అన్నాడు పినాకరావు. ఎదురుగుండా, ఏదో చెత్తతో ఆడుకొంటూ కనిపించిందో పిల్లి చటుక్కున.

"ఏయ్! తలుపు తీస్తావా తియ్యవురా? తియ్యకపోతే, తొమ్మిదిగోకల పిల్లి కొరడామీద విసురుతాను; తెలుసా? తియ్ తలుపు! "

"నిజమే నాన్నా, నేను నిలవలేను; అయ్యో! దేవుడా, నేను ఎల్లకాలమూ మోకాళ్లమీదనే దేకుతూ వుండాలి. అయ్యో! " అని ఏడవడం మొదలు పెట్టాడు.

ఈ ఏడువంతా, యీ బామ్మగారి వెజ్టి కేమాల్లో ఒక టని, పిచ్చయ్య దీని అంతు చూడా లనకొన్నాడు. గోడ మీదికి ఎక్కి కిటికీలోపలికి దూరాడు. మొదట చాల కోపం వచ్చింది. నేల మీద పినాకరావు పడివున్నాడు. కాళ్లులేని మొండిని చూడగానే ఆ కోపం చల్లారిపోయింది. చేతుల్లో తీసుకొని, నిమిరి మద్దు పెట్టుకున్నాడు. చెప్పకుండానే కన్నీళ్లు చెక్కిల్లమించి కారుతున్నాయి. వెక్కి-వెక్కి-ఏడుస్తూ-

"నాయనా పినాకం! నీ కాళ్లు ఎలాగ కాలిపోయాయి బాబూ? " అన్నాడు.

"నాకు తెలియదు నాన్నా! అబ్బ! రాత్రంతా ఎంత భయం వేసిందనుకొన్నావు. ఈ కష్టం ఎప్పటికీ మరవలేను. వెళవెళాడరు ములు, తళతళా మెలుపులు; కడుపులో ఆకలి; ఎంత మెలుపులు; కడుపులో ఆకలి; ఎంత ఎంత కష్టపడ్డానో! అప్పుడు బాద్రింక శాడు.

గేయాలు!

హల్లీ!

డా. పోలాకి ప్రేమసరపు.

మల్లీ! మల్లీ!
అల్లి బల్లిగా
అల్లావా!
కొన అల్లావా!
తెల్లని మొగ్గులు తోడిగావా!
కళ్లకు సొంపును సింపావా!
కమ్మని పూవులు పూశావా!
ఘుమ్మన తాపిని కురిశావా!
చీమను పూవున తాల్పావా!
స్వామి శిరముపై వెలశావా!
చీమకు ఎంతటి భాగ్యంబో! - ను
స్నేహములో గల వ్యాయంబో!

ఝూ- ఝూ, మని
తుమ్మెద వ్రాలని,
ఘుం- ఘుం, మని
పరిమళ ముసగని,
శృంగ రము గల
రంగుల పూవులు,
విద్యా గంధము
వెలయని వారలు—
నవ్వుల పాలని
నవ్వుకు మల్లీ!

కనిపించి, "సీకు మా బాగా ఆయింది శాస్త్రీ. అల్లరికి తగిన శిక్ష" అని అన్నది.

"నేను, బాద్రింకా! జాగ్రత్త!" అని అన్నాను. నేను కట్టి బామ్మని కనక నా బుజ్జకూడా కట్టిబుజ్జ అన్నది, కోపంతో దామీద నుత్తి వేసిరాను; బాద్రింక చచ్చింది. నేను చంపాలని చంపలేదు. దానివెంటనే పొయ్యిమీద. పెనంపేసి కోడిగడ్డు అట్టు వెయ్యాలనుకొంటే, అందలో పిల్లి ఎగిరిపోయింది. 'జ్ఞాపకం ఉంచుకో ఏం!' అని చెప్పింది. నాకు ఆక లెక్కు వయింది. అందుకే ఊరిలోకి వెళ్లే ఆ కోటిటోపి పెట్టుకొన్న ముసలివాడు నా నెత్తిమీద గుండిగ సీట్లు దిమ్మరించాడు. అన్నం పెట్టండి అంటే తిప్పేమిటినాన్నా? ఆ ముసలాయన అలాగ చేశాడు. దానితో ఇంటికి ఒకటే పరుగుచుకొన్నాను. తడిసి ముద్దయిపోయాను. అందుకని చలి కాచుకుందామని పొయ్యిమీద కాళ్లుపెట్టికొని పడుకుంటే, ఆ కాళ్లు కాలిపోయాయి. ఇంతలో నువ్వు ఇంటికివచ్చావు. నాకింకా ఆకలి వేస్తూనే వుంది. నా కాళ్లు లేవు నాన్నా... అయ్యో! హూ...బహూ....."

అంటూ పినాకరావు గట్టిగా ఏడ్చాడు. ఆ యేడ్పు మైళ్లకొద్దూరం వినిపిస్తుంది. ఈ గడబిడ అంతకీ, పిచ్చయ్యకి ఒకటి బోధపడింది, పినాకుడికి బాగా ఆకలి వేస్తోందని. వెంటనే జేబులోంచి మూడు నారింజ పళ్లుతీశాడు.

ఆర్కిమెడిస్

శ్రీ జయంతి దర్శిత

అలెగ్జాండరు చక్రవర్తి చేసిన గొప్పకార్యాలలో నాలుగవది ముఖ్యమైనది, అలెగ్జాండ్రీయా పట్టణాన్ని 332 క్రీ. పూ. కట్టించడం ఒకటి. అలెగ్జాండరు ఈ తరహా పట్టణం 332 నాటికి జయించి, సముద్ర తీరాన్ని ఉండే ఫారాసు (Pharos) ద్వీపాన్ని తీసి, దాని సమీపంలో రేవు పట్టణాన్ని కట్టమని తన ఇంజనీరు, డిస్ట్రీక్టుకు అప్పగించాడు. అలెగ్జాండరు మరణానంతరం అతని వంశీయుడైన టోలమీ (మొదటి టోలమీ (Ptolemy I) క్రీ. పూ. 304 లో, అరిస్టాటిలు కట్టిన డెమిట్రియస్ (ఏథెన్స్ నివాసి) వీరించి, అలెగ్జాండ్రీయాలో ఒక కళాశాల, పుస్తక భాండాగారం, జంతుశాస్త్ర ప్రదర్శనశాల (Museum) స్థాపించమన్నాడు. అప్పటినుండి 700 ఏళ్ల వరకు గ్రీకు శాస్త్రవిజ్ఞానం అలెగ్జాండ్రీయాలో అభివృద్ధి చెందింది. క్రీ.పూ. 350 నాటికే అక్కడి భాండాగారంలో కుక్కల

“చూడు నాయనా, యీ మూడు వర్షా తినిచూడు! నీ ఆకలి తగ్గుతుంది” అన్నాడు. అవి నిజంగా పిచ్చయ్యే తాను తినిచూచి లెచ్చుకొన్నవి. “నివు ఒలిచి పెట్టే తింటాను నాన్నా!” “ఏమిటా చాదస్తం, చిన్నప్పటి నుంచీ మనకి ఏదీ దొరికితే అది తినాలి; దొరికినదానితో నంతుమ్మి పొందాలిగాని. ముందు ఏ సమయానికి ఏ మవుతుందో ఎవరూ చెప్పగలరు? ఇది విద్యలోకం.”

“అదంతా నరే, ఒలవని పండు నే నేనీ తినలేనుబాబూ” అన్నాడు పినాక రావు.

“నరేతే”, అని ఆ పండ్లు ఒలిచి తుబితచివర అది పెట్టాడు

మొదటి పండు ముత్యాలు తిని తోలి తొనలు పారవేయబోయాడు.

“అ! అలాగ తోసి వేయకు. అని మొందుకయినా పనికివస్తాయి” అని పిచ్చయ్య అన్నాడు.

“ఈ పాడుతొనలు తింటాను అనుకుంటావా? అని చట్టన లేచాడు పినాకరావు.

“ఏమో పాడుకోకం; ఏ నాటికీ ఏం చెప్పవలసివస్తుందో!”

ఆ తొక్కలూ, ఆ తొనలూ తిసి తిక్తవోట పెట్టాడు. ఆ మూడున్నా మ్రుంగి, నోరు ఆవలిస్తూ, మర్రి ఆ తేస్తుంది అన్నాడు బొమ్మగాడు.

“అబ్బాయి, నా దగ్గర ఏమీ లేదురా నాయనా”

“ఏమీ లేదా?”

“ఏమీ లేవు” ఈ తొనలూ, ఇవే తిగిలాయి”

“పోనీ, యివే తింటాను” అని అని తినుకున్నాడు. ముందు మొగం చిట్టించుకొని కేపురించుకొన్నాడు. కాని అవన్నీ ఒకదానితర్వాత ఒకటి మాయమై పినాకుడి కడుపులోకి వెళ్లి పోయాయి. అన్నీ అయిపోయిన తర్వాత పొట్ట నిమురు కొంటూ నంతో తంతో, అమ్మయ్య! ఇప్పుడు కొంచెం తమాయించింది” అన్నాడు.

“చూశావా? నే చెప్పలేదు, తిండి విషయంలో పెద్ద వేషాలకి పోతే లాభం లేదు. ఏ క్షణానికి ఏ మవుతుందో విద్యలోకం!”

పుస్తకాలుండేవి. అట్టి పుస్తకాల పట్టి కాలి పెట్టుకు అనుకవితయారు చేస్తే 120 భాగాలుగా తయారయింది.

అక్కడ యాక్కిడు మహాశయుడు తన రేఖా గణితాన్ని వ్రాసాడు. 18 పుస్తకాలుగా రేఖా గణితాన్ని రచించాడు యాక్కిడు. న్యూటన్ తర్వాత నుండి Elements of Euclid అని అన్ని పాఠశాలల్లోనూ ఈ రేఖాగణితం బోధించడం ప్రారంభించారు. నువ్వు: నేనూ కూడా, హెర్మిటల్ లో ఆ గణితం లో 8 భాగాలు చదువుకున్నాం. ఈ పుస్తకాన్ని అలా కేలా పదిపరిచి, అరబ్బులు ప్రపంచానికి తరువాత కళాశాలలో అందజేసారట. టైటిలు పుస్తకం ప్రపంచంలో అన్ని పుస్తకాల కన్న ఎక్కువగా అమృదుబోయింది. దానితరువాత హెచ్చు శాస్త్రన పుస్తకం యాక్కిడు రేఖాగణితమే. కొన్ని వేల సంపుటలను ఈ సరికి ముద్రించారటారు. యాక్కిడుగాని దాని అమృదుబల్ల వచ్చినదబ్బు అంది ఉంటే, కొట్టికొట్టడమే అందుకు.

అలెగ్జాండ్రీయాలో చదువుకున్నవారిలో విఖ్యాతి గన్నవాడు ఆర్కిమెడిస్. అలెగ్జాండ్రీయా జ్ఞానస్థలం ఉన్నకాలాన్ని గ్రీకు శాస్త్ర చరిత్రలో స్వర్ణయుగం అంటారు. కాని ఆర్కిమెడిస్ చేసిన పరిశోధనలను విమర్శించి అతణ్ణి అనుసరించేవారు స్వర్ణయుగంలో లేక పోయారు. ఆర్కిమెడిసుగాని మన నవీనయుగంలో పుకితే ఎంతమేధావి అని పేరుపడేవాడో! లేక ఈ నవీన యుగంలో నీకు, నాకూ ఉన్న జ్ఞానోదయం అయ్యుంటేగాని ఉంటేఉంటే, ఆర్కిమెడిసు శిష్యులు ఇప్పుడు ఎందున్నీవంటి శాస్త్రజ్ఞులు సృష్టించిన నవీనభౌతిక శాస్త్రాన్ని, విశ్వ రహస్యాలను ఇప్పటికీ 2 వేల ఏళ్లక్రితమే కనిపెట్టకపోదురా? అని ఒక విజ్ఞాని అన్నాడు. ఆర్కిమెడిసు నిజంగా ఇంత ఆసాధ్యుడేను. అతని ఆలోచనలు, సూచనలు ఇంకా 2 వేల ఏళ్లవరకు మనమనీయుడు ఆలోచించలేక పోయాడు. అతని కథ చెప్పుకుందాం మనం.

సిసిలి ద్వీపంలో సైరాక్యూసు పట్టణంలో క్రీ. పూ. 287 లో పుట్టాడు. ఆగర్భక్తిమంతుడు. రాజా హీరో అతనికొడుకు గిలాను ఇతని బంధువర్గంలో వారే. కొన్నాళ్లు అలెగ్జాండ్రీయాలో చదువుకున్నాడు. తిరిగి వచ్చేసే తన జన్మస్థలం అయిన సైరాక్యూసులో మిలిటరీ ఇంజనీరుగా ఉండేవాడు. ఇతని కాలంలోనే ఇటలీలోని సోమనులు, మాస్సెల్లాను అనుసరిస్తూ నావకుడి క్రింద పచ్చి, సైరాక్యూసును మట్టడించాడు. మాస్సెల్లాను సైన్యాలను ఎదుర్కొంటూనే తగ్గ సైన్యంరాజా కేడీ ఆ ఆవస్థలో ఇంజనీరు ఆర్కిమెడిసు తన శాస్త్రవిజ్ఞానాన్ని ఉపయోగించి, వసిష్ఠుడు తన యోగదండంతో విశ్వావసుని సర్వాస్త్రాలను, సకలసైన్యాలను నాశనంచేసినట్లుగా, సోమను సైన్యాలను రూపుమాపాడు. ఒక్క శాస్త్రవేత్త, 10 వేల సైనికులకు పరి, అని ఆర్కిమెడిసు ఆశోకన ప్రదర్శించాడు. ఆర్కిమెడిసుకు అన్నిరకాల యంత్రాలు చేయడం తెలుసు. తాను కనిపెట్టిన, రేఖాగణిత సూత్రాలు, భౌతికశాస్త్ర సిద్ధాంతాలు, తుల్యంత్ర సాధనం, చక్రంయొక్క సిద్ధాంతం, వస్తుచలన సిద్ధాంతాలు ఉపయోగించి ఈమరణ యంత్రాలను నిర్మించాడు ఆర్కిమెడిసు. రాళ్లు, బండలు, అనేక బళ్లలు, మర్రికలెలం విరజిమ్మడానికి కటాపుట్ట యంత్రాలు, బగువులెత్తు యంత్రాలైన క్రేమల సుపయోగించి క్రేమనాకలను గాలిలోకి ఎసేసాధనాలు ఇవన్నీ ఆర్కిమెడిసు నిర్మించాడు. విశాఖపట్టణంలోగాని, మద్రా

సులోగాని నాకలరేవులో ఈ బగువులెత్తు క్రేమలను చూస్తావు. వీటిలో కక్కి అనుసాధనం ఉంటుంది. సముద్రంలోని నీగునోడే సాధనాల్లాగా మా పడకల్ని ఉపయోగిస్తే ఇంకేమిదారి? అని సేనాధిపతి మాస్సెల్లాను బోగవిరమించుకొని పట్టణం లోకివీచుగాని, తిను బండారాలుగాని తీరబడినక చేసి, జనాన్ని మలమల మాత్పి, సైరాక్యూసును లోబగుచుకున్నాడు. కాని తన భుజబలంతో మాత్రంకాదు. ఆర్కిమెడిసు బుద్ధిబలం ముందు ఇతనిచే ఏమి పనిచేసింది. పట్టణపు గోడలమీదుగా ఒక త్రాడుగాని, కర్ర సుంథంగాని లేచేసరికి, ఆర్కిమెడిసు భూతం మింగే నుందిరా అని సోమను సైనికులు వెనక్కు తిరిగి వలాయనం చిత్తగించేవారట.

పట్టణం రోమనుల వశం అయ్యాక ఆర్కిమెడిసు ఏం చేసున్నాడనుకున్నావు. ఒకచోట ఇసుకలో కొన్ని రేఖలు, బొమ్మలుగీసి, క్రొత్తరేఖాగణిత సమస్యను, చిక్క విషదీగులని తీవ్రంగా యోచిస్తున్నాడు. బొమ్మమీద నీడ పడేలాగ నిల్చున్న రోమను సైనికుణ్ణి, తప్పకొమని చెప్పాట్ట ఆర్కిమెడిసు. తనను అజ్ఞాపించి నండుక రోమం ఒక్క ఆ మాగుడేమో ఆర్కిమెడిసుకు తన భుజంతో చంపేసాడట. ఎంత ఘోర కృత్యం, మార్తత్వమో చూడండి. ఈ విషాద వార్త విని, నేనాని మాస్సెల్లాను చాలాచాలా బొమ్మకున్నాట్ట. కాని చెయ్యి జాతే చేసే దేముంది.

ఈ ఆర్కిమెడిసునే, రాజా హీరో, తన బంగారు కీరీటంలో పెంచి కలిపి, కంసాలి మోసగించాడేమో, “నీ కింత శాస్త్రజ్ఞానం ఉందికదా, కనుకొని నాకు చెప్పు” అని ఆర్కిమెడిసును కొరాడట. ఆమేధావి కీరీటం కరిగించకుండా ఈ సమస్యను పరిష్కరించాలని యోచించి, తాను టబ్బులో స్నానం అడబోగా, టబ్బులోని నీగు వెకి పార్లడం చూసి, రహస్యం తెలిసింది తడుక్కున గ్రహించి— “Eureka Eureka! (నాకు తెలిసింది. నాకు తెలిసింది) అని అగుస్తూ, నగ్న కీరీటంతో, తురబిధుల్లో పగులు రెతాడట. అంత అభిలాషలు, పరవశు శ్రోత్తే ఆనందం ఆర్కిమెడిసుకు ఉండేదట. ఒక్క తెలియకుండా ఆలోచనల్లో పడి, మునిగి పరవశుడయి పోయిన ప్రపంచాన్నే మరచేవాడట తిండి మర్చిపోయి, పోయ్యి బూడిదతో రేఖలు బొమ్మలు గీస్తూ, తలంటుకుండుకు కరిరానికి నూనె రాసుకొని ఆ నూనెతో తన వంటిమీద చిక్కు సమస్యలకు రేఖలు చదరాలు గీస్తూ ఉండిపోయేవాడట.

ఆస్వర్ణ కీరీటం సమస్యలల్ల ఆర్కిమెడిసు, శతేతనవుల వ్యాయం (Law of buoyancy) జలస్థితి శాస్త్రం (Hydrostatics) కనిపెట్టాడు. నీటిలోమునిగిన వస్తువు తనబగువుల నీటి పై కెత్తుతుంది అని గ్రహించి, పదార్థాల సాంద్రత (Density) తారతమ్య సాంద్రత (Relative Density) స్థానచ్యుతి పొందిన నీటి పరిమాణాన్ని బట్టి గ్రహించడం ఆర్కిమెడిసు విశేష కరించాడు. ఈగోడల్లో పెద్దపెద్ద ఓడలు కట్టడంలో, ఆర్కిమెడిసు చెప్పిన ప్రవనశక్తి (Buoyancy) జీవితీ ఉన్నవైకే శతేత్యక్తి సూత్రాలను ఉపయోగిస్తారు. నవ్వు (Hydrostatics) చదువుకొన్నప్పుడు ఆర్కిమెడిసు సిద్ధాంతాల విలువ గ్రహిస్తావు.

ఆర్కిమెడిసు రేఖాగణితాన్ని తలచిని కోరించాడు. 17-వ శతాబ్దంలో న్యూటన్, టైట్లీ కనిపెట్టిన కేలులను (కలన గణితశాస్త్రం) శాస్త్రాన్ని తాను ముందే యోచించాడు. అతడు

చనిపోయిన 2 వేల ఏళ్లవరకూ ఇతని పరిశోధనలు ఈయనతోకూడా, గోరిగోపడి మూల్గుతూ ఉన్నాయి. కాని 16-వ శతాబ్దంలో యూరపులోని శాస్త్రవేత్తలు క్రిస్టియను మతాధికారులను ఛిక్కరించి, ఆర్కిమెడిసు అడుగు బాడ్లలో నవనడం మొదలు పెట్టాడు. రియనాగోవిన్సీ, బ్రెవినసు, గాలిలియో, కెప్లర్, ఫెర్మాటు, కెపీలియర్, న్యూటన్, టైట్లీ ఈయన్ను అడర్భంగా పెట్టుకొని ముందుకు సాగారు. న్యూటన్ అన్నాడు. “నేను విశాఖావారికన్నా ముందుకు మాత్రంగానూ అంటే, దానికి కారణం నా ముందు గతించిన ఆశానుభావాలైన శుభావుల భుజాలపైన ఎక్కాను కాబట్టి” అని.

ఆర్కిమెడిసుకు శాస్త్రజ్ఞానంలో ఉన్న విశ్వాసం అతడు చెప్పిన ఒక మాటలో కనబడుతుంది. తుల్యదండం నుంచి వెలుతుూ “నాకు ఇంకో ప్రపంచంలో నిలుచుండుకు లోటు ఇస్తే, నా భూగోళాన్ని ఎత్తి పారవేస్తాను” అని. గునపం, గడ్డపార. సహాయంతో, బండలను కూలీలు పెల్లగించడం నువ్వు చూడలేదా? ఆర్కిమెడిసు అన్నది ఇదే. ఈ సాధనం వల్లనే ఒకే సారి రేవులోకి రీ నాకలను అసహాయుడుగా ఆర్కిమెడిసు ఒక్కడూ లాగేసి గా గిలానుకు అప్పగించాడట. పెద్ద దుప్పిలులను పెట్టి క్రేమ నాకలకు, నూర్గుని ఎంప సహాయంతో నిప్పు పెట్టేటట. నువ్వు భూతద్దంలో కాగితాలను కాల్చలేదా? ఆర్కిమెడిసు అడుగులో మనం కూడా నడిచి, అవిద్య అను క్రమసైన్యాన్ని చూపు మాపుదాం.

జ్ఞానము వ్రాసిన కథలు :-

అథ చెప్పవూ నాన్న !

నిలేశ్వరపు నరసింహారావు

(తయారు 14)

అట్లతిద్దవాడు నేను, మావల్లి, మానాన్న వెన్నెల్లో అరుగుమీద కూర్చున్నాం నేను మానాన్నని కథ చెప్పమని గోలచేస్తే మానాన్న ఇట్లా చెప్పాడు!

నాన్న:-

“కథ చెప్పవూ నాన్న ;

కథ చెప్పవూ ?”

“నవ్వగలవా అబ్బి! నవ్వాలినువ్వు!

ఒక్కనైనా కథ ఒకటి చెప్తా”

నేను:-

“హీ...హీ...హీ...హీ”

నాన్న:-

కథ విని నవ్వాలి, మొదట నేకాడు.

అనగనగా ఒక పూడు, ఆ

పూల్లో మెడ.

అందులో అబ్బాయి, అతికో పెల్లి.

అబ్బాయి పెల్లి అడిచి కుండా

ఏదేమిస్తుంటాడో ఎప్పుడుకూడా”

నేను:-

“యితే నవ్వకుపో, ఆ కథ

నామిదే !”

నాన్న:-

“నవ్వాలి అబ్బాయి. నవ్వాలి

నువ్వు”

నేను:-

“నామిదే చెప్పితే నవ్వకా

నేమిటి !”

నాన్న:-

“ఒంటెత్తు అబ్బాయి, ఒంటెత్తు

గడు”

అని చెప్పాడు మానాన్న. ఇంత

లోకే మా అమ్మ అన్నానికి పిల్చింది.

మేము వెళ్లిపోయాం.

స్వదేశ సంస్థానాల సుడిగుండం

అగ్రము 15 వ శతాబ్దానికి అపూర్వ ప్రాధాన్యత పరిణామాలతో సంబంధించాయి. ఇంకొకటి పాకిస్తాన్ అధినివేశాలు సృష్టించాయి. సంస్థానాలపై 200 ఏండ్లుగా ఉన్న బ్రిటిష్ సార్వభౌమత్వం అంతరించిపోయి, తత్ఫలితంగా ఉభయ అధినివేశాలలో ఎందులోనైనా చేరడానికిగాని, లేక స్వతంత్రంగా ఉండడానికిగాని సంస్థానాలకు హక్కులభించింది. ఔరంగజేబు తదనంతరం మొగల్ సామ్రాజ్యం పతనమైపోగా ఎక్కడి సామంత రాజులకైనా స్వతంత్రత, వ్యక్తిగత ద్వేషాల వల్లనే సామ్రాజ్యకాంక్షవల్లనే పరస్పర కలహాలలో నిమగ్నమైయున్న తరి, బ్రిటిషు వారు భారతదేశంలో కాలపెట్టి, యీ నరేంద్రులలో ఒకరిపై నొకరికి కలహంపెట్టి మొల్ల మొల్లగా యావద్భారతదేశాన్ని ఆక్రమించుకొని, ఘనము 200 ఏండ్లు యీ సంస్థానాధీశులను సమీక్షించుకొని చేసుకొని తమ ఆధిపత్యాన్ని సాగించారు. అనంతరము క్రిందటి తర్వాత, భారతదేశాన్ని వదలిపోయే టప్పుడు గూడా, మధ్యయుగాలనాటి యీ సంస్థానాల సుయభాతథంగానే ఉండిపోయి, తమ సార్వభౌమత్వం అంతరించిపోయిందని సంస్థానాధీశులు యథేచ్ఛగా తమ భవితవాన్ని నిర్ణయించుకోవచ్చని బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. భారత సమస్య పరిష్కారం విషయంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం యీ విధమైన వైఖరి నవలించిందని ద్వారా, తామే పరిస్థితులలో భారతదేశంలో కాలపెట్టారో తిరిగి అదే పరిస్థితులు కల్పించి భారతదేశం నంచి వైదొలగినట్లే.

అయితే భారత స్వాతంత్ర్య చట్టంలో సంస్థానాల భావ ప్రతిపత్తికి సంబంధించి తమ నాబంధని లేకపోయినప్పటికీ, సంస్థానాల తమ భౌగోళిక పరిస్థితిని బట్టి, ప్రజాభిప్రాయాన్ని గమనించి, యేదో ఒక అధినివేశంలో చేరవలసి ఉంటుందని, అట్టి లిస్టావేల్ మున్నగు వారు సృష్టి కరించారు. కట్టడపటి వైస్రాయి హోదాలో, లాగు మాంటు బాట్ సంస్థాన ప్రతినిధులను సమావేశ పరచి, యే సంస్థానమైనా, యెంత పెద్దదైనా స్వతంత్రంగా జీవించలేదని భౌగోళికంగా తన ఉనికి యే అధినివేశానికి సామీప్యంగా ఉంటుందో ఆ అధినివేశంలో చేరవలసిని విజ్ఞప్తి చేశాడు.

ఈ విజ్ఞప్తిని పురస్కరించుకొనినా లేకేనీ, స్వతంత్రంగా ఉండటమొకటే తమకు ముందు పట్టనన్న గతి నాలోచించుకొనినా లేకేనీ, భౌగోళికంగా తమ ఉనికినిబట్టి ఘనము 600 సంస్థానాలలో చాలామటుకు ఇంకొకటి యూనియన్లో చేరవలసింది. స్వతంత్రంగా ఉంటానని మూడు నెలలముందునుంచే బింకాలు పలికిన తిరువాన్కూరుగూడా ఇంకొకటి యూనియన్లో చేరవలసింది. తిరువాన్కూరు ఆకుపాకాలోనే మైసూరు నడిచింది. బాన్సువాలో ప్రభుత్వస్థాపన విషయంలో కొంత ముగిసిన చూపినా తుదకు ప్రజాశక్తికి దాసోహమనక తప్పలేదు.

బోనే, ఎన్నదగిన పెద్ద సంస్థానాలైన నందరాబాద్ కాశ్మీర్ల ధివిత్వం ఎటూ తేలకపోవడం, మూడు వైపులా ఇంకొకటి యూనియన్ భూభాగం చే ఆవరింపబడి అత్యధిక హిందూ జనాభా గలిగిన జనాభుద్ సంస్థానం పాకిస్తాన్లో చేరవలసింది, యివేల కొంతకాలంగా భారత రాజకీయాలలో తీవ్ర సంచలనాన్ని కల్గిస్తున్నాయి. 82,598 చదరపు మైళ్ళ విస్తీర్ణం గలిగి దాదాపు 1 కోటి 60 లక్షల జనాభాగలిగి, నలువైపులా ఇంకొకటి యూనియన్ భూభాగం చే ఆవరింపబడి మైన సంస్థానం నందరాబాద్. సంస్థాన జనాభాలో సాటికి 90 వంతులు హిందువులు. సంస్థానంలో, లీగ్ అనుబంధ సంఘమైన మజిలీ ఇన్వెస్టమెంట్ ముస్లిం లీగ్ తప్ప, ప్రజాబాహుళ్య మంతా నందరాబాద్ ఇంకొకటి యూనియన్లో

చేరడానికి సుముఖంగా ఉంది. ఈ లక్ష్య సాధనకై ప్రజాపోరాటం సాగుతున్నది. ఇన్వెస్టమెంట్ ముస్లిం లీగ్ చేతుల్లో కీలుబొమ్మమైన నవాబ్ మాత్రం భౌగోళిక స్థితిని, సంస్థాన ప్రజాభిప్రాయాన్ని విస్మరిస్తూ, స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని వాంఛిస్తున్నాడు. హిందువులు, ముస్లిములు తనకు గెండు సేతాలని మైకి చెబుతున్నా, సంస్థానంలో హిందువులపై, ఇన్వెస్టమెంట్ ముస్లిం లీగ్ మద్దతుతోటి మిలిటరీ బలంతోటి దాడులు హిందూ కాంక్ష నెరవేరుతున్న సంగతి లోక విదితమే. నిజానికి నైజాం ప్రభువు యేనాడు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని అనుభవించలేదు. భారతదేశాన్ని బ్రిటిషువారు ఆక్రమించుకోవడంలో దక్షిణ భుజంగా పరిచేస్తూ, అంగబలాన్ని, అర్థబలాన్ని అందిచ్చి బోంబేలోని మహా నీయుడు నిజాం నవాబు. 200 ఏండ్లుగా బ్రిటిష్

సార్వభౌమత్వం కింద బానిసరాజుగా పడి ఉన్న నవాబు యేనాడు స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిని వాంఛించడంలో అంతర్యమేమిటి? నాల్గవైపులా యూనియన్ భూభాగంలో చుట్టుముట్టుబడి పడి కాలతో వాణిజ్యాన్ని జగువుతోడానికి ఒక్క ఓడలేవుకైనా నోచుకోని నవాబ్ స్వాతంత్ర్యాన్ని ప్రకటించుకొన సాహసించడం ఆత్మర్యం కల్పించక మానదు. తన సంస్థానం స్వతంత్రంగా ఉండాలనే వాంఛ ఉన్నప్పటికీ నాన్లవక సితి గతులను, స్వతంత్రత ఉండడం మూలంగా సంభవించే ఫలితాలను నవాబు గుర్తించక పోలేదు. కాని ఇన్వెస్టమెంట్ ముస్లిం లీగ్ ధాటికి తట్టుకోలేక దాసోహ మనవలసివచ్చింది. దీర్ఘకాలం ఎడతెగకుండా జరిపిన సంప్రదింపుల ఫలితంగా, ఇంకొకటి ప్రభుత్వం తో కుదిరిన ఒడంబడిక ముసాయిదాను కాశ్మీర్ క్లాం సంభవించిన మరుగునా, నైజాం ప్రభువు బుట్టదాఖలు చేయడం, అంత వరకూ ఇంకొకటి ప్రభుత్వంలో సంప్రదింపులు జరిపిన తన రాయబార వర్గాన్ని రద్దుచేస్తూ, కొత్త రాయబార వర్గాన్ని నియమించడం, చత్తారీ తన ప్రధాని పదవికి రాజీనామా నివ్వడం—వీటిని బట్టి చూస్తే ఇన్వెస్టమెంట్ ముస్లిం లీగ్ నిజాం ప్రభుత్వంపై యెంత పలుకుబడి ఉందో స్పష్టమౌతుంది. అబ్దుల్ నాసర్ అని మైకి చెబుతున్నా యభాధానికి సంస్థానాన్ని పాకిస్తాన్లో చేర్చాలనే ముస్లిం ఆకాంక్ష. పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం వద్దకు తమ ప్రతినిధులను పంపి, బహిరంగంగా సంప్రదింపులు జరుపుకున్నాడు. కూడా, సముద్రం మీదుగా పాకిస్తాన్ చేరడానికి మార్గమున్నట్లే తే నందరాబాద్ ను పాకిస్తాన్లో యీపాటికి చేర్చే వారే. విర్లండు కన్నా గెండున్నర రెట్లు పెద్దదైన మూడు 16 కోట్ల రూ. ఆదాయం కలిగిన నందరాబాద్ సంస్థానాన్ని ఇంకొకటి నాన్లవకలో స్వతంత్ర ఫాస్టు రాజ్యంగా ఉండనియడం ఉండేపై కుంపటి పెట్టుకొనడం వంటిదే. ఏ సంస్థానం విషయంలో గూడ చూపని సమాన చూపి దీర్ఘకాలం సంప్రదింపులలో పాల్గొని ప్రత్యేక గురుపాలుగా కల్పిస్తూ ఒక సంవత్సరంవరకూ యభాతథపు ఒడంబడికను ఆమోదించడానికి ఇంకొకటి ప్రభుత్వం సంసిద్ధమైంది ఇంకొకటి ప్రభుత్వం తిని కిచ్చినచోదన కాశాన్ని నిజాం ప్రభువు కాలరాచి, పాత ఒడంబడిక ముసాయిదాను సవరిస్తూ కొత్త రాయబారాలు సాగించమంటున్నాడు. తన తిరువున కచ్చిత ప్రతినిధులు ఆమోదించిన ఒడంబడిక ముసాయిదాను సవరించడం; తిరిగి కొత్తగాయ బాన్సువాన్ని నియమిస్తూ, సరి ప్రతిగా రాయబారాలు ప్రారంభించమని ఇంకొకటి ప్రభుత్వం మోపించడం నిజంగా ఇంకొకటి ప్రభుత్వం తప్పిపోయిన పచ్చడి ముపుకుం గి. స్పష్టమైన అభివృద్ధిపరుచుకోడానికి కాల పొరించేస్తూ నిజాం వేసే యీ యెత్తులను ఇంకొకటి ప్రభుత్వం యింకెంతమాత్రమూ

సహించగూడదు. పాత రాయబార వర్గం కుదిర్చిన ఒడంబడికనే ఆమోదించక తప్పదని నిజాం ఖచ్చితంగా చెప్పడమే, లేక యభాతథపు ఒడంబడిక గడువు పూరించడం ఉండడమే ఇంకొకటి ప్రభుత్వం చేయాలి. అంతేగాని యింకా నిజాంతో రాయబారాలకు అనుమతిస్తే రాయబారాలు అంతా పాంతులేవడా సాగుతూనే ఉంటాయి.

విస్తీర్ణంలోనూ (84,000 చ.మై), జనాభాలోనూ (7 లక్షలు) చిన్నదే యేనా, స్వరూపస్వభావాలలో యింకొకటి మైద్రాబాద్ వంటిదే జనాభుద్. నందరాబాద్ వలెనే, జనాభుద్ లోనూ గూడా నూటికి 90 వంతులు హిందూ జనాభా. పాలకుడు ముస్లిం. మూల్ల వైపులా యూనియన్ భూభాగం; ఒకవైపు సముద్రం. సముద్రం మీదుగా

పాకిస్తాన్ చేరుకోవడానికీ అవకాశమున్నది గదా అని, హిందూ సంస్థానాన్ని నవాబ్ మహబత్ ఖాన్ పాకిస్తాన్లో చేర్చేస్తూ, కథియవార్ సంస్థానాలలో పెద్ద కలహాన్ని సృష్టించాడు. ఏ సంస్థానమైనా యే అధినివేశంలో నైనా చేరే ముందుగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని గాని భౌగోళిక పరిస్థితిని గాని గమనించాలి అనే విషయం భారత స్వాతంత్ర్య చట్టంలో లేదని, అదిగాక తనకు కావలసినంత సముద్ర తీరము, అనేక రేవులు ఉన్నాయని, వీటి సహాయంతో పాకిస్తాన్లో సన్నిహిత సంబంధం యేర్పాటు చేసుకోగల నని జనాభుద్ నవాబ్ వాదన. జనాభుద్ ప్రజాభిప్రాయాన్ని పాకిస్తాన్ సునాయాసంగా అంగీకరించింది. బ్రిటిష్ సార్వభౌమత్వం అంతరించిపోగా, సంస్థానాధీశులు స్వీయ అభిమతాన్ని అనుసరించి యే అధినివేశాలలోనైనా చేరవచ్చునని, ఆకారణం వల్లనే జనాభుద్ మన్యవార్ సర్దార్ ఖుర్ మున్నగు కథియవార్ సంస్థానాల ప్రజాభిప్రాయాన్ని అనుమతించా

మని పాకిస్తాన్ ప్రభుత్వం వాదన. దిన్ని బట్టి చూస్తే 1945 మే 12 లేదని బ్రిటిషు అమాత్య ట్రయం నరేంద్రమండలి అధ్యక్షునికీ సమర్పించిన మేమోరాండం లోని సూచనలను పాకిస్తాన్ జనాభుద్ లు ఉల్లంఘించినట్లు తేలుంది. కాశ్మీర్ ముస్లిం సంస్థానమని, సంస్థాన ప్రజలు పాకిస్తాన్ పట్టే సుముఖత చూపుతున్నారని, అందుచేత కాశ్మీర్ పాకిస్తాన్లో చేరాలని, సంస్థానాధీశుని యిష్టాయిష్టాలలో నిమిత్తం లేదని వాదించే పాకిస్తాన్, తన యీ వాదాన్ని జనాభుద్ కు వర్తింపజేయక పోవడం ఎంతవరకు సహేతుకమైనదో ప్రపంచానికి తెలుసు. జనాభుద్ విషయంలో ఇంకొకటి ప్రభుత్వం నూచించిన 'రిఫరెండ్' సూచనలను తిరస్కరించడం కాశ్మీర్ విషయంలో ప్రజాభిమతం ప్రసక్తి లేవడం, పాకిస్తాన్ ఫాస్టు పద్ధతులకు నిదర్శనం. జనాభుద్ లోని మంగ్రోల్, బాబియావాడ్ యూనియన్లో ప్రజాభిప్రాయానికి ఇంకొకటి ప్రభుత్వం అనుమతించడంపై పాకిస్తాన్ ఆగ్రహంవచ్చింది ఈ రెండూ సామంతరాజ్యాల్ని, అందుచేత స్వతంత్రంగా తమ భవిష్యవాన్ని నిర్ణయించుకో వలెదని పాకిస్తాన్ వాదన. అయితే కాశ్మీర్ సంస్థానానికి చెందిన చిత్రాలను పాకిస్తాన్ తనలో ఎలా చేర్చుకున్నది?

ఇంకొకటి యూనియన్ భూభాగాలలో నైనిక స్థానాలను నెలకొల్పు కొంటూ, ఇంకొకటి, సునిరతను అడకు దొరికి సమృద్ధి విచ్చిన్నం చేయాలని పాకిస్తాన్ వ్యూహం, ఈ వ్యూహంలో యిప్పటికి సాధించ గలిగింది ప్రత్యక్షంగా జనాభుద్, పరోక్షంగా నందరాబాద్, సంస్థానాలను. అప్పుడే జనాభుద్ కు కొన్ని వందలమంది సైనికులను పాకిస్తాన్ పంపిస్తూ వార్తలు వచ్చాయి.

ఈ ప్రమాదాన్ని అరికట్టడానికి ఇంకొకటి ప్రభుత్వం తన చర్యతీసుకోవాలి.

ప్రజాభిప్రాయాన్ని తృప్తికరించి పాకిస్తాన్లో చేరిన జనాభుద్ నవాబ్ కు పాకిస్తాన్ భూభాగం

ఒక ప్రాచీన వైద్యము
ఈ విధముగనే మంచి నమా
చారములు విస్తరించుచున్నవి
ఉడ్ వర్డ్స్ గ్రేప్ వాటర్ బడ్డలను
బాగుగా రక్షించుచున్నది

WOODWARD'S
GRAPE WATER
keeps baby well

"హిందు" పోరాడు" ను అదే అసలైన వుత్తమము గ్రేప్ వాటర్. హిందు తమ బిడ్డల తేనుకొరకై తల్లులు దీనిని బాగా గమనించవలెను.

WWW-117 TEL W. WOODWARD LTD LONDON ENGLAND

లోనే తలదాచుకోవలసిన దుర్ఘతి పట్టింది. కామరాజు దాని గాంధీ నాయకత్వం జరుగుతున్న ప్రజా సమరం విజయాన్ని చేపట్టి, త్వరలోనే సంస్థానాన్ని ఇండియా యూనియన్ లో చేర్చగలడు.

ఉండిఉండి కాశ్మీర్ సంస్థానంలో పరిస్థితులు ఆకస్మికంగా మారిపోయాయి. ఏ అధిని పేజీలోనైనా చేరడమా, లేక స్వతంత్రంగా ఉండడమా—యీ రెండింటిలో యేదీ ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది అని యితరకాలంగా అలోచిస్తున్న మహారాజా ఆ మాం తం గా ఇండియా యూనియన్ లో చేరిపోయాడు.

“భౌగోళికంగా ఉనికినిబట్టి చూస్తే అటు పాకిస్తాన్ కు యిటు ఇండియాకు అంటిపెట్టుకొని, చైతాని హిందూత్వం సరిహద్దుల సంబంధం కలిగిఉన్న సంస్థానం కాశ్మీర్. ఇండియా పాకిస్తాన్ రెంటికీ కాశ్మీర్ కీలకస్థానంలో ఉన్నది. ఉభయ అధినివేళాలలోనూ కాశ్మీర్ కు ఆధిక్యంగాను, సాంస్కృతికంగాను సంబంధాలు ఉన్నాయి. అందుచేతనే ఇంతకాలంగా తన యే అధినివేళలో చేరాలా త్వరపడి ఒక నిర్ణయానికి రా లేక పోయాడు.

కాశ్మీర్ మహారాజా ఉభయ అధినివేళాలలోటి యథార్థపు ఒడంబడికలకు రృకో ప్రయత్నించాడు. కాని పాకిస్తాన్ యథార్థపు ఒడంబడికను పాలించడు. పైగా సంస్థాన ప్రభుత్వంపై పాకిస్తాన్ దుష్ప్రచారం, సంస్థానానికి అవసర వస్తువుల సరఫరా నిలుపుదల, పాకిస్తాన్ సాయధుల దాడి—యీ దుర్ఘట పరిస్థితులకు తాళలేక, ఇండియా సైనిక సహాయాన్ని కాశ్మీర్ మహారాజా యూనియన్ లో చేరాడు. సంస్థానము ప్రజలలో అత్యధిక సంఖ్యకులకు నాయకుడైన అబ్దుల్లా ప్రాతానా, మహారాజా అనుమతిపై, కాశ్మీర్ ఇండియా యూనియన్ లో ప్రవేశించడం జరిగింది. యూనియన్ ప్రవేశించడాని కాశ్మీర్, తనంతట తానే వచ్చి అరిచినా, కొన్నివరతుల పైనే ఇండియా ప్రభుత్వము ఒప్పుకొన్నది. అంతేగాని జనాభా విషయంలో పాకిస్తాన్ ప్రవర్తించినట్లు ఇండియా ప్రభుత్వం ప్రవర్తించలేదు. తక్షణం సంస్థానంలో భాగ్యతాయుత ప్రభుత్వం స్థాపించడం, దుండగులదాడులు సమసిపోయి శాంతిద్రవ్యం నెలకొనిన వెంటనే పైటి నైటు జరిపించడం—యివి ఈ మహారాజుకు ఇండియా నూచించిన వరతులు ఒక్క మహారాజాయేగాక సంస్థాన ప్రజల తరపున మాట్లాడగల అర్హతగల నాయకులుగూడ విజ్ఞప్తి చేయడం మూలంగానే కాశ్మీర్ ప్రవేశాన్ని తాత్కాలికంగా అనుమతించా మందుగా సైనిక సహాయం పంపవలసి వచ్చిందని ఇండియా ప్రభుత్వం స్పష్టంచేసింది.

కాశ్మీర్ ఇండియాలో చేరడం, కృత్రిమం తోటి, హింతోటి చేసిన పనియని, దీన్ని తా మెంత మాత్రము గుర్తించమని, ఇండియా నూచించిన పైటి నైట్ మరతు చివరకు ఎండ మావులు లాగా పరిణమించ గలదని పాకిస్తాన్ పట్టరాని ఆగ్రహాన్ని వెల్లడించింది. ఇండియాకు మిలిటరీ కాశ్మీర్ ను ఆక్రమించి నేటేనని, అందు చేత ఇండియా యీ మిలిటరీ ఆక్రమణను, స్వాధీనానికి ఉపయోగించు కొంటూ పైటి నైట్ ఫలితం తన కనుకూలంగా ఉండేట్లు చేయగలదని, కాబట్టి పైకి ఆకర్షణీయంగా, చాలా సమచితంగా కన్పించే పైటి నైట్ తుదకు నిరుపయోగంగా (అంటే తనకు ప్రతికూలంగా) పరిణమించగలదని పాకిస్తాన్ ఆగ్రహం. అయితే కాశ్మీర్ ప్రజాభిప్రాయకరణకు జరిగే పైటి నైట్ యజ్ఞ మాన్యంలో తన గూడ ఎందుకు పాల్గొనకూడదు? ఇటీవల ఢిల్లీలో పత్రికా విలేఖరితో మాట్లాడుతూ, ఇండియా పాకిస్తాన్ యజ్ఞమాన్యాన పైటి నైట్ జరిగితే తనకేమీ అభ్యంతరం లేదని పేక అబ్దుల్లా స్పష్టంగా చెప్పాడు. లీక్ అనుకూల సంస్థ యైన ముస్లిం కాన్ఫెరెన్సుకు సంస్థాన ప్రజలపై విస్తృతమైన పలుకుబడి లేదని లీక్ నాయకులకు తెలుసు. అందుచేతనే పైటి నైట్ లేకుండా బలాత్కారంగా కాశ్మీర్ ను పాకిస్తాన్ లో చేర్చాలని వీరి యెత్తు. ఈ విషయాన్ని అబ్దుల్లా ఖచ్చితంగా బయటపెట్టాడు. మామూలుగా యే సంస్థానమైనా, యే అధినివేళలోనైనా చేరే

భారత రాజకీయాలు

[9 వ పేజీ తరువాయి]

81 పాశ్చే రావటంవలన రాష్ట్రం ఎల్లప్పుడూ భారత రాష్ట్రంగానే వుండిపోతుంది. దానికి పైగా కాందిశీకుల సమగ్ర వుండనే వున్నది. వచ్చి వేస్తున్న వారికందరికీ పునరావాసం కల్పించటం సంగతలించి తక్షణసౌకర్యాలు కలుగజేయుటకే చాల డబ్బు కావలసివుంటుంది. ఈ విషయమై ఇంతవరకు భారత ప్రభుత్వం పైటిన ఖర్చు 1 కోటి రూపాయలు మాత్రమే. తూర్పు పంజాబ్ కు వస్తున్నవారు వదిలివేసి వస్తున్న భూమి, వెల్లిపాయవారు వదిలివేసి వెదుతున్న భూమికన్న 20 లక్షల ఎకరాలు ఎక్కువ వుంటుంది.

కాశ్మీర్ పరిస్థితిని గురించి జిన్నా ఆహ్వానముపై ఈ వారం జరుగవలసిన సమావేశం పంజీత్ నెహ్రూ అధ్యక్షత వలన వాయిదా పడినది. ఈ సమావేశమునకు పంజీత్ నెహ్రూ

మందుగా జరిగాల్సిన పైటి నైట్, సంస్థానాన్ని యూనియన్ లో చేర్చుకొని తరువాత పైటి నైట్ జరపడానికి ఇండియా నిర్ణయించడం జరిగింది. మేముని ప్రశ్నించవచ్చు. అయితే లీక్ ముమ్మగులకు కాశ్మీర్ బలియైనతరువాత పైటి నైట్ జరుగవలసిన అవసరమేమి? అదిగాక, కాశ్మీర్ ప్రవేశం తాత్కాలికమైనదేనని ఇండియా స్పష్టం చేయలేదా?

కాశ్మీర్ పై పతానులు దాడి చేయడానికి ముఖ్యకారణం ముస్లింలపై కాశ్మీర్ ప్రభుత్వ హింసాకాండయేనని పాకిస్తాన్ వాదన. ఆయుధాలను, శకటాలను యిచ్చి తాను ప్రేరేపించిన దాడిని ప్రపంచం యెదుట పాకిస్తాన్ సమర్థించుకోవడానికి యాగోబెర్న్ ప్రచారం తప్పవేమో ఆధారం ఉంది!

కేవలం మతాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని యేర్పడిన పాకిస్తాన్ లో, ప్రగతిశీలురు, ప్రజాభావశ్రద్ధలపై అత్యధిక ప్రాబల్యం గలిగిన జాతీయ మహా సభ జేగుటకు ఇష్టపడలేదు. ఇండియా ఆభ్యుదయ పథంలో నడిచే దేశమని అందుచే ఇండియాలోనే కాశ్మీర్ చేరాలని జాతీయ మహాసభా పెద్దలు చాలామంది అభిప్రాయ పడుతున్నట్లు పేక్ అబ్దుల్లా టి వ లి ప్రకటనలో వెల్లడించాడు. కాబట్టి భౌగోళిక పరిస్థితులనుబట్టి చూచినా అత్యధిక ప్రజల అభిప్రాయాన్నిబట్టి చూచిన కాశ్మీర్ కు యూనియన్ లో ప్రవేశమివ్వడానికి ఇండియాకు సంపూర్ణమైన హక్కున్నది. తూర్పు పంజాబులోని పథాన్ కా జిల్లానుండి కాశ్మీర్ లో కుతూహ జిల్లానుండా రోడ్డువేయడానికి ఇండియా ప్రభుత్వం సంకల్పించింది. దీనితో ఇండియా కాశ్మీర్ మధ్య సన్నిహితసంబంధం యేర్పడగలదు. కాశ్మీర్ వ్యవహారంలో ఇండియా జోక్యం కల్పించుకోవడం యావత్తు ముస్లిం ప్రపంచానికి 2 క సవా లని, ఇస్లాం ప్రమాదానికి గురియొందని అందుచేత, పాకిస్తాన్ కు తోడ్పడమని సరిహద్దు ప్రధానిఖయూం ఆరబ్ లీక్ రాజ్యాలకు విజ్ఞప్తిచేయడం ఉత్తరాన ముజఫరాబాద్ కు సమీపంగానూ, దక్షిణాన జమ్ముసరిహద్దులోనూ పాకిస్తాన్ వైస్రాలు కేంద్రీకరింప బడడం చూస్తే, కాశ్మీర్ పై జరిగేది పతాను దాడి కాదని, పాకిస్తాన్ దండయాత్రేనని స్పష్టంగా తెలుసుంది. కాశ్మీర్ సమగ్రమై ఇండియా పాకిస్తాన్ ల మధ్య యుద్ధం అనివార్యం కావచ్చునని కన్పిస్తేటివ ప్రముఖులు అభిప్రాయ పడుతున్నారు. పాకిస్తాన్ లో ఇండియా యుద్ధాన్ని ఆకాంక్షించను. కాని పాకిస్తాన్ యుద్ధం అనివార్యం చేస్తే ఇండియా వెనకాడకుండా పోరాడితీస్తుంది.

అయినా ఈ క్లిష్టపరిస్థితుల్లో స్వల్పసమగ్ర లపై యుద్ధాన్ని తెచ్చిపెట్టుకోవడం ఉభయ అధినివేళలకు శ్రేయస్సరక గాకపోవుటేగాక, తిరిగి బ్రిటిష్ పూర్వమహాయుగంలో భారత దేశం పడిపోవడం తలసినుంది. అందుచేత తప్పవని అనే మీమాంసకు దిగక ప్రజాస్వామ్య పద్ధతులపై కాశ్మీర్ సమగ్రము పరిష్కరించుకోవడం ఉభయపక్షాలకు శ్రేయోదాయకం.

హాజరు కాడనే తెలుస్తున్నది. సంయుక్త రక్షణ సంఘం సమావేశం మాంట్ బాటక్ ప్రభువు అధ్యక్షతన జరిగింది. ఈ సమావేశంలో కాశ్మీర్ పరిస్థితిని గూర్చి చర్చలు జరిగినవి.

నామ మాత్రం సామాజిక కమ్యూనికేషన్, భారత యూనియన్ లో జేరిన మంగ్రోల్, బాబియావాన్ లను భారత సేనలు ఆక్రమించాయి.

ప్రభు ప్రపంచ గ్రామానంతరం ఏర్పడిన నానారాజ్య సమితికి అచుబంధ సంస్థగా అంతర్జాతీయ కార్యక్ సంస్థ 1919 సం. లో ఏర్పరచ బడినది. ఈ సంస్థ ప్రపంచములోని అన్ని దేశములలోని కార్యముల స్థితి గతులను విచారించి, వారి జీవన సాయని, పనిచేయు విధానములను అభివృద్ధి పరుచుటకు ఆయా దేశములకు సూచనలు చెప్పి వుంటుంది. ఈ సూచనలు సామాన్యముగా అన్ని దేశాలు అంగీకరించి కార్యముల స్థితిగతులను క్రమేణా అభివృద్ధి పరచినవి. కాని ఈ సంస్థ ఇన్నా గూర్చి పాశ్చాత్య దేశాలపైననే తం కార్యక్రమ మంతా కేంద్రీకరించి వుంచటం వలన పరిశ్రమలలో పనిచేసే కార్యముల కొక్కరికీ ఈ సంస్థవలన ఉపకారం జరిగినది. ఆసియా రాజ్యాల ఆర్థిక పరిస్థితి వేగ; ఈదేశాలు చాలవరకు వ్యవసాయంపైన; కుట్ర పరిశ్రమలపైన ఆధారపడివున్నాయి. పాశ్చాత్య పారిశ్రామిక విధానం ఈదేశాలలో విరివిగా వ్యాపించలేదు. అందువలన ఈ రాజ్యాలలోని కార్యముల పరిస్థితులకు ఒక ప్రత్యేకత వున్నది. ఆ ప్రత్యేకతను గమనించి, వారి సాభాగ్యమును అంతర్జాతీయ కార్యక్ సంస్థ తో పుటకుగాను, ఆసియా రాజ్యం కార్యముల విషయం ఆలోచించుటకు ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతీయ సమావేశం జరుపవలెనను సూచన చాల రోజులనుండి వున్నది. కాని అంతర్జాతీయ కార్యక్ సంస్థ ఇందుకు ఈ సంవత్సరమే అంగీకరించినది. తీర్మానితముగా అంతర్జాతీయ కార్యక్ సంస్థ, ఆసియా ప్రాంతీయ రాజ్యాల సభ ఇప్పుడు న్యూఢిల్లీలో జరుగుచున్నది. ఈ సభకు ఆసియా రాజ్యాలన్నిటినుండి ప్రతినిధులు వచ్చారు. న్యూజిలాండు, ఆస్ట్రేలియా, బ్రిటన్ మొదలగు దేశాలనుండి పరిశీలకులు వచ్చారు. భారత ప్రభుత్వ కార్యక్రమముంత్రి జగజీవన రాంగారు ఈ సభకు అధ్యక్షత వహించారు. ప్రధాని పంజీత్ నెహ్రూ స్వాగతోపన్యాసం

చేశారు. ఈ సంస్థ ఇకముందైనా, వ్యవసాయము, కృషిపరిశ్రమలు, చేతిపనులు, మొదలగు వానియందు పనిచేయుచున్న కార్యముల విషయమై శ్రద్ధ వహించాలనీ, వీరి స్థితిగతులపై పరిశోధన జరిపి, అభివృద్ధికి మార్గములు చూపించి, ప్రభుత్వము లోపకు సాయ పడవలసిందని ఓరిగువుగా తెలియజేశారు. ఈ సమావేశం ఆసియా ప్రాంతీయ రాజ్యములకు ఒక ప్రత్యేక స్థాయి సంఘమును ఏర్పరిచి, ఈ కార్యములకు పూనుకోగలదని తెలుస్తున్నది.

రాయలసీమ మహాసభ నంద్యాలలో జయప్రదముగా జరిగినది. సభలో ఎన్ని వివాదములు వెలలేనా, ఒక సంప్రదింపుల సంఘమును మాత్రము ఏర్పరచినారు. ఈ సంఘము కోస్తా ఆంధ్రనాయకులతో సంప్రదింపులు జరిపి ఒక ఒడంబడికకు రావలసియున్నది.

ఆంధ్రరాష్ట్రం కనుమాపుమేరలో నున్న సమయమున ఆంధ్రులందరూ ఏకగ్రీవంగా తమ వ్యవహారములు నడుపుకొనవలసిన అవసరం వున్నది. ఈ రాష్ట్ర సంపాదనవిషయమై అన్ని వర్గములు సంప్రదింపుకుని ఒక నిర్ణయమునకు వచ్చుటకు ఆచార్యురంగా ఒక సమావేశమును ఏర్పాటుచేశారు. ఈ సమావేశములో ఎక్కువగా రాయలసీమ ప్రతినిధులు, అందును నంద్యాల సమావేశమునకు గూజగున్నం వహించినవారే పాల్గొన్నారు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు వ్యతిరేక లెక్కగా లేరనీ, నంద్యాలసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర వ్యతిరేక ప్రస్థితియే రాదనీ వారు చెప్పారు. రానున్న రాష్ట్రంలో తమ కన్యాయం జరుగకుండా, ఇప్పుడే కట్టుదిట్టములు జరగాలని వీరి కోరిక. రాయలసీమ ఆర్థికముగా వెనుకబడి వున్న సంగతి, కోస్తావారు పైతనం వహించిన ఒకటి రెండు వ్యవహారాలలో రాయలసీమకు ఆన్యాయం జరిగిన సంగతి వాస్తవమేనని అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. ఈవిషయమై రాయలసీమవారు కోరిన వాదనముల నిచ్చుటకుకూడా కోస్తావారు సిద్ధముగా నున్నారు. రాయలసీమ మహాసభ నంద్యాల సమావేశములో నియమింపబడిన సంప్రదింపుల సంఘముతో సంప్రదింపులు జరుపుటకు వేరొక ప్రవీణుల సంఘము ఏర్పరచబడినది. కోస్తా ఆంధ్రులు, రాయలసీమ ఆంధ్రులు అను ఈ అనవుసర వివాదము వీలైనంత త్వరలో, శాశ్వతముగా సమసిపోయి, సత్వ రాంధ్రరాష్ట్రానికి, తరువాత అభివృద్ధికి అందరూ నడుము ఓగించి వలసి యున్నది.

దీపావళికి అసలు కొళ్ళేకాలం పట్టుచీరలు యితర వస్త్రములు దొరకు చోటు R.S.E. రాధా సిల్క్ ఎంపొరియం, 1/14, సన్నిధి వీధి, మైలాపూరు, మద్రాసు. (బ్రాంచి—కుంభకోణం.

అంతరాళియ రాజకీయాలు

(7-వ పేజీ తరువాయి)

సంఘమీ ప్రకటించాలి. (5) ప్రస్తుతం జేతాన్ని ఆక్రమించి పున్న పరాన్ని రాజ్యాల సేనల పూర్తి ఉపసంహారానికి ఒక కేంద్ర నిర్ణయించాలి. విద్యుత్తు సమితి నియమించే ప్రత్యేక సంఘ పర్యవేక్షణ కింద వీటి ఉపసంహారం జరగాలి.

రమ్య ప్రతిపాదన ప్రకారం, వచ్చే జనవరి నాటికి కొరియానుంచి ఆక్రమణ సేనలన్నిటినీ ఉపసంహరించే పక్షాన అక్కడ తీవ్రమైన ఆరాజకం ఏర్పడడం తక్షణమనికూడా ఇండియా ప్రతినిధి హెచ్చరిక చేశాడు. కొరియా ప్రతినిధులు విద్యుత్తు సమితి చర్యలలో పాల్గొనేవరకూ వేచి వుండవలెనంటే, కొరియా స్వాతంత్ర్య స్థాపనకు కనీసం మరొక సంవత్సరంపాటు వాయిదా వేయడమే అపురుషదనికూడా సేకరాదించాడు.

సమితి రాజకీయ సంఘంలో అమెరికా ప్రతినిధి జాన్ ఫార్బెర్ డిప్లొమెట్ కొరియా పరిస్థితి వీక్షణంలో నైనా ధన్యునే మందుగుండు గింజి పరిస్థితిలో వున్నదని హెచ్చరిక చేశాడంటే సమన్వయ పరిష్కారించడం ఎంత అవసరమో మనం ఊహించవచ్చు.

విద్యుత్తు సమితిలో కొరియా విషయమై రమ్య, అమెరికాలు ఇంత తీవ్ర వహించడానికి కారణ మేమిటి? 1945లో జరిగిన మాస్కో ఒడంబడికను అనుసరించి 'రమ్య అమెరికాల జాయంట్ కమిటీ ఆఫ్ ది రిపబ్లిక్స్' జువో ఆక్రమణనుంచి విముక్తి పొందిన తర్వాత కొరియాలో ఒక తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని స్థాపించడానికి అంగీకారం కుదిరింది. కొరియా వాస్తవానికి ఇటు రమ్యకు చెందిన భూభాగంగాని, అటు అమెరికాకు చెందిన భూభాగంగాని కాదు. జాయంట్ కమిటీ సభ్యులైన రమ్య, అమెరికా ప్రతినిధులు ఒకరిమీద ఒకరు ఏవేవో ఆరోపణలు చేసుకోవడమేగాని, కొరియా స్వాతంత్ర్య సమన్వయ పరిష్కారించలేకపోతున్నాడు. రమ్య కమ్యూనిస్టు విధానానికి, అమెరికా ధనికవాదానికి మధ్య వున్న విభేదాలు, విరుద్ధ దృక్పథాలూ కొరియా సమన్వయ పరిష్కారంకాకుండా అడ్డుపడుతున్నవి. ఉత్తరకొరియా పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన భూభాగం; దక్షిణ కొరియా వ్యవసాయక భూభాగం. కొరియాలో ఏర్పడే తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలో సోవియెట్ రమ్య ధర్మకర్తృత్వానికి ప్రతిఘటనగా వుంటున్నదని రమ్య కోరిక. 'అన్ని వర్గాలకు చెందిన కొరియా ప్రజా ప్రతినిధులూ తాత్కాలిక ప్రభుత్వంలో స్థానం వుండాలని అమెరికా వాదన. ఉత్తరకొరియాను ఆక్రమించివున్న రమ్య, కొరియా అంతటా కేవలం కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వమే ఏర్పడాలని వాంఛిస్తున్నది. ఉత్తర దక్షిణ కొరియాలు సమిష్టిగా ఎన్నికలు జరుపుకోవాల్సి అమెరికా వాంఛ. కొరియాలో జాతీయ ప్రభుత్వం ఏర్పడకముందే, రమ్య నూతన ప్రకారం ఆక్రమణ సేనలను ఉపసంహరిస్తే దక్షిణ కొరియానుకూడా సోవియెట్ సహాయంతో కమ్యూనిస్టులు తప్పక ఆక్రమిస్తారని అమెరికా భయం. రమ్య అమెరికాలు తమ పరస్పర విరుద్ధమైన దృక్పథాలతో ఈ విధంగా కీచులాడుతూ వున్నా, ఇప్పుడు వుండగా, మూడు కోట్లమంది కొరియన్ ప్రజలూ తమ స్వతంత్రతలో, అస్వతంత్రులూ తెలియక త్రిశంకు స్వర్గాన్ని అనుభవించవలసివస్తున్నది.

ఇరాక్ లో వున్న బ్రిటిష్ సేనలన్నీ మొన్న అక్టోబరు 26 వ తేదీన ఖాళీచేసిన మధ్య ప్రాంతాన్ని సైనిక కార్యాలయం ప్రకటించింది. పాలస్తీనా నుంచీకూడా బ్రిటిష్ వారు ఖాళీ చేస్తామంటున్నారే కానీ, ఖాళీ చేస్తారో, చేయారో నని శంకిస్తున్నారా ఈ ప్రకటన కొంతవరకు అనుమానస్పరిత చేయవచ్చు. ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామంలో అమెరికా, బ్రిటనులకు మిత్రరాజ్యంగా వుండి, నాజీ జర్మనీని హతమార్చడంలో సహాయపడిన సోవియెట్ రమ్యకు సైనిక, ఆయుధ సరఫరాలు

అందజేయడానికి ఇరాక్ ఉత్తమ ఆశ్రయంగా ఉపయోగపడింది.

1980 లో బ్రిటను ఇరాకుల మధ్య జరిగిన ఒడంబడికను బట్టి బ్రిటిష్ వారు ఇరాకులో ఒక చిన్న మిలిటరీ ప్రతినిధిగా వున్నా హబానీ, పాయి బాలలో రాయల్ విమానాశ్రయాలను మాత్రమే వుంచుకోవచ్చు. ఈ విమానాశ్రయాలనూ, మిలిటరీ ప్రతినిధివన్నీ తప్ప మిగతా సైనికబలాన్ని తీసివేసి బ్రిటిష్ వారు ఈ వారం ఖాళీచేశారు. ఇరాకులో ఇంతకాలంగా బ్రిటిష్ సేనల ఉనికి కారణంగా ఏర్పడిన వివిధ ఆర్థిక సమస్యలను పరిష్కరించే నిమిత్తం బహు కొద్దిమంది మిలిటరీ ఉద్యోగులు మాత్రమే మిలిటరీ కాలం ఆక్కడ వుంటారని కూడా బ్రిటిష్ కార్యాలయ ప్రకటన తెలియజేస్తున్నది.

పాలస్తీనానుంచీకూడా బ్రిటిష్ సేనలు ఇక సరిగా అగులెల్లో ఖాళీచేయాలనీ, 1948 జూలై 1 వ తేదీనాటికి విద్యుత్తు సమితి నూచించిన పాలస్తీనా విభజనపథకం అమలులోకి రావడం అవసరమనీ, శత్రుత్వం కాంక్షిద్రవ్య రక్షణ బాధ్యతను విశిష్టంగా రాయాను, ఆరబ్ సేనలకు అప్పగించాలనీ అమెరికా నూచిస్తున్నది. ఈ ప్రతిపాదన ప్రకారం విభజన అమలులోకి వస్తే ఆరబ్ సేనలు ఏదోవిధానంగా ఉపక్రమిస్తారో చూడవలసి వున్నది.

ఇప్పటికీ దాదాపు అగులెలనుంచి జైన్వాలో సాగుతున్న అంతర్జాతీయ వాణిజ్య సమాలోచనలు అక్టోబరు అఖరున సమాప్తమై వివిధదేశాల మధ్య ఒడంబడికలు కుదిరినవి. అమెరికా, బ్రిటన్ మొదలైన ప్రముఖదేశాలతో సహా 22 రాజ్యాల ప్రతినిధులు ఈ సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ప్రపంచ వ్యాపార సమాలోచనలు ఈ విధంగా ఘనప్రదమైన ఒడంబడికలు కుదిరడం, ద్వితీయ ప్రపంచ యుద్ధానంతరం జరిగిన చరిత్రాత్మక ప్రాధాన్యంగా సంఘటన అనే చెప్పవలసివుంటుంది. ఇండియా పాకిస్తాన్ ప్రతినిధులు కూడా దీనికి హాజరైనారు. ఇండియా మొత్తం 15 దేశాలతో వ్యాపార ఒడంబడికలు చేసుకొన్నట్లు భారత ప్రతినిధి రాఘవేశ్వరేశ్వర గారు ప్రకటిస్తున్నారు. ప్రపంచయుద్ధాలు సంభవించడానికి అంతర్జాతీయ వ్యాపారంలో ఆశా నిరాశలు ఒక ప్రబలకారణంగా పరిణమించడం సహజం. సాధారణంగా అంతర్జాతీయ సమావేశాలన్నీ శుష్కప్రయోగంతో సమాప్తమవుతున్నా ఈ రోజులలో జైన్వా సమావేశం జయప్రదం కావడం విశేషమే! ఈ వ్యాపార ఒడంబడికల వగతులు నవంబరు 18 వ తేదీన గాని ప్రకటించాలంటే.

భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చినందు వల్లనే ఇక్కడ మతసంక్షోభం కారణంగా ఇంత భయంకరమైన రక్తపాతం ఏర్పడింది బ్రిటిష్ పూర్వ ప్రధాని చర్చిల్ కామన్వెల్థ్ సభలో కార్యక ప్రభుత్వవిధానాన్ని తీవ్రంగా విమర్శించాడు. మత సంక్షోభంలో కనీసం 5 లక్షల మంది భారతీయులైనా బలి అయివుంటారనీ, 70 లేక 80 లక్షల మంది ఇల్లువాకిళ్లు పోయి శరణార్థులై వుంటారనీ చర్చిల్ అతిశయోక్తులాడాడు. భారతదేశంలో ఈ నాడు భయంకరమైన రక్తపాతం సంభవించినమాట వాస్తవమే కావచ్చు గాని బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య ప్రభుత్వం పెట్టిన 'భిక్ష' అనే విషయం ఒక్క చర్చిల్ మహాశయకి తెలియకపోయినా, బ్రిటిష్ వారి సుప్రసిద్ధమైన 'విభజించి పోంతు' రాజనీతివిధానాన్ని అవగాహనచేసుకొన్న మిగతా ప్రపంచ మంత్రులకు సుస్పష్టమే. మూడో ప్రధాని చర్చిల్, తన భారతీయ తనదీగాని, ఎడటివారి భారత్వీ, సవాళసవాళలను గ్రహించలేనంతటి ప్రాస్థావ్య కరుడుగట్టిన, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యవాది. రాజకీయరంగంలో చిరకాలానుభవం వున్నప్పటికీ ౫౮ ౬0 ఏళ్ల ప్రపంచచరిత్ర ఆయనకు ఒక గుణపాఠాన్ని నా కేర్పకేపోయింది; లేదు, ఆయన సేగ్గుకోలేకపోయినాడు. ద్వితీయ ప్రపంచ సంగ్రామానంతరం తన పదమూడి గాథ వల్ల నైనా ఆయన ఒక్క పాతం కేర్పకలేదు.

రాయలసీమ మహాసభ ముచ్చటలు

(8-వ పేజీ తరువాయి)

చెళ్ళి, తక్షణం తుంగభద్రా ప్రాజెక్టుగా మారిపోవటం, సాగరపార్యేయ వికృతమై ఎంతైనా అవసరం!

కొస్తా జిల్లాలలో విద్యావ్యాప్తి ఎక్కువగా (రాయలసీమలో కంటే ఎక్కువ మాత్రమే!) ఉన్నదని, ఈ మహాసభలో పలువురు గొంతెత్తి ప్రకటించారు. రాయలసీమ సోదరులు అనే దేమిటంటే—కొస్తాలో ప్రతి జిల్లాకు ఒకటి, రెండు కాలేజీలు; ప్రతి తాలూకాకు మైనార్టీలూ ఉన్న దని. కొస్తాలో ఒక్కటే ప్రభుత్వ కళాశాల రాజమండ్రిలో ఉంది. అలాగే రాయలసీమలో ఒక ప్రభుత్వ కళాశాల అనంతపురంలో, ఇంకో ప్రభుత్వ కళాశాల కర్నూలులోనూ ఉన్నవి. ఇంక ప్రతిజిల్లాలోని కళాశాలల విషయం: ఈ కళాశాలల్లో ఒకటి క్రిస్తకకళాశాల. మిగిలిన వన్నీ జమీందార్ల చేత, ధనవంతులచేత నిడపబడుతున్నాయి. వీటికి ప్రభుత్వంలో నిమిత్తం లేదు.

మైనార్టీలకు కూడా యింకే చాలావరకు కొన్ని స్థానిక సంస్థలచేత స్థాపించబడ్డాయి. రాయలసీమలోని స్థానిక సంస్థలు ఈ విషయమై ఎక్కువగా పట్టించుకున్నట్లు కనపడదు. ఇంక ప్రాథమికవిద్య: 40 మంది విద్యార్థులను పోషచేసి, పాఠశాల పెడితే, ప్రభుత్వం గ్రాంట్ ఇస్తుంది. ప్రభుత్వం గ్రాంట్ ఇవ్వనంటే, ౫ సంకలి వేరే మాడవచ్చు. ఆదోళన చెయ్యవచ్చు. అసలు ఎన్ని గ్రాంటులకోసం ప్రభుత్వాన్ని అగించాలో రాయలసీమలో! రాయలసీమ నాయకులు పడుకొని, మనం వెనక్కిపడ్డాం అని చింతిల్లి తే ప్రయోజనం లేదు.

ఈ విద్యాసంస్థల కేంద్ర చెప్పి కొందరు రాయలసీమ నాయకులు, విభేదాలు, విద్యమాల రెచ్చుకొన్నానటం ఎంతైనా విచారకరం.

శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావు గారు మహాసభ చర్చల్లో ఉండేంతో పాల్గొన్నారు; పాతు వాడి; మంచినక్త పీరు బాగా తెలుసులో కృషి చేశారని శ్రీ మృగ్యంజయ శాస్త్రిగారు నెల విచ్చారు. అయితే మృగ్యంజయ శాస్త్రిగారు ఏ భాషలో కృషిచేశారో తెలుసుకోవాలనుకున్నాను; వీలుపడింది కాదు. శ్రీ సి. యల్. నరసింహారెడ్డి గారు—బిట్టడానికి కూడా ఒకక్రమం, సబబి, జొచ్చితి ఉంటుందని మరిచారు శ్రీ నరసింహారెడ్డిగారు. ఇక శ్రీ నాగి రెడ్డిగారు "శ్రీబాగ్ ఒడంబడికను కార్యరూపంలో పెట్టుటకు కొస్తా నాయకులూకాని, రాయల సీమ నాయకులూగాని ప్రయత్నించలేదు. పరస్పర మామణిలవల్ల ప్రయోజనమేమి? అన్నారు. రత్నాలవంటి మాటలు. ప్రతి ఆంధ్రుడు వివలనైన మాట లివ్వి.

చర్చల్లో అనేకులు ఉండేంతో పాల్గొన్నారు. పీ రందరూ ఆంధ్రరాష్ట్ర భక్తులే. సందేహంలేదు. కాని వీరిలో విచ్చిన్నతత్వాలు ప్రబలమండా, పీరు కోరిన హామీలను పరిశీలించటం కొస్తా నాయకుల విధ్యుక్తధర్మము.

సామ్రాజ్యం ఎక్కడికక్కడ హరించిపోతున్నప్పటికీ ఆపాత సామ్రాజ్య ప్రాభవమే ఆయన కళ్ల ఎదుట గోచరిస్తుంటుంది పాపం. భారతదేశంలో స్వాతంత్ర్యం స్థాపించకపోయినట్లయితే, ఇప్పుడు జరుగుతున్నదానికంటే మరి భయంకరమైన సంక్షోభం ఏర్పడివుండేదని కార్యక ప్రధాని అగ్నేచేసిన ఎదురుసవారే చర్చిల్ తగిన సమాధానం!

ఈమధ్య ఐర్వి కాసనసభలో ఏర్పడినకూడా స్థానాలకు ఎలక్షన్లు జరగడంలో ప్రధాని డివెలరాపేతు సభ్యులు ఇద్దరు ఓడిపోవడం సంభవించింది. ఈ సంఘటనవల్ల దేశంలో తన పక్షానికి బలం వున్నదో, తగ్గిపోతున్నదో తెలుసుకోడానికి ఐర్వి కాసనసభను రద్దుచేసి, 1948 ప్రారంభంలో ఎన్నికలను జరప దలచినట్లు ప్రధాని డివెలరా ఒక ప్రకటన చేశాడు.

సోషలిస్టు ప్రధాని రమాదీర్ ఎడల ఫ్రెంచి కాసనసభ విశ్వాసం ప్రకటించింది.

మహాసభ కేరీలు జరిగిన అంతర్జాతీయకాల చాలా రసవంతంగా ఉన్నాయి. ఆ అంతర్జాతీయకాలం లేకుండా ఏ కార్యక్రమం రక్షకట్టు. అందుకనే "పది నీతులు-పది బూతులు" అన్నారు పెద్దలు. "రాయలసీమ-జిందాబాద్" అని కొందరు, "విశాలాంధ్ర-జిందాబాద్" అని కమ్యూనిస్టులు. "వికాసాంధ్ర-జిందాబాద్" అని "రాంగేయులు" ఉచ్చస్వరాల్లో నంద్యాలకు ఈ పేజారు ఈ నివాదాల అంతరాగాలు సేవ విఫలం చేయదల్చుకోలేదు. సమృద్ధయలు మన్నించాలి!

విషయనిర్ణయసభ మంచిత క్షితింది. పెద్దల్లో క్రమశిక్షణ లేనప్పుడు, పిన్నల్లో అట్టి శిక్షణ లేకపోవడం తప్పుకాదు. తెరవెనక భాగవతంచూచి ప్రజలు ఉద్రిక్తుల య్యారు. ఇంక లాభం లేదనుకొని పందిట్లో సమావేశాన్ని ముగించి, కేరీ బోలపెట్టారు. ప్రత్యేక రాష్ట్రవాదులకు ఆంధ్ర రాష్ట్ర అనేపదమే గిట్టలేదు. ఇదంతా మృగ్యంజయ శాస్త్రిగారిని సంతృప్తి పరచటం కోసం జరిగిన తతంగంలాగా కన్పించింది. తమ తీర్మానానికి అధ్యక్షులు నూచించిన సవరణను మోదించి, కల్లూరి సుబ్బారావుగారు తమ జాతా రాష్ట్రాన్ని చూపారు. కాని ప్రత్యేక రాష్ట్రవాదులు అగ్గితుల్ని ఇలా గౌరవించలేక పోయారనే చెప్పవచ్చు. ఇంతటి క్రమశిక్షణలో రాయలసీమ భవిష్యత్తు నిర్ణయించబడటం మహద్విషయం. రాత్రి 8 గంటలకు సమావేశం ముగిసింది. నాకు తలసోపివచ్చింది! ఎంతగడ్డి గారికి కూడా వచ్చింది! దాంతో విషయ నిర్ణయ సభ తిరిగి ఆరాటే సమావేశం కాలేక పోయింది. దానికి మారుగా, తలపడి తలంపుగా పందిట్లో ఒక పెద్దసభ జరిగింది. ఆ సభలో ప్రత్యేక రాష్ట్రవాదులకు తలసోపి వచ్చి ఉండాలి! ప్రజావాణిచూస్తే అభివృద్ధి నిరోధకులకు తలసోపి వచ్చి తీగుతుంది. దానికి ముందు, వారిని వెలివెయ్యటమే! కాని అందరికీ తలసోపి వచ్చినట్లున్నది. సగానికిపైగా, ప్రతి నిధులంతా ఆ రాత్రి తమతమ ఊళ్ళకు చెళ్ళి పోయారు.

మిగతా వారితో మర్నాడు మహాసభ ప్రారంభం. ఇది మూడోరోజు-కార్యక్రమంలో రోజు. అడిగినవారికల్లా ప్రతినిధి టిక్కెట్లు దొరికాయి. కొందరిని ఆ హాస్టలిం చి టిక్కెట్లు ఇచ్చారు. అంతాచేరి శాంతియుతంగా సభను సమాప్తం చేశారు.

మహాసభాధ్యక్షులు, శ్రీ సంజీవగడ్డిగారి అందరి మంచినీ, మన్నననూ సంపాదించటానికి ప్రయత్నించారు. అతిశారవంతుడనే కనిపించారు. సంజీవగడ్డిగారి మూలన విషయ నిర్ణయసభలో ముష్టియుద్ధప్రదర్శనం లేకుండా పోయిందని నా అభిప్రాయం. వీరికి మంచి భవిష్యత్తు ఉన్నట్లు తోస్తుంది—విశాలాంధ్ర దృక్పథాన్ని అభివృద్ధిచేసుకొన్నట్లుంటే ఈ మహాసభలో జరిగిన సన్మానం, వీరి భవిష్యదభివృద్ధికి మొదటిపెట్టు అవుతుంది. మహాసభలో పాల్గొన్న ఎవ్వరికీ—ఏమితున్న నలుగురో మనహా— ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణానికి అభ్యంతరం లేదు. పెద్దలపై ఆశలుపెట్టుకొని ఊరుకోటమే, వీరి నిష్పృహకు ముఖ్యకారణం. "రాయలసీమ అభివృద్ధిమంటుకే మాస్వాధ్యం" అన్నారు శ్రీ డి. వి. సుబ్బారెడ్డిగారు. అంతకంటే "ఆంధ్రదేశాభివృద్ధి మాస్వాధ్యం-దానికీ అడ్డుపడే ఎవరికైనా సరే సన్మానం ఇప్పిస్తాం" అనటం సముచితం. మహాసభ ఆంధ్రమాత మంగళంతో ముగియటమాత్రం ఆశావారితంగా వుంది.

నెరసిన వెంట్రుకలపైపదము

రంగు పూయకకూరలేదు. ఆయుర్వేద చికిత్స. తెల్లని, రంగును మార్చి కాళకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కానిదో, డబ్బు వాపసు చేయబడును. తెలుపు కొంచెమైయుండిన రూ 2.8-0; మధ్యరకమైయుండిన రూ 3.8-0; పూర్తిగా యుండిన రూ 5.0-0.

గమనింపు:-ఇది మొదటకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Bharat Kalyan Aushadhalaya, No. 18, P. O. Katri Sarai, (Gaya)

వివాహ సమస్య

వివాహ విచ్ఛేద కారణాలు

శ్రీ గాలి బాలసుందరరావు

(బహుభార్య నిషేధ చట్టాన్ని విమర్శిస్తూ శ్రీ బాలసుందరరావుగారు వ్రాసిన మొదటి వ్యాసాన్ని మునుపు ప్రచురించాం. ఇది ఆవ్యాసాలలో పెండవది.)

అనేక కారణాలవల్ల, హిందూ సంఘంలో జరిగిన మార్పుల్ని, అందువల్ల వివాహ విషయంలో సంఘీయుల వైఖరిలో ఏర్పడిన మార్పునూ, కొంతవరకు వివాహ స్వరూపాన్ని క్రితం వ్యాసంలో చర్చించాను.

వివాహం, పరస్పరం ప్రేమించుకున్న యిద్దరు స్త్రీ పురుషులు, శారీరకమైన సుఖాన్ని అనుభవించడానికి, సంతానాన్ని కనిపెంచి ఆ సంతానానికి సభ్యత్వ మివ్వడానికి, సంఘ మిచ్చిన అనుజ్ఞ. వివాహభాగస్వాముల విషయంలో ఇది ఒక సంఘ సాధారణమయిన 'కాంట్రాక్టు' లాగా ఉంటుంది. మరతులు ఎవరికీ వారు ఏర్పరచుకున్నవి గాక, సంఘానికంతటికీ సాధారణమయిన నియమావళిగా వుంటున్నవి. మనయింకి విద్యుచ్ఛక్తి కావాలంటే, ప్రభుత్వం కొర్రాటుచేసిన కాంట్రాక్టు మీద సంతకం చెయ్యాలి. లేకపోతే విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. అల్లాగే పురుషుడు భార్యనుగాని, స్త్రీ భర్తనుగానీ గొందాలంటే, ఏదో ఒకరకమయిన వివాహ శాసనానికి లోబడి తీరాలి. అందులో మరతులకు హక్కుకొని తీరాలి. పారంపర్యంగా, యీ శాసనాన్ని కోటాను కోట్లు ఆమోదించడంతో దానిలో విషయాలు తెలియక పోయినా, అది మన శ్రేయస్సుకే వసే విశ్వాసమూ, అదంటే ఒక గౌరవమూ సంఘీయులకు యేర్పడుతుంది. హిందూవివాహపద్ధతిలో వివాహం చేసుకుంటే అనేక యువతీయువకులకు, తల్లిదండ్రులకు శాసనం గా, తమ బాధ్యత తమి్ తెలియదు. నలుగురితో పాటు నారాయణా అని వారూ ఆ పద్ధతినే వివాహం చేసుకుంటారు. ఇది ఒక్క హిందూ సంఘీయుల్లోనేకాదు. ఏ సంఘంలో నయినా యింతే; ఒకమాటు వివాహం 'కాంట్రాక్టు' అని అంగీకరిస్తేనేగాని, దాన్ని పాలించే శాసనాల సంస్కరణ దుర్లభ మవుతుంది.

వివాహం: స్వామిత్వము

అదిలో భారతదేశంలోగాని, మరి యే యితరదేశంలోగాని, వివాహ సంస్థ లేదు. వృష కేతుడనే వాడు వివాహ సంస్థను స్థాపించాడని మహాభారతంలోనూ, వాల్మీకియన ఋషి కామమూత్రాల్లోనూ ఉంది.

ఈ సంస్థ యెందుకు ఏర్పడింది? ఎందుకు అవసరమైంది? ఇది యే యేమార్పులు చెందింది? ఏ ఆలోచించడం, వివాహ స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకుంటానికి సహాయ పడుతుంది.

మానవ సంఘ పరిణామాన్ని పరిశీలిస్తే, సామ్యత్వంనుంచి, స్వామిత్వం ఏర్పడినట్లు తోస్తుంది. జంతు ప్రపంచంలోనూ, ఆటవికుల్లోనూ స్వామిత్వం లేదు. ఒక అరణ్యాల్లో ఒక ప్రాంతాన్నే వారు సామ్యంగా జీవితావసరాలకు వినియోగించుకొంటారు. వారికి, 'ఉనికికోసం సంఘం' 'వంశవ్యాప్తి' తప్ప తేలే జీవితాశయాలు లేవు. కాలక్రమన, మానవుల్లో సమత్వం వశించి స్వామిత్వం యేర్పడింది.

స్వామిత్వం రాగానే, యిది నా ఆస్తి అనే అహంకారము వచ్చింది. దాంతో, యిది నా జీవితవస్తువులకు గాని సంక్రమించరాదనే వాంఛ కలిగింది. అందుకు ఒక పురుషుడు, స్త్రీ, యితర పురుషులకు స్వాధీనం కాకుండా వుండే పద్ధతి ఏర్పరచవలసి వచ్చింది. ఆపద్ధతే వివాహం. అనాదినుంచీ, శరీరబలంలోనేమి, బుద్ధి సంపదలోనే నేమి, స్త్రీలు పురుషులకు వేరకబడే వున్నారు. స్త్రీ పురుషుడికి లొంగిపోయి వున్నందున పురుషుడి అధికారాన్నే స్వాతంత్ర్యాన్ని సామ్యత్వాన్ని, అంగీకరించే పద్ధతిలో వివాహ సంస్థ నిర్మించబడింది. స్వామిత్వంలో, తికమకలు జాస్తి అయిన కొద్దీ వివాహసంస్థలో కూడా తికమకలు జాస్తి అయినవి.

జంతువుల్లోనూ, ఆటవికుల్లోనూ లేని వివాహ సంస్థ తరవాత అవసరం కావడానికి, మరొక కారణంగా ఉంది.

మానవుల్లో నాగరికత అధికమయిన కొద్దీ, అంతకుపూర్వం ఆహారం సేకరించడం తోనూ,

వంశవ్యాప్తన చేసుకోవడం తోనూ, సంతృప్తి పడినమానవులు, బుద్ధివికాసం పొంది, జనన మరణాల్ని, సృష్టిలో వైపరీత్యాల్ని పరిశీలించి, మతాల్ని, విజ్ఞానాల్ని, కళలనూ, అలంకార విధానాలనూ ఏర్పరచుకున్నారు. మానవ జాతి ఏకత్వం విడిచి భిన్నత్వాన్ని పొందింది. సంఘ వ్యవస్థలో, వృక్షులూ, వాటితో కులాలూ వచ్చినది. బిటితో, స్త్రీ పురుషుల్లో వైసగ్గి స్వయం వరం (Natural Selection) కేవలం భౌతిక లక్షణాల ననుసరించే కాక, నారివారి మానసిక, సాంఘిక, అభ్యుదయాల ననుసరించుకొనడా జరిగింది.

స్వామిత్వంతో యేర్పడ ఆర్థిక విభేదాలతో, కేవలం సహజాకర్షణే కాకుండా, తదితర విహిక సుఖగౌరవ వాంఛకూడా, వివాహ రంగంలో ప్రవేశించినవి.

అంతకు పూర్వం, కేవలవంశ వ్యాప్తకు మాత్రమే ఉపకరించిన స్త్రీ పురుష సంబంధంలో, సుఖానికి ప్రాముఖ్యము యేర్పడింది. ఏక గామిత్వం (Monogamy) పోయి, బహు గామిత్వం (Polygamy) వ్యాప్తి చెందింది. జాత్యవాంఛ, జంతువుల్లో లాకాకుండా ఋతుగతి చెప్పింది.

తన బిట్టర్పన్నుడికే, తన ఆస్తి సంక్రమించా లనుకున్న మానవుడికి; యీ బహు గామిత్వం కంటక మైంది. దాంతో అతను సంతానానికి ముఖ్యరసరమయిన స్త్రీని, అనేక నిబంధనలలో పెట్టెడు. కన్యాత్వానికి, స్త్రీ శిల్పానికి ఆశాపించిన విలువంతా, స్వామిత్వంలో పుట్టిన అహంకారంవల్ల యేర్పడడే! స్త్రీలోకిం లేని నాడు, తన కొడుక్కే తన ఆస్తి చెందాలనుకున్న సంకల్పం నెరవేరుకుందా?

స్వామిత్వం సంక్లిష్ట మయిన కొద్దీ వివాహం సంక్లిష్టమైంది. ఉదాహరణంగా స్వామిత్వం వశించి సామ్యత్వం ఏర్పడిన రహస్యలో వివాహ సంస్థ చూడండి. అది స్త్రీ పురుషుల మధ్య కేవలం ఒక జీవశాస్త్రీయమైన సంబంధం. దానికి ఏ ఆధ్యాత్మిక స్వభావమూ లేదు. వయస్సులైన స్త్రీ పురుషులు, స్వేచ్ఛగా వివాహం చేసుకోవచ్చును; విడిపోవచ్చును. ప్రతి వ్యక్తికీ ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమూ, సంపూర్ణమయిన వివాహ స్వేచ్ఛ ఉన్నందున, పరిపూర్ణమయిన, వివాహ విచ్ఛేద స్వేచ్ఛవున్నా, ఆ దేశంలో విదాకుల సంఖ్య అన్ని దేశాల్లోకంటే అత్యల్పంగా ఉన్నది. ఆ దేశంలో వివాహం నామమాత్రావశిష్టంగా వుంది.

మనదేశంలోనూ స్వామిత్వం వశించి, సామ్యత్వం రాబోయే ఋషులు కనువిస్తున్నవి.

ప్రస్తుతం అమలులో వున్న శాసనాలవనుసరించి, ఆస్తి పురుషుడికి సంక్రమిస్తోంది; భార్యనూ, తల్లిదండ్రులనూ, పిల్లలనూ, పోషించే భారం పురుషుడి మీదవుంది. పురుషుడు యింటికి పెద్ద. భార్య అతనికి విధేయురాలై, ఆర్థికంగా అతనిమీద ఆధార పడుతూ, అతనికి అన్నం వండి పెడుతూ, పిల్లల్నికంటూ, గృహ వ్యవస్థ చూసుకుంటూ జీవితం గడుపుకోవాలి. తన కానందం యిచ్చి నందుకూ, తన యింటి పనులు చూచి పెట్టి నందుకూ, తన పిల్లల్ని సంరక్షించి తనకీ వారికీ భోజనాదులు సమకూర్చినందుకూ, ఆమెను సంరక్షించడానికీ, ప్రేమించి ఆదరించడానికీ, పోషించడానికీ పురుషుడు అంగీకరించాడు.

ఈ వ్యవస్థమీద హిందూ వివాహజీవితం సాగుతోంది. ఇందులో స్త్రీ పురుషులకు నిర్దిష్టములూ, విభక్తములూ అయిన విధుల్లో దేన్ని యెవరు నిర్వహించక పోయినా వివాహం భగ్నం అవుతోంది.

ఈ వ్యవస్థలో ఏ వొక హంకం మారినా తక్కిన హంకాలన్నీ మారాలి. లేకపోతే కలవరం యేర్పడుతుంది.

అనేక కారణాలవల్ల స్త్రీ, యీ వ్యవస్థ సంగీకరించింది. కాని నేడు ఆమెలో స్వాతంత్ర్య కాంక్ష ప్రబలింది. ఆమెకు ఆస్తిలో హక్కు యేర్పడుతోంది. స్త్రీకి ఆస్తిలో హక్కు రావడంతో, పురుషుడికి స్త్రీని పోషించే బాధ్యత పోవాలి. లేక పోతే స్త్రీకి, అవ్యాధివ్యాధి రెండూ లభించి నట్లవుతుంది. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యస్వయం ప్రబలితా, తన స్వాతంత్ర్యాన్ని ఎంతమాత్రమూ అంగీకరించని హిందూ వివాహపద్ధతితోనే స్త్రీ వివాహం చేసుకొంటుంది. అందులో కష్టాలు వివాహం అయి తరవాత తెలుసుకొంటుంది.

వివాహ సంస్థలో మార్పు తేగోరేవారు, మనం స్వామిత్వప్రధానమైన సంఘాన్ని నిర్మించబోతున్నామా, సామ్యత్వ ప్రధానమయిన సంఘాన్ని నిర్మించబోతున్నామా, అనేది నిర్ణయించుకోవాలి. స్వామిత్వం వున్నంత కాలం స్త్రీ పురుషులకు సమత్వం సాధ్యం కాదు. ఎవరికి ఎక్కువ ఆస్తికి స్వామిత్వం వుంటే వారు తక్కువ స్వామిత్వం వున్నవారిమీద అధికారం చెలాయించడం తప్పదు.

స్త్రీ పురుషుల వైసగ్గి భేదాలు ఏక గామిత్వం:

జంతువుల్లో ఏక గామిత్వం అమల్లో వుంది. ఆడ మొగ జంతువుల్లో, సంఖ్యాభేదం యేర్పడవచ్చు మాత్రమే బహు గామిత్వం జంతు ప్రపంచంలో యేర్పడుతుంది. జంతువుల్లో ఏక గామిత్వం ప్రధానంగా వుండడానికి ముఖ్య కారణాలు, వాటి జాత్యవాంఛ ఒక ఋతుగతి ననుసరించి ఏర్పడడం; జాత్య వాంఛకు ప్రధాన కారణం వంశవ్యాప్తనాసక్తి కావటం; ఆ ఋతువు పొంగానే, ఆ వాంఛ పోవడం; ఋతు కాలంలో జరిగిన సంయోగంతో, విధిగా, సంతానోత్పత్తి కలగడం.

జంతువులకన్నా అభివృద్ధి పొందేమని విర్రవీగుతున్న మానవుల్లో యిట్లాకాదు. వారి జాత్య వాంఛకు, ఋతుక్రమం లేదు. జాత్య సంయోగానికి ప్రధానోద్దేశ్యం జాత్యసుఖాసక్తి; తత్ఫలితంగా సంతానం కలిగితే కలగవచ్చును. స్త్రీకి గర్భోత్పత్తి అయినా, పురుషుడిలో వాంఛ వశించదు. స్త్రీ పురుష సంయోగం విధిగా సుఖాన్నీ, సంతానాన్నీ కలిగించడంలేదు. వారి సంఖ్య సమానంకాదు. కాలక్రమన యేర్పడ యీ విభేదాలతో, వివాహం ద్వారానో, వివాహేతరంగానో బహుగామిత్వం అమలులోకి వచ్చింది.

అంటే, అదిలో "ధర్మార్థ కామ మోక్ష" నిర్దిష్టి, వంశవ్యాప్తికి యేర్పడ వివాహసంబంధం సుఖ ప్రధానమై, శారీరక, మానసిక, సాంఘిక సాహచర్యానికి, కారణ భూతమైన విహిక సంబంధంగా మారిపోయింది. ఈ నూతనదృక్పథం నుంచి వివాహాన్ని చూస్తేనేగాని, ఒక దంపతుల వివాహ జీవితం జయప్రద మయిందా, కాదా, అని నిర్ణయించడం కష్టం. ఇంతేకాదు, వారివారి మనఃప్రవృత్తుల్ని, జీవితాశయాల్ని, అభిరుచుల్ని బట్టి యీ త్రివిధ సంబంధాల్లోనూ, యేదో వొకటి ప్రాముఖ్యత పొందవచ్చును. అది లేనినాడు తక్కినవివున్నా వివాహం నరకమై, జీవితం దుర్భరం కావచ్చును.

స్త్రీ శిల్పానికి, వధువు కన్యాత్వానికి విపరీతమయిన పూజ్యత ఆశాపించినందువల్ల, స్త్రీ పురుషుల స్వేచ్ఛగా విహించి పరస్పరం అర్థం చేసుకుంటూనికైనా పిలు లేనందువల్ల, నాగరికత అభివృద్ధి అయిన కుటుంబాల్లో కూడా, "యీ

అమ్మాయి ఆ అబ్బాయి సరిపోవచ్చును" అనే అంచనామేదనే, వివాహం ఆధారపడుతోంది. ఆ అంచనాఅదృష్ట వశాత్తూ సరి అయిందిగా పరిణమిస్తే వివాహం జయప్రద మవుతోంది, కాక పోతేరథస్వ ప్రారంభం.

ఏక గామిత్వం పర్యవసాదార్థం కావడానికి సృష్టిలోనే కొన్ని పరిస్థితులు అనుకూలంగా వుండాలి.

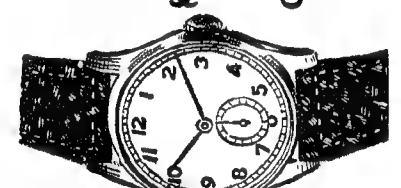
స్త్రీ పురుషుల జనన సంఖ్య, వారి ఆయుష్కాలం ఇంచుమించుగా సమానంగా వుండాలి. ప్రతి స్త్రీ ప్రతి పురుషుడూ వయస్సు, భౌతిక శక్తి, పరస్పరం సరిపోగలవారుగా వుండాలి.

ముఖ్యంగా జాత్య విషయాల్లో వారిలో వికల్యం ఉండాలి, ప్రతి స్త్రీ ప్రతి పురుషుడికీ జాత్యసుఖాన్ని యివ్వగల దనుకొంటుం పారపాటు. అల్లాగే పురుషుడి విషయంలో కూడా! కొందరికీ జాత్య సంయోగం అంటేనే వైముఖ్యం. కొందరికి ఆ శక్తికూడా వుండదు. (Frigidity Impotency) కొందరు అతి జాత్యులు; కొందరు అల్ప జాత్యులు (Hyper sexed and Hypo sexed) కొందరిలో బహుగామిత్వం సహజ సుణంగా వుంటుంది. (Polygamias by insinct), హింసించేసుణం హింసించ బడ గోతే సుణం (sadism & masochism), అసమగ్ర జాత్యాంగ ప్రవృత్తి (Imperfect developments of sex organs) ఇతర జాత్య వైపరీత్యాలు, (Sexual perversions) ప్రతి స్త్రీకి సంతాన ప్రాప్తిలేకపోవడం—ఇవన్నీ యేక గామిత్వం పర్యవసాదార్థంగా వుంటానికి అభ్యంతరాల అయినవి.

ఈ లోపాలూ వైపరీత్యాల్లా వున్నవారు చాలా స్వల్ప సంఖ్యాకులే! అయినా, వారికీ, సాధారణ మానవులకూ ఒకే శాసనం యేర్పరచడం అసమంజసం. ఈ సృష్టివైచిత్రాలను గమనించినవారు గమకునే మనవూర్వులు, ఏక గామిత్వాన్ని ఔపదేశికం చేశారు; శాసనం చేయలేదు.

ఈ లోపాలన్నీ వివాహం జరిగిపోయి, సంసారం ప్రారంభించిన తరువాత స్త్రీ పురుషులు యెవరికీ వారు తెలుసుకునేవే! మరొకరికి యిని తెలియవు. వారు వైద్య శాస్త్రజ్ఞుల్లో, జాత్య శాస్త్రజ్ఞుల్లో, మనస్తత్వ శాస్త్రజ్ఞుల్లో అయితే తప్ప కొందరికి యీ లోపాలు అర్థం కావుకూడా. ఏ సాధనంవల్లా, ఏ పరీక్షావిధానం వల్లా యీ లోపాలు మానవుల్లో సుర్తించడానికి పిలులేదు.

ఇవికాక సాంఘికంగా వచ్చే అవాంతరాలన్నీ ఏక గామిత్వాన్ని దుస్సాధ్యం చేస్తవి. నిజమయిన యేక గామిత్వ మకట్టే ఒక స్త్రీ ఒక పురుషుడితోనూ, ఒక పురుషుడు ఒక స్త్రీ తోనూ తప్ప ప్రతి పది జీవితం జీవితం గా గడపడం. వివాహం దానికి సంఘం గీతారాన్ని మాత్రమే యిస్తుంది.

యుద్ధానికి పూర్వపు దరలకన్న తక్కువ

55% మేడ. సరిగా టైం చూపును. ప్రతిదీ 8 ఏళ్లు గ్యారంటీ. రాళ్లు అమర్చబడినవి. గుండ్రం లేక చతురంక్రమియంకేసు రు. 20/-
.. .. మేలిరకం రు. 25/-
ఇల్ల పరుపు ఆకారం క్రమియంకేసు రు. 30/-
.. .. మేలిరకం రు. 38/-
రోడ్లగోట్టు (10 సం॥ గ్యారంటీ) రు. 55/-
రెక్టాంగ్యులర్, టాను, మంపుగలది బ్రైడ్ క్రమియం కేసు రు. 42/-
రోడ్లగోట్టు (10 సం॥ గ్యారంటీ) రు. 60/-
15 రాళ్లు రోడ్లగోట్టు రు. 90/-
అలారం టైం పీసు
ధర రు. 18/-, రు. 22/- మేలిరకం రు. 25/-
బిగ్ బెస్ రు. 45/- పోస్ట్జి అదనము
H. DAVID & CO.,
Post Box No. 11424, CALCUTTA.

వ్యాధులతో ప్రేమ పురుషులు వివాహ జీవితానికి అనుకూలంగా ఉండవలసిందిగా వ్యాధులను దూరం చేయాలి. ప్రేమ పురుషులు సంవత్సరాలుగా దూరంగా ఉండవలసిందిగా వివాహం అయిన తరువాత, నీతి నిర్ణయాన్ని లన్నిటిని అతిక్రమించే యితర అకర్మణ్యులు రావచ్చును. ఇట్లాంటి జనాభా జరగవచ్చును.

వివాహం అయిన తరువాత ప్రేమ పురుషులు తమ వివాహ జీవితంలో తృప్తి పడకపోతే మరలా తరమేమిటి? పురుషుడు మరొక స్త్రీని వివాహం చేశాడంటే; స్త్రీ మరొక పురుషుణ్ణి వివాహం చేశాడంటే; వివాహం సాధ్యం కాకపోతే, యిలాగే అసంతృప్తి పొందిన యితరులతో వివాహ తర శంసకాలు ఏర్పరచుకోవడం; ఏదీ చేతకాక పోతే కుట్రచేయడం.

తన జీవితం అసంతృప్తికరంగా ఉంటే, మరొక స్త్రీని వివాహం చేసుకుంటానని పురుషుడికి హక్కు ఉన్నప్పుడు, ఆ పరిస్థితుల్లోనే మరొక పురుషుణ్ణి పెళ్లి చేసుకుంటానని స్త్రీకి కూడా హక్కు ఉంటుంది. అప్పుడు బహుభార్యత్వం అన్యాయంగా ఉండేది కాదు. కాని స్వామిత్వం కారణంగా ఏర్పడే స్త్రీ శిల సంరక్షణ వల్ల హిందూ వివాహం అవిభేద్యమయినందు వల్ల, అది సాధ్యం కాదు. ఆ అవకాశమే ఉంటే బహుభార్యత్వం అంత అమలులో ఉండేది, బహుభార్యత్వం అంత అమలులో ఉండేది.

వివాహ జీవితం అసంతృప్తికరమై గృహ సమస్యలు ఏర్పడతాయి, మాంసాంతరంగా బహు భార్యత్వాన్ని హిందూ భార్యత్వం అంగీకరించారు. ఇతర మతాలను నిషేధించారు.

సాధారణంగా భార్య పుండగా మరొక భార్యను చేసుకున్న వారిని యీ క్రింది విధంగా విభజించవచ్చు.

- (1) మొదటి భార్య వల్ల సంతతి లేక మరొక భార్యను చేసుకున్న వారు.
- (2) చిన్నతనంలో వివాహం అయి, పెద్ద వారయిన తరువాత, తమ వివాహ జీవితం సంతృప్తి కరంగా ఉండకపోతే, మరొకరిని, వివాహం చేసుకున్న వారు.
- (3) దీర్ఘ వ్యాధుల వల్ల, ఇతర ప్రమాదాల వల్ల, భార్య గృహ విధులను నిర్వహించలేకపోతే, ఆమె సంరక్షణకు, పిల్లల సంరక్షణకు మరొకరిని వివాహం చేసుకున్న వారు.
- (4) కృశించారం, అవిధేయత, మొదలయిన తప్పులు భార్య చేసినప్పుడు, ఆమెను విస్మరించి మరొకరిని చేసుకున్న వారు.
- (5) శిశువులను ఆస్తిలేదనో, మామగారు యిస్తానన్న కట్నం యివ్వలేదనో, తదితర అధిక సాంఘిక కారణాల వల్లనో, పునర్వివాహం చేసుకున్న వారు.
- (6) తత్కాలిక దౌర్బల్యం వల్ల తనకు తలబడిన సంసారిల్లల్ని పాడు చేసి, అందుకే అల్లరి, గర్భవత్సరాలు కాగా, విధి లేక ఆ పిల్లల్ని వివాహం చేసుకున్న వారు.
- (7) భార్యలు, సంసారం అంటే వైముఖ్యులు, ఆమె జాత్యాంగాలలో వైపరీత్యాలూ, అసంతృప్తి ప్రకృతి, మొదలైన ప్రకృతి వైపరీత్యాల వల్ల ఆమె వల్ల గుళిం లేక పునర్వివాహం చేసుకున్న వారు.
- (8) మొదటి భార్యలో ఏలోపమా లేక పోయినా, సరదా కో, దరా కో, కుటుంబా చారా న్ను సరిగ్గా, ఇతిరీతిలను వివాహం చేసుకున్న వారు.

ఈ పై పరిస్థితుల్ని పరిశీలిస్తే, ద్వితీయ వివాహం, కొన్ని కుటుంబ సమస్యల పూర్తికై ఏకైక సాధన మనినట్టి, అదే మరికొన్ని పరిస్థితుల్లో స్త్రీత్వం విషయంలోనూ, పత్నీత్వం విషయంలోనూ అక్షంతరమయిన అత్యాచార మని దోషితకమవుతుంది. ఈ పరిస్థితుల్ని క్రమంగానూ, విభులంగానూ చిహ్నిస్తాము.

మొదటి భార్య వల్ల సంతానం లేకపోవడం తీసుకోండి. వంశ వ్యాపన, జీవకోటికి సహజమైన గుణం. పిల్లల మీద కాంక్ష పురుషులకెంతో ప్రేమకూ అంటే! పురుషులలో పితృవాంఛ కంటే స్త్రీలలో మాతృత్వవాంఛ బలవత్తరమైందికాదా!

కాని, యీ సంతానవాంఛ, కొన్ని పరిస్థితుల్లో కేవలం సహజగుణాలను సుసరించే వుంటుంది. కాగా ఆ పై పున్నప్పుడు, అది ఎవరికీ

సంక్రమింపజేయాలనేది పెద్ద సమస్య. కొందరు హిందువులలో పున్నా మనరకీతి కూడా వుంది.

స్త్రీకి సంతానం కలగకపోవటం, స్త్రీలో లోపం వల్లనా, పురుషుడిలో లోపం వల్లనా, అంటే, శారీరకమయిన లోటు ఉభయుల్లోనూ వుండవచ్చును. ఉభయుల్లోనూ లోటు లేక పోయినా, ఒక వయస్సున చేస్తూకా సంతానం కలగకపోవచ్చును. ఇక్కడ జంతువులకీ, మానవులకూ భేదం.

తీవ్రమయిన జాత్యాక్షరణ లేకపోతే, పటుత్వ మయిన జీవాణువులు, పుట్టనని, జాత్యాక్షరణ ప్రక్షాళన అభిప్రాయం. భార్య భర్తల మధ్య యీ అక్షరణ లేకపోవటం, ప్రతిసంయోగం, సంతానానికి హేతువు కాకపోవడానికి కొంత వరకు కారణం కావచ్చును. అందుకే ఒక భార్య వల్ల సంతానాన్ని పొందిన పురుషులు, ఉంపుడు కత్తెల వల్లనో, పెండ్ల భార్యల వల్లనో, సంతానాన్ని పొందిన సాధ్యమవుతోంది.

ఏమయినా, సంతానం లేని లోపం, శిశువు ముందికాదు. ఆ కారణం చేత పురుషుడు పునర్వివాహం చేసుకుంటే, స్త్రీ తీరని అపరాధం చేసినవాడవుతాడు. అందుకు, ఆ స్త్రీ అతనితో తన వివాహాన్ని రద్ద చేసుకుని, భరణం తీసుకొంటానని, మరొక వివాహం చేసుకుంటానని హక్కు కలిగివుంటాది. కాని సంతానం అపేక్షించి, మరొక స్త్రీ వల్ల సంతానం పొందుతూ మన పురుషుడికి పునర్వివాహ హక్కు లేకుండా కాపించడం దౌర్జన్యం. ఇందువల్ల ఆ స్త్రీ కేమీ గుళిం లేదు. గొడవలు వని భర్త, అతని వారూ నిత్యం హింసించడం తప్ప వేరే దేమీ ప్రయోజనం లేదు.

ఇక చిన్నతనంలో వివాహ మయిన వారి మాట ఆలోచిద్దాము. ఎవరో చేసిన ఏర్పాట్లు, ఎవరో పాలించడం సాధ్యం కాదు. హిందూ వివాహం పద్ధతి ప్రామాణ్యం వంటిది. అందులో ప్రవేశించడానికి మనకు తెలుసుకు గాని బయట బడడానికి మార్గం తెలియదు. ఇద్దరు వయస్కులు పరస్పరం అర్థం చేసుకుని, వివాహం చేసుకుంటే, “బుద్ధిశాలిని మీరు చేసుకున్నారు. జన్మంతా అనుభవించాల్సిందే” నంటే కొంత గాకపోతే కొంతయినా న్యాయం వుంది. ఎప్పుడో ముక్కుపచ్చలారని నాడూ, తిల్లి దండ్రులూ, తమ మోజులు తీర్చుకోవడానికి, తమ వారికి చేసిన వాగ్దానాలు చెల్లించడానికి యీ వివాహమాపంలోకి తోస్తే, వారు పెద్ద వాడై యీ వివాహంతో తృప్తి లేక, మరొకరిని చేసుకున్నారు. ఇలా అసంతృప్తి కలిగిన స్త్రీలు వేస వేలు న్నారు. వారు పునర్వివాహ హక్కు లేక బాధ పడతూన్నారు. పునర్వివాహం కొంత భౌతిక సౌందర్యమే, అపారమయిన ధన సంపదో, వుంటే కాని ఆందరికీ సాధ్యం కాదు. ఈ సందర్భంలో గమనించ వలసిందేమిటంటే, ఇలా భార్య పున్న వారికే వివాహం చేసుకొన్న స్త్రీలలో చాలా మంది విద్యాధికులూ, వయస్కులూ ఆయి ఉంటుంటేమి వివాహానికి యితరత్రా అవకాశాలుండే, వారు యీ పెండ్లికం పెళ్లికీ వప్పుకొన్నారు. ఎందుచేత? విపరీతమయిన ప్రేమతో వారు అంధులై వుంటారు. లేదా, ఈ పురుషులకు, పెండ్ల భార్యలుగా వుండడం, మరొకరికి ఏకైక భార్యలుగా వుంటుంటే లాభ దాయకమై వుంటాది. ఏమయినా, స్త్రీ తన వలచిన పురుషుణ్ణి వదలదు. ఏకగామిత్వం శాసనరీత్యా అమలులోవున్న విదేశాల్లో, విపరీతంగా ప్రేమించి, వివాహం కాకపోతే, జన్మంతా, “అవివాహిత స్త్రీ హితులు”గా వున్న వారిందో వున్నారు. ఆ విధంగా ప్రేమాంధులయిన వారిని, విశిషోకులనో, మరొకరిని చేసుకోకుండానో నిర్బంధిస్తే, వారు పరస్పరం ద్వేషించు కోవడం తప్ప దేమీ ప్రయోజనం వుండదు. ఈ స్థితిలోవున్న అనేక మంది విద్యావతులైన స్త్రీలు భర్తల్ని యిది వరకే వదలిపెట్టి, వేరే వ్యక్తులతో జీవిస్తూ, ఏకాంత జీవితాలు గడుపుతున్నారు. వారు, “ఏ నష్టపరిహారనూ వద్దు. పునర్వివాహా న్యేచ్ఛి యిస్తే చాలు” అని ప్రార్థిస్తున్నారు.

నిజంగా, యీ టిల్లు కౌశల్యరూపు గారు ప్రతిపాదించడానికి కారణం యిటువంటి పునర్వివాహాలే అయి వుంటుంది. ఇటువంటి

వివాహాలు, 20 వ శతాబ్ద ప్రారంభం నుండి చాలా జరిగినవి. ఇంకా జరుగుతున్నవి.

ఈ సమస్య చాలా నిష్పాక్షిక దృష్టితో చూడేసేగానీ అర్థం కానిది. సమకాలీనులైన కొందరి జీవితాల్ని యిక్కడ వుద్దహరిస్తాను. ఒక తల్లి, తన తండ్రి మరణ కాలంలో, ఆమె యి కుడైన, తన తమ్ముడికి తన ఆఖరు కూతుర్నిచ్చి పెళ్లిచేస్తానని వాగ్దానం చేసింది. అతణ్ణి ఆవిడ పెంచి, శారదా పిల్లల కాలంలో, తన ఆఖరు కూతుర్నిచ్చి పెళ్లి చేసింది. అప్పుడు, అతని వయస్సు 14 సంవత్సరాలు; ఆ పిల్లకు 8 సంవత్సరాలు. ఆ పిల్ల పెద్దని యేర్పించి గాని, చావగొట్టి చేశారు. కాలం గడిచింది. అతను 5 వ భార్య పిల్ల చదువు మానేశాడు. చూడడానికి గూడా అందమైన రంగా తయారై నాడు. ఆ పిల్ల ఆనాటికానాడు చుగుగుగా, ఆ న్న గారి సంరక్షణలో వుండి చదివి చివరకు, విద్యావతియై ప్రభుత్వోద్యోగంలో ప్రవేశించింది. భర్త గర్వం పోలేదు. తల్లి తెదిరిస్తే అత్యంతా చేసుకొంటానని అతనితో కాపరం చేయడం నంది. భర్త యే పురుషులకు లేక, అక్కడ యిక్కడ తిగుతున్నాడు. ఇంతలో యీ విద్యా సౌందర్య ములున్న యువతిని మరొక విద్యాధికుడు గాథంగా ప్రేమించాడు. కాని వాళ్లు పెళ్లి చేసుకుంటానని హిందూ ప్రకారం కోలుకోకు. వారిద్దరూ భార్య భర్తల్లాగే జీవనం చేస్తున్నారు. పిల్లల్ని కూడా కన్నాడు. సంస్కరణలైన కారణం చేత వారిని సంఘం ఆట్రే హింసించ లేకపోయింది. వారికి యీ టిల్లు సహకరించదు. నిజంగా విదాకులు వారికి కావాలి. ఆ భర్త అభియోగం తెస్తేనే గాని యీ టిల్లు ప్రకారం చిర్య నడవదు. అతను చే తీసుకోడు. ఆమె, యావత్తనం వుంపుడు కత్తెగానే వుంటాది.

ఈ పరిస్థితుల్లోనే మరొక టిల్లు కూడా వివాహం అయింది. ఆమె యిలాగే జీవితం గడుపుతోంది. ఆమె రూపసికాదుగాని విద్యావతి. ఆమెను పెళ్లి చేసుకుంటానని సిద్ధపడ్డ యువకులున్నారు. కాని వారి కాకుండా. ఆమె భర్త, పెండ్లి పెళ్లి చేసుకున్నాడు. కాని, యీమెను విడచి పెట్టడు. అప్పుడప్పుడు వచ్చి అల్లరి చేసి పోతూ వుంటాడు. అటువంటివారు మన సంఘంలో వేసవేలున్నారు. వారిని కుట్రలని లోకం నిందిస్తుంది.

మరొక యువకుడికి శారదా పిల్లల కాలంలోనే, మేనమామ కూతుర్నిచ్చి ఒకసంతంగా వివాహం చేశారు. చేసుకోకపోతే చదువు చెప్పించిన తండ్రి బెదిరించాడు. ఆమెకు కలవరంలో అతను పెళ్లిచేసుకొన్నాడు. కొన్నాళ్ళయింది. అతను చాలా అందమయిన వాడు. చాలా డబ్బుకూడా గడించాడు. అతనిని, ఓయే ప్యాషయి ఒక చిచ్చిండ్రి లాంటి పిల్ల గాథంగా ప్రేమించింది. వారు వివాహం చేసుకున్నారు. ఆదిగా ఉభయుల బంధువులు గర్వించేవారు. మొదటి భార్య గోలపెట్టింది. అవసరమైతే, వివాహం మాన్పాముగాని, విడిపోమని వారిద్దరూ ఢిల్లీకి వెళ్లారు. అతని యువ తిని పెళ్లి చేసుకున్నాడు. ఉభయుల్ని పోషిస్తున్నాడు. ఉభయులతోనూ జీవిస్తున్నాడు. ఆ పెండ్లి పిల్లమీద అతనికి ప్రేమ జూస్తే. ఇది మొదటి భార్యకు కంటకం. ఆ మొదటి భార్యకూ యీ టిల్లు వల్ల ప్రయోజనం వుండదు.

అయితే యీ పురుషులూ, యీ స్త్రీలూ, దుర్మార్గులూ శిష్టులూ లేనా? వివాహ విచ్ఛేదం, స్వేచ్ఛగా చేసుకుంటే పరిస్థితులు లుంటేనే గాని యీ జీవితాలకు ముడిలేదు. వారి వివాహాలు యిదివరకే భగ్గుమయినవి. ఈ మాదిరి వారు యీ టిల్లు వల్ల యే సహకారం పొందరు.

పునర్వివాహం చేసుకున్న, భర్త లందరికీ తమ మొదటి భార్యల్ని హింసించాలనే దురుద్దేశం యేంత మాత్రమూ లేదు. వారందరూ సహృదయులయిన మానవులు, కిలుంటే తమ భార్యలకు విడాకు లివ్వడానికి గానీ, నష్టపరిహారం యివ్వడానికిగానీ వారికి ఏ అభ్యంతరమూ లేదు. కుమారులూ, ఉన్నాదమో తెచ్చుకొంటే తప్ప వారికి యీ టిల్లు వల్ల ముడిలేదు.

అంతేకాదు, ఇటువంటి సందర్భంలో విడాకులు పుచ్చుకోవడంతో హిందూ స్త్రీ

కష్టాలు తీరవు. ఆమెకు మళ్ళీ వివాహం అయిపోతే, ముక్తి, గౌరవం, క్షేమం. ఇటువంటి స్త్రీలకు, యితర తాపతుల భర్తలు మళ్ళీ లభించడం కష్టం. అటువంటి భగ్గుజీవులు, హృదయం లేని పురుషుల వ్యభిచారానికి బలి కావడంతప్ప మాంసాంతరం వుండదు. యీ విధమయిన సంస్కారం వచ్చేముందు యిటువంటి స్త్రీల విషయంలో సంఘీయుల మనఃప్రవృత్తి మారాలి. ఆ మాగ్గురాకపోతే, స్త్రీల స్థితి దుర్భరమౌతుంది. అందుకని కొందరు స్త్రీలు వివాహ విచ్ఛేదకు కోరకుండా జీవితాలు గడుపుకో గోరవచ్చును.

ఒక్కొక్కప్పుడు స్త్రీ తన ప్రేమవల్ల, భర్త గుళింబి ఆసింది, యీ ద్వితీయ వివాహానికి అంగీకరించ వచ్చును. ఇలా అనేకులు చేశారు. ఇకముందు చేస్తారు. వీరందరికీ యీ టిల్లు అటంకం కలిగిస్తుంది.

అందుకని, యితర కారణాలతో బాటు భర్త పునర్వివాహము, వివాహ విచ్ఛేదానికి నష్టపరిహారానికో కారణంగా వుంటే చిక్కు తీరేవానింది. లేకపోతే, యిట్లంటే స్త్రీ పురుషుల్ని వివాహ జీవితం నెరపమని, ప్రభుత్వం నిర్బంధించడం జరుగుతుంది. అది నాగరిక ప్రభుత్వానికి తగినవని. భార్య హక్కులు కాపాడడానికి, భర్త హక్కు తొలగించడం మార్గం కాదు.

(4) భార్యచేసే అపరాధాలు:—ఈ కాలంలో సంస్కరణలో ఒక విచిత్రాభిప్రాయ మున్నది. వారి దృష్టిలో పురుషులందరూ దుర్మార్గులూ, స్త్రీలందరూ అమృతమాగులూ. ఇది న్యాయం కాదు. దుర్మార్గులూ, సన్మార్గులూ, ఉభయులలోనూ వున్నారు. అట్లాగే, వ్యభిచారం, తిరుగుబాటు, అవిధేయ ప్రవర్తన, దొంగతనం, సంసార విధుల్ని నిర్వహించక పోవడం—యిన్నీ పురుషుల్లో యెన్ని వున్నవో స్త్రీలలోనూ అన్నీ వున్నవి.

స్వర్ణాత్మక సుప్రభాతము

జీవాత్మకము

పీచిత మానవులకు సేవచేయుటలో నేతృత్వ జీవాత్మకము సుప్రభాతములు ఉదయించును. నేటికీ, మేము మనము వారి, బలహీనులకు జీవాత్మక ప్రసాదించే జీవాత్మకము యిన్వెన్షన్ బహుమతి.

ఆయుర్వేదాత్మకము వివిధ మద్రాసు 17

భగవంతుని సాగరికదేశాలన్నింటిలోనూ, విశ్వదానికి కారణంగా వుంది. ఏది భగవంతుని ఏది 'ఉంచుకోవడం' అని ఎవరూ యిచ్చలేదు. భర్త పరస్త్రి లోలుడైతే, రక్షణ, భార్య పరపురుషాసక్త అయితే ఈ వివాహవిచ్ఛేదం చేసుకునే హక్కుం. ఇలావున్న దేశాల్లోనే, అనేకమంది కృత్రిమ సహించి వూరు కుంటున్నారు. ఇష్టం విడాకులు పుచ్చుకుంటున్నారు. ఒకరిని ఉంచుకోవడమో, ఒకరిచేత బడడమో, జరిగితే గాని విడాకులు అరం లేదు. ఉంచుకోవడంలో కొంత బాధ్యతను పురుషుడు వహిస్తున్నాడు. ఇది మంగళనూత్రంలేని తాత్కాలిక వివాహం. అందరూ పురుషులూ యింత బుద్ధిమంతులుకారు. చాలా మందిఎక్కడి కక్కడ చేతులు కడుక్కనే వారే!

వ్యభిచారం కన్నాదుస్సహమైన లోపాలు అనేకం స్త్రీలలో వుండవచ్చును. బంధుమిత్రుల యెడల అనాదరణ, దొంగతన, అమర్యాదగా ప్రవర్తించడం, నలుగురిలో భర్తకు తలవంపులు వచ్చేటట్లు ప్రవర్తించడం—ఇవన్నీ వివాహం ధగ్గుం కావడానికి కారణాలే! వీటిని భర్తగాని భార్యగాని కొంత వరకే సహించగలరు. మీరినప్పుడు విశిష్టవాదానిందే! అయితే అంత అవిధేయత, ఎంత అమర్యాద విశిష్టానికి ఉండాలంటే అది భార్యాభర్తలు మాత్రమే నిర్ణయించుకోగల విషయం. మరొకరికి అందులో ప్రమేయం లేదు.

(5) భార్య రోగగ్రస్త స్థితి :—ఇది చాలా వివాదాస్పదమయిన విషయం. మనసంఘంలో ప్రస్తుతం, సంసారాన్ని పోషించే బాధ్యత పురుషుడిమీద వుంది. అందుకని, అతను బయటికి పోయి పనిచేయాలి. గృహబాధ్యతలు అతనికి వుండరాదు. ఇంట్లో పనులు చూసుకుంటే, అన్నం వంకపెట్టడానికి అతను భార్యనే ఆధారపడాలి. శాకాహారం, వంటవాళ్లని కుంజే శక్తి అందరికీ వుండదు. మనలో నూటికి 90 మందికి యీ ఆర్థిక సంపద

లేదు. కొన్నిచోట్ల చోట్లయినా లేవు. ఆ స్థితిలో పెద్దదిక్కు ఏదయినా వుంటే, యిబ్బంది లేదు. అందరికీ అది వుండదు. ఈ స్థితిలో, భార్య, తన వర్గంలోవారిని వివాహం చేసుకోమని భర్తను ప్రార్థనల చేస్తుంది. ఎందుకంటే, అతను బయటికిపోయి ఆర్జించకపోతే తనకీ, తన పిల్లలకీకూడా తిండిలేదు. అతను యీ లోటుతో పరస్త్రిలంపటు డైతే అసలే నాశనం.

భర్త యీ స్థితిలో వుంటే స్త్రీ మరొకరిని చేసుకోవచ్చునా, అని కొందరు ప్రశ్నించవచ్చును. ఆమెకు అతనిమీద ప్రేమ లేకపోతే, తప్పకుండా విశిష్టా చేసుకోవలసిందే; ఇష్టం లేక, బలవంతంగా చాకిరీ చేస్తూ తన విసుగుతోనూ, చికాకుతోనూ అతన్ని చిత్రవధ చేయడం కంటే, విశిష్టా చేసి పోవడం యెంతో మేలు.

ఈ మధ్య భార్య అన్నం వంకపెట్టడానికి దాసీ కాదనే వాదన బయలుదేరింది. అన్నం వంకపడే జీవనానికి అవసరం. ఆ పని భార్యకాకపోతే, వంటమనిషి చెయ్యాలి; లేదా రహస్యలో లాగా, సాంఘిక భోజనశాలలు ప్రతి వూరులోనూ ఏర్పడాలి. అంతవరకు, పురుషుడు బయటికిపోయి పనిచేసి, సంసారాన్ని పోషించే యేర్పాటు పున్నంతవరకు, స్త్రీ వంటచేసి తీరాలి. పత్నీత్వంలో అది ఒక విధి. ఆ విధి నిర్వర్తించడానికి యిష్టం లేనివారు, వివాహమే చేసుకో గూడదు. భార్య యీ పిశివాదంతో ఛిద్రములయిన సంసారాలున్నవి. పెళ్లి చేసుకున్న తరువాత తిరగ బడడంకంటే ముందే, "నేను వంటమాత్రం చెయ్యను. మీ యిచ్చ మున్నే చేసుకోండి లేకపోతే లేదని చెప్పేస్తే మంచిది. సంపన్నులైనా, భార్యకూడా ఆర్జించే చోటా, యీ యేర్పాటు ముఖ్యం కాక పోవచ్చును.

భార్య రోగగ్రస్త అయినప్పుడు భర్తకు విధిగా పునర్వివాహ స్వేచ్ఛ వుండాలి. ఇన్నాళ్ళు తనను ప్రేమించి నేవించిన భార్యకు రోగం వచ్చినంత మాత్రాన విసర్జించి, భరణ మిచ్చి పాముంటానికి హృదయమున్న భర్త చస్తే అంగీకరించుడు. జీవితావసరాలను పునర్వివాహం

కంటే మార్గంలేదు భర్త వివాహాన్ని ప్రతిఘటించినా, విడాకులు పుచ్చుకున్నా ఆ స్థితిలో వున్న స్త్రీకి వచ్చే ప్రయోజనమూ, హక్కులూ ఏమీలేవు. అవసరమైతే, ఆమెకు భరణం యేర్పరచ వచ్చును. భర్త దీర్ఘవ్యాధి భార్యకు వివాహవిచ్ఛేదావకాశాన్ని కలిగించవచ్చును; అంతేగాని బహు భార్యాత్వాన్ని నిషేధించడానికి వీలులేదు.

ఆస్తి పాస్తులు తేలేదనీ, యితర ఆర్థికకారణాలవల్ల పునర్వివాహం చేసుకోవడం, నిజంగా ద్రోహం. కాని అటువంటివారు భార్యకు ఏదో లోపం ఆగోపిస్తారు. అటువంటి స్త్రీలకు పునర్వివాహ స్వేచ్ఛ యివ్వవలెనా, నష్టపరిహార మివ్వవలెనా తప్ప మార్గాంతరంలేదు.

ఇవికాక, స్త్రీ పురుషులలో ఎవరి తప్పు లేకుండా వచ్చే వైద్యక లోపాలు కొన్ని వున్నవి. అవన్నీ చర్చించడానికి యిక్కడ స్థలం చాలదు. కాని, కొందరు స్త్రీపురుషులు వారు సంసారానికి పనికిరాదు కొందరికి సంసార మంటేయేవగింపు. యిటువంటివారు చాలామంది వున్నారు. ఈ విధమయినవారికి వివాహార్థం లేవుంటుంది. కాని యిది వివాహమయిన తరువాతగాని తెలియదు. అప్పుడు వివాహవిచ్ఛేదం తప్ప మార్గంలేదు. ఈ రహస్యాలు కోర్టులో ఏకగుఘటపెట్టడం సాధ్యంకాదు. ఈ లోపాలుంటే వివాహం ధగ్గుం అయి తీగుతుంది.

ఏమయినా భార్యాభర్తలకు మధ్య గాఢానురాగం వుంటే, ఏ లోపమనా కనుపించదు. అది లేదా, అన్నీ లోపాలుగానే కనిపిస్తాయి. కొన్ని లోపాలు మానవుల బుద్ధికి గోచరించేవి; కొన్ని భార్యాభర్తలకుమాత్రమే తెలిసేవి. ఏ శాసనం ఎల్లా చేసినా, వివాహవిచ్ఛేదానికి పరిష్కార మయిన స్వేచ్ఛ స్త్రీపురుషులకు వుంటేనేగాని, ఏ పత్నీత్వం శాసనరూపంగా సాధ్యంకాదు. అల్లా చేస్తే, వ్యభిచార మితిమీరిపోతుంది.

ఈ శాసనం బహుభార్యానిగోధకశాసనం అనడంకంటే, వివాహవిచ్ఛేదకశాసనమే అని. అందులో భర్త బహు భార్యాత్వం, విడాకులు పుచ్చుకుంటానికి ఒక కారణంగా వుంటే

తీరిపోతుంది. కొన్ని పరిస్థితుల్లో ద్వితీయ వివాహం కావూడదు. ఏపరిస్థితుల్లో నయినా భర్త పునర్వివాహం స్త్రీ సహించకపోతే, నష్టపరిహారం పొంది విడిపోవచ్చును. లేదా విడాకులు తీసుకుని పునర్వివాహం చేసుకోవచ్చును. అంతేకాని యిష్టంలేని భర్తను "నువ్వు నాతో వుండాలి. పెళ్లి చేసుకుంటానికి వీలులేదు" అని శాసనరూపంగా బలవంతం చేస్తే "స్త్రీకి వచ్చే హక్కు లే మీ లేవు. ఒక స్త్రీని ఒక పురుషుణ్ణి అల్లా నిర్బంధిస్తే వారు అనునయం నేగుకుంటా రనుకోవడం పొరబాటు.

నిజంగా యీ విషయం "వైవిస్" తీసుకుని గాని నిర్ణయించరానిది. "నెలెట్టు కమిటీ" వారు, అపారంగా యీ విషయాన్ని గురించి అనేకుల సాక్ష్యం తీసుకుని మరీ నిర్ణయానికి వస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రతియొక్క చేలో బడటగా బహు భార్యాత్వం నిషేధిస్తే సంఘానికి జరిగే కీడు అంతా యింతా కాదు.

నెరిసిన మెట్టుకల బెషవము

రంగు పూయనక్కరలేదు అముర్షదచిత్తు. తెల్లని రంగు మార్చి కాళ్ళతము వంట్రక లకు నలుపు విచ్చును. గుణం కానిదో, దబ్బు వావనుచేయబడుతు. తెలుపు కొంచెమై యుండిన దూ 2-8-0 మధ్యరకమై యుండిన దూ 3-8-0 పూర్తిగా యుండిన దూ 5-0-0.

గమనింపు:-ఇది మెడదుకు కంటికి మంచి పోషణ విచ్చు బెషవము.

Kesh Ranjan Aushadhalaya, M. 63, P.O. Ranigani (Burdwan.)

హాం పింటింగు పాకెట్ ప్రెస్సు

పేద, ఆగ్రెసు, ఉత్తర, కరవ, అ.ప్రోగ్రాములు దీని సహాయంతో అచ్చు పేరుకొనవచ్చును. ప్రతి ఇంట్లో వుండవలెను. ఖరీదు నెం. 4 రు 2/-; నెం. 5 రు 2/8/-; స్పెషల్ రు 3/- (ప్రేషనరు రు 3/8/-; ప్యాకింగు పోస్టేజీ 14 అణాలు. ప్రతి ఆర్డరుతో ఒక ప్యాప్లీ బొమ్మల చేతిగడియారం, ఒకరైటు, ఉచితం.

VICTORIA WATCH CO., (V.) Post Box No. 12216, Calcutta

హింద సిల్కు

దీపావళికి తాజా సరుకులు
ప్యాక్టరీనుంచి నేరుగా వచ్చియున్నవి

అద్దకపు సిల్కు చీరలు, దుస్తులగుడ్డలు, ఆకర్షణీయమైన, వెలిసి పోనిరంగులలో సరిక్రొత్త డిజైన్లు కలవి.

కొల్లేగల్ మైసూరు సిల్కుతో చేయబడినవి. బెంగాల్ సిల్కు కన్న చాల ప్రశస్తమైనవి.

హిందుస్తాన్ ఫాబ్రిక్స్,

246, పూనమల్లే హైరోడ్డు, పెరియమెట్, మద్రాసు 3.

హెడ్డాపీసు అండ్ ప్యాక్టరీ : గుడియాత్తం

నారాయణ భట్టు

(6 వ పేజీ తరువాయి)

చున్నట్లు మధ్యమధ్య కొన్ని సానములలో సరి చూచుకొనుచుండును. విద్యార్థి సౌకర్యములు సార్వభౌమ కల్పించినచో సార్వభౌమ రాజదండమునకు వాక్రమమును, తీవ్రప్రమాదములకు సార్వభౌమనిక శూలారోపణము సామాన్యశిక్ష.

సార్వభౌమలవెంట భారములు చేర్చుటకు సేవకు లెందరో ఉండురు. అవసరమగుచుండు చిల్లర వస్తువులు విక్రయించుటకు వర్తకులుండురు. ఇంతేకాదు. యాత్రికుల విశోధకము అన్ని రకములవారునందు చేరెడివారు. సార్వభౌమ ని సంపన్నుల ధనము సుఖముగా హరించుట కెంద రేని చుట్టుప్రక్కల గ్రామములనుండి చేరుచుం డురు. చోరుల బాధ లేకుండుటకు సార్వభౌమ డెన్నియోని భద్రకార్యములు చేయుచుండెను.

అట్టి యాసార్వభౌమతో గలిసి సోమదేవియు కుపమయు వారి సేవకులతో మధ్యాహ్నమునకు చెరుకూరు చేరిరి. అది పెద్దగ్రామము. అందులో నిత్యాగ్నిహోత్రులై వేదవిదులగు బ్రాహ్మణుల వేయి గడపగలదు. వారిలో పలువురు అగ్నిష్టో మాదిగా మహాగ్నిచయనాంతక్రతువు లొనర్చిన వారు. అప్పుడు ఆ గ్రామములోని సోమయాజి యొక్కడు ఆహార్యము మను మహాగ్నిచయనము చేయుచున్నాడని సోమదేవికి తెలిసినది. ఆమె కర్ణాటదేశములో నున్నపుడు యజ్ఞములు చూచి యెరుగడు. దక్షిణయాత్రలు చేయు చున్నప్పుటినుండియు, దారిలో నెన్నియో యజ్ఞకర్మలు కన్నులపండువుగా చూచినది. ఆమె పుట్టింటివారి కుటుంబములో మూడు తరముల క్రిందటి పురుషుడు అగ్నిష్టోమము చేసెను. అప్పటినుండి యా కుటుంబములో సోమదేవి పేరు వచ్చుచుండెను. ఆమె మెట్టిన యింట గూడ మూడవ పురుషుడు కంచెన సోమయాజి అగ్నిష్టోమము చేసినవాడు. ఆమెకు తన నామము సార్వభౌమ చేసికొనవలెనను తీవ్రవాంఛ కలదు.

ఆమె యజ్ఞము సంగతి వినగానే మాతము దీసికొని యజ్ఞశాలను జూడ నేగెను. అప్పుడే రుద్రదేవతాకమైన మంత్రములతో త్రిసహస్ర సంఖ్యకల ఘోకలు శ్రేణికారముగా స్థాపించి, అహవనీయకుండును కల్పించుట పూర్తియైనది. వెంటనే రుద్రరూపముగా మహాగ్ని యక్కడ నావిర్భవించునట. ఆ రుద్రుడు క్రొత్తగా జన్మించిన గోవత్సమువలె అకలితోనుండి భాగ ధేయము వెంటనే కావలెనని కోరునట. అత్యవధానముగా అజాతీయతో శతరుద్రీయముతో ఆరు హోమములు చేయుదురు. అవి యన్నియు వంశము ధరించి యేకధారగా చేయవలెను. ముందగవర్గము మూడు హోమములు చేసెను. ఆ పిమ్మట యజమానియే మూడు హోమములు చేయును.

సోమదేవి చూడబోవునప్పటికి సరిగా రుద్రా విర్భావ మయ్యెను. ఆమెకు దేహమానందముతో పులకరించెను. ఆమెకు పుత్రోత్పత్తి కాలేదు. ఈ సోమయాజికి ఋత్విక్కులు రుద్రోత్పత్తి మంత్రములతో కల్పించిరి! విచారించగా నాయ జమాని గోత్రముకూడ తమగోత్రమే—వారితన గోత్రము! వెంటనే యామె మూడువందల యేబదివరహాలు యజ్ఞభిక్షగా దక్షిణార్ధ మర్పించెను. ఆ పూట నామ కుమార్తెతో సేవకులతో యజ్ఞేశ్వరప్రసాదమే భుజించెను.

తన పూర్వులు ఎన్నడో నివసించిన వేంగి రాజ్యములో మరల ప్రవేశించిన తర్వాత ప్రథమ యజ్ఞశాల-దర్శనముననే రుద్రావిర్భావ ముగట యామె కంఠయు కథనూచిన విని పొడ కట్టినది. ఆ సాయంత్రమునకు వారుసురక్షితముగా ధనదుక్రాలుచేరిరి. అది వెలనాటికి ముఖ్యపట్టణము. అక్కడ రాజరాజ సాయంత్రముండలేకగరు డగు నాణ్యదేవు డగు వెలనాటి చోడుడుపాలించుచుండెను. అత డప్పుడు రాజమహేంద్ర పట్టణమున రాజదర్శనార్థమేగియున్నట్లు తెలియ వచ్చెను.

ధనదుక్రాలులో అష్టతరశతసంఖ్యాకము లగు శివాయతనము లేకప్రదేశమున గలవు. ఆ

యాలయము లన్నిట నభిషేక మేకకాలముననే జరుగును. పదకొండు మారులును పదునొకండు ద్రవ్యములతో నా యభిషేకము చేయుదురు. అభిషేకసమయమున నన్ని దేవాలయములలోని తీర్థము కలిసి చిన్న సెలయేటి ప్రవాహము నను కరించెను. ద్రవ్యభేదమును బట్టి యా సెలయేరు రూప భేదము పొందుచుండును. సోమదేవి యారాత్రి శివదర్శనము చేయుటకు బోవునప్పటికి నాలస్య మయ్యెను. ఆ యాలయ ముల మహావైభవము చూడగనే యామెకు మరునాడుదయ మచ్చటనే యుండి, రుద్రాభిషేకము చేయింప నెంచినది. ఆ సంగతి సార్వభౌమ భటులకు తెలియజేసినది.

మరునాడు చైత్రమధ్యత్రయోదశి. ఆనాడెమె విడిచినుండి దేవాలయమునకు బయలుదేరబోవు చుండగా, గంగిరెడ్లు తీసికొని గంగిరెడ్లులవా రెదురైరి. వారు గంగిరెడ్లను చిత్రవర్ణములుగల గంతలతోడను పూసలపేరులతోడను చుక్కగా నలంకరించిరి. వారును ఆకరించు రంగుల అంగీలును, తలచీరలును ధరించిరి. వారు వీరణము వేయుచు విశోదములుచేసి సోమదేవిని, కుపమను మెప్పించిరి. సోమదేవి వారికి పాత పట్టుచీర యిప్పించగా దండములు పెట్టుచు వెలిపోయిరి.

అభిషేక సమయమున ధనదుక్రాలులోని దేవ శముల వైభవము ధనదుక్రమునే స్మరణకు తెచ్చును. అన్ని దేవాలయములనుగల దీపస్తంభముల వెండిమండల యాకారములు కుపమదృష్టిని మిక్కిలి యాకరించెను.

వారు అభిషేకానంతరము భోజనాదిక మొనర్చి, ఆ పిట కొంచెమునేపు విశ్రాంతి తీసికొని, వెంటనే బయలుదేరిరి. శీఘ్రకాలముననే వారికి పొన్నపల్లి యగ్రహారము కన్నులపండు వయ్యెను. అస్తమయమునకు గడియప్రాద్దు ఉండగానే వారు భట్టిప్రోలు చేరిరి.

భట్టిప్రోలు అంతకు పూర్వము మహాపట్టణమై యుండెను గాని, అందున్న సంఘారామముతో పాటు పట్టణమునకు జీర్ణదశ ప్రారంభించెను. ఆ సంఘారామమున మహావైభవ మొకటియు గెండు సామాన్యవైభవములను గలవు. మహావైభవములో తథాగతుని దేహధాతువు పదిలముగా నున్నందున బాధుల కది పుణ్యక్షేత్రము. అందున్నది బుద్ధుని శిల్యమని ప్రతీతి. ఆ ధాతుగర్భము చుట్టను పెద్దసంఘారామము కలదు. ఆ యావరణ మంతయు బలపురాలపై చెక్కిన అద్భుతశిల్పములతో లోచనాకర్షకముగా నుండెను. సాగము వెళ్లు మార్గానికి సమీపముననే యొక ప్రక్క నది యుండెను.

సార్వభౌమ మోటుపల్లిలో బయలుదేరనప్పు డంతపెద్దది కాదు. ధనదుక్రాలుకు చేరినపిమ్మట నది విస్తారమయ్యెను. అచ్చటనుండియు భట్టిప్రోలువరకును జనపదములతో సంక్లిష్టముగు ప్రదేశమైనందున అడుగడుగునకు నూతన యాత్రికులు చేరుచుండిరి. సార్వభౌమ తన తన మీ రితి బెరిగిపోవుచుండెను.

భట్టిప్రోలు సంఘారామము దర్శించుటకు నువర్ణదీప్యమనుండి మోటు పల్లికేవున వచ్చిన జాధయాత్రికు లా సార్వభౌమో పలువురుంకిరి. వారందరు భట్టిప్రోలులో నాగిపోయిరి. అంతకు ముందక్కడికి వచ్చితమ సేవలు పూర్తిచేసికొనిన భక్తు లెందరో మరల నా సార్వభౌమో చేరిరి.

భట్టిప్రోలు క్రొత్తము దూరములో వెల్లటూరున్నది. అక్కడ కృష్ణవేణినది నా సార్వభౌమ తరించవలెను. వెల్లటూలో సార్వభౌమోని మనుష్యులందరను సరిగా వచ్చిగదియు, లేనిదియు పరీక్షించురు. అవలియొడ్డుకు చేరినపిమ్మట శ్రీకాకుళ క్షేత్రములో మరల నొకమార్గటి పరీక్ష చేయుదురు.

వెల్లటూరులో నప్పు డొక వాజపేయము జరుగుచున్న దనియు మరునాడే అవబృధ సన్నాసము జరుగు ననియు సోమదేవికి తెలియ వచ్చెను. ఆరాత్రి యా వాజపేయమును దర్శించి, మరునాడు అవబృధోదకము శిరస్సున తానును కుమార్తెయు ధరించి పవిత్రత సొందవచ్చు నని యువ్విశ్వాసుచు సంఘారామము వంకనైన

జూడక యందలమును సాగనిమ్మని బోయాలకు చెప్పెను.

శరీరకష్టము చేయుచున్న యా బోయాలు విశ్రాంతి తీసికొననిది కదలలే మనిరి. విశ్రాంతి యనగా, వారి భౌషలో మధ్యపానము. ఆ ప్రాంత మంతయు తాటిచెట్లమయము. ఆ చుట్టుప్రక్కల తాటికల్లు రుచి తద్విదులలో పేరు మోగిపోయినది. సోమదేవి సేవకులు బోయాలు నాసుర త్రాగకుండు జేయలేకపోయిరి.

ఇట్లు సోమదేవి కుపమల పల్లకి దిండిసి, బోయాలు విశ్రాంతి దీసికొనుచుండగా నాయుదయము సోమదేవి విడిచియందు విశోదము చూపిన గంగిరెడ్లుల జట్టు అక్కడ విశోదము చూపుచు కనిపించెను. అప్పుడా గంగిరెడ్లుల నాయకుడు అన్నిటిలో పెద్దగంగిరెడ్డుపై సోమదేవి యిచ్చిన పట్టువస్త్రము కప్పి యాడించుచుండెను. వా డా యందలమును చూచినంతనే ఒక్కపరుగున ఆ ఎద్దును అందలము ముందుకు తీసికొనివచ్చి సోమదేవికి మొక్కించెను.

“అమ్మగారికి దండంబెట్టా బసవా, బసవా, బసవా! పట్టుకాలువను కట్టి కులికెదవు బసవా, బసవా, బసవా! ఆ పట్టుకోక యీ అమ్మగారిదే బసవా, బసవా, బసవా! ఈ నైపుల లే దింతటి వితరణ బసవా, బసవా, బసవా! పులి నీ మెడ ఎట్లు పట్టెరా బసవా, బసవా, బసవా!

వెంటనే ఆ గంగిరెడ్డు హుమ్ముని ఆ గంగిరెడ్డు నాయకుని మీదికి రంకెలు వేయుచు దుమికి అతని మెడ వండ్లతో పట్టుకొని యట్లే సోమదేవివద్దకు వానిని నడిపించుకొనివచ్చి చూపి మెడ వదలెను. కుపమ భయపడసాగెను; గాని సోమదేవి చిరునవ్వుతో దాని నను నయించెను.

“కల్యాణములో కడియా లేవర బసవా, బసవా, బసవా!”

ఆ గంగిరెడ్డు తల వంచి తన కాలికున్న వెండి కడియములు నిశ్చించెను.

“మాన్యభేటమున మాలిక లేవర బసవా, బసవా, బసవా!”

అది తన శిరస్సునకు కంఠమునను గల పూసల పేగు ఊగునట్లుగా తలపైకి క్రిందికి నాడించుచు చూపెను.

పుట్టిల్లంటే పుట్టెడు వేడుక బసవా, బసవా, బసవా! అమ్మగారి కిక నడ్డం రాకుర బసవా, బసవా, బసవా! అమ్మగారి కొక దణ్ణం బెట్టర బసవా, బసవా, బసవా!

ఈ విధముగా నాడించగా సోమదేవి పించి యా గంగిరెడ్డుపై మరియొక వస్త్ర కప్పించెను. ఇంతలో బోయాలు ద్వీపదీకృత్యాసముతో అందలము ఎత్తుకొని బయలదేరిరి. సేవకులు అత్యున్నత లభికోహింఖిరి. కంచరమును సాగిపోవుచుండెను.

వెల్లటూరుకు సగము గూరము పోయిరి. పైన చంద్రుడు చల్లని వెంచుండెను, దూరమున వెల్లటూరు యజ్ఞధామమును కానవచ్చుచు. శమున దట్టముగా చెట్లు కలవు. అప్పులవలె ప్రకాశించుచు పురాతనము పట్టవృక్షము కలదు. అక్కడ చిత్రమౌ దొంగతనములు జరుగుచుండెడి వను ప్రాయుండెడిది! అందువలన దానికి దొంగలమ్మ యని యన్వర్థనామము వచ్చెను. రాత్రుల చీకటిపడినపిమ్మట ఎక్కువ పదిలముగా గా దొంగలమర్రిని దాటెడివారు.

సోమదేవి యందల మచ్చటికి వచ్చునప్పటికి చీకటిపడినది. వెన్నెల యున్నను మార్గమును కప్పిచేసిన యా చెట్ల సందులనుండి చంద్రకాంత కనిపింపకుండెను. కంచరము వెనుకపడిపోయిన చిత్రముగా సార్వభౌమోని జనమును మం వెనుకల గొంచె మెప్పెమిరి.

వారా ముద్రవద్దకు వచ్చునప్పటికి దొ ముర్రోనుండి అశక్తికముగా పిశాచ కేకలు వినవయ్యెను. ఒక్కసారిగా నా ముర్రీ యూడలనుండి పిశాచముల తండము వికృతభయం కరవేషములతో క్రిందికి లంఘించి ప్రతుటికాలములో నందలమును చుట్టుముట్టెను. బోయా లందరు భయభ్రాంతులై అందల మక్కడ పడవై చి ఎవరికి తోచిన త్రోవను వారు పోరి పోయిరి. రెండువెలనున్న సేవకు లిద్దరును ఆపిశాచములు గడలతో మోదగా వారు గుర్రములనుండి పడిపోయిరి.

అది చూచి సోమదేవియు, కుప మార్కపోయిరి. వారున్న యందలము నచములు మోరికొనుచు శీఘ్రగమనముతో డికో పోయెను.

సార్వభౌమో వెనుక నున్నవారు శలల నప్పటికి అందలము జూడలేను. తలవూద దెబ్బలకు స్పృహ తప్పి సేవకు లిద్దరు యుండిరి. సార్వభౌమోలు రాజోద్యోగము డికి చేరి యా సేవకులను సమస్తవస్త్రుల రమును తేమముగా వెల్లటూరులో మను విడిదికి చేర్చించిరి. వైద్యులు చికిత్స చేయుచుండిరి. కాని వారి కెప్పుడూ రాలేదు.

ఆనాడే రాజమహేంద్రపుర బాణాతుడై నన్ని నాగాయభట్టు మందిరములో చికిత్స పొందుచుండెను.

అమ్మనొప్పి ప్రమాదకరక్రిములున్న వని నూచిస్తుంది. అవి మియూసిరితిస్తు లను ప్రమాదపరచును. విషనివారక ఆహారానికి లైన పెప్పస్ సేవించి, ఆ అపాయమును తొలగించుము. నోటిలో కరుగుచున్న పెప్పస్ బిల్ల నుండి బొవడసాగము, క్యాసద్వారా, యూపిరితిత్తులలోనికి గొంపోవడి ఒకవిధ మైన ఆరోగ్యసహితసౌఖ్యమొసంగును. అది ఉపద్రవకారక క్రిమినాశకము కఫము పలుచుబడి, ఊపిరాడకపోవుట తొలగించును. దగ్గు, అమ్మనొప్పిబాధలు శీఘ్రముగ తొలగును. మీలో అంటున్యాధి నిరోధకశక్తి కృద్ధియగును.

పెప్పస్ తీసికొనుము.

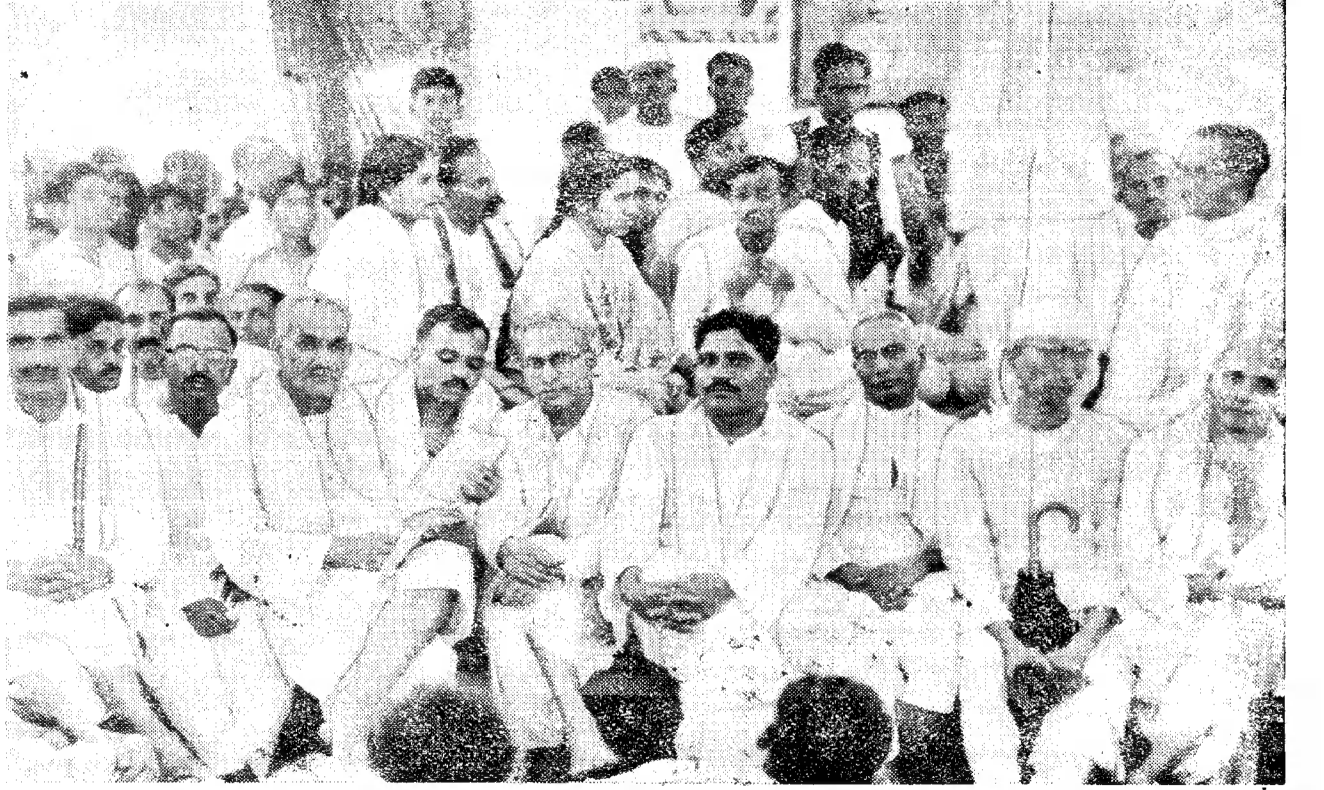
PEPS

విషనివారక ఆహార గుళికలు

ఎల్లప్పుడు దగ్గు నుంచుకొనుడు. మందువర్తకు లందరి వద్ద దొరకును.

ఎజంట్లు: చాచా అండ్ కంపెనీ, నైనియప్పనాయక్ హిద్ది, పి.టి. మద్రాసు.

రాయలసీమ సభల దృశ్యాలు

1. శ్రీ సంతకర్ణాటక అధ్యక్షాధ్యక్షుల సమక్షంలో.
2. అధ్యక్షునితో పాటు వేదికపై ఆసీనులైన కొందరు ప్రముఖులు.
3. సమావేశానికి హాజరైన స్త్రీబృందము.

కళాప్రపూర్ణ శ్రీకాశీనాథునినాగేశ్వరరావు
గారి ఉత్కృష్టరచనలు

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్ర

సరికొత్తదృశ్యము, సంస్కృతవాఙ్మయంలో నడిచిన సమగ్రసమీక్ష
వైశ్యంజ్ఞ వాఙ్మయ చరిత్రకు విశుద్ధదర్శనం.
చారిత్రకతల నన్నిటిని ఎవలోడవ చేసి, సహస్రయింది
క్రొడీకరించిన సినలయిన చరిత్ర.
కాననాలలోనూ వాటిలోనూ అవ్యక్తస్వరూపంలో ఉండి
ఉండి, నన్నయ సర్వమూ అని ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంలో
బైటపడి, నానాటికి నవనవో జ్వలంగా వికసించిన మన
వాఙ్మయం పోయిన పలుపోకడలను పోడిమితో
చూపెట్టజాలిన ఉత్తమగ్రంథము.

వెల రు 2-0-0లు, తపాలాశుల్కం ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పోస్టువాక్కు 212. మదరాసు